

2016

בנק הפועלים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

תוכן העניינים

271	9. מחשל תאגידי
271	9.1. הדירקטוריון וההנהלה
281	9.2. הביקורת הפנימית
282	9.3. גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
283	9.4. שכר רואי החשבון המבקרים
283	9.5. תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה
289	9.6. עסקות עם בעל שליטה
294	10. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם
294	10.1. תרשים החזקות
294	10.2. השליטה בבנק
294	10.3. רכוש קבוע
296	10.4. הון אנושי
298	10.5. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
317	10.6. מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי
318	10.7. דירוג הבנק
318	10.8. פועלים בקהילה - מעורבות חברתית ותרומה לקהילה
321	11. נספחים
321	11.1. דוח רווח והפסד ומאזן - מידע רב תקופתי
323	11.2. דוח רווח והפסד ומאזן - מידע רב-רבעוני
326	11.3. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים
329	11.4. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

רשימת הטבלאות

281 טבלה 9-1: מספר משרות ממוצע בצוות הביקורת הפנימית

283 טבלה 9-2: שכר רואי החשבון המבקרים

284 טבלה 9-3: פירוט השכר, הגמול, שווי ההטבות, תשלומי המעביד וההפרשות לגבי נושאי המשרה הבכירים בקבוצת הבנק (באלפי ש"ח)

292 טבלה 9-4: פרטים על היתרות של בעלת השליטה בבנק ושל אחרים שלבעלת השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק (באלפי ש"ח)

294 טבלה 10-1: רכוש קבוע

297 טבלה 10-2: נתונים אודות מצבת כוח אדם בקבוצת הבנק במונחי משרות

297 טבלה 10-3: התפלגות מספר המשרות הממוצעות בקבוצת הבנק על-פי מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה

298 טבלה 10-4: פירוט עלות למשרת עובד ושכר למשרת עובד בבנק (באלפי ש"ח)

299 טבלה 10-5: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

301 טבלה 10-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים

302 טבלה 10-7: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים

304 טבלה 10-8: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור

306 טבלה 10-9: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי

308 טבלה 10-10: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי

311 טבלה 10-11: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי

314 טבלה 10-12: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של קבוצת ישראלכרט

316 טבלה 10-13: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי

318 טבלה 10-14: דירוג הבנק

321 טבלה 11-1: דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2012-2016 - מידע רב תקופתי

322 טבלה 11-2: מאזן מאוחד לשנים 2012-2016 - מידע רב תקופתי

323 טבלה 11-3: דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2015-2016 מידע רב-רבעוני

324 טבלה 11-4: מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2015-2016 מידע רב-רבעוני

326 טבלה 11-5: הרכב הרווח המימוני, נטו, בחלוקה לרבעונים

326 טבלה 11-6: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו

327 טבלה 11-7: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים

328 טבלה 11-8: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים

328 טבלה 11-9: פירוט רבעוני של הוצאות התפעוליות והאחרות

329 טבלה 11-10: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

9. חמשל תאגידי 9.1. הדירקטוריון וההנהלה

במהלך שנת 2016 המשיך דירקטוריון הבנק את פעילותו בהתווית האסטרטגיה, המדיניות והקווים העקרוניים לפעילותו של הבנק בארץ ובח"ל, תוך שהוא קובע הנחיות בנושאים השונים בהתאמה לדרישות עדכוני החקיקה ובהתאם להוראה 301 החדשה של בנק ישראל. במסגרת זו התווה הדירקטוריון את המדיניות לפעילותן של חברות הבת בארץ ובח"ל, קבע מסגרות לנושא החשיפה לסיכונים השונים, הנפקת הון מניות, ביצוע מימוש השקעות קבועות. הדירקטוריון עסק באישור הדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים, במדיניות חלוקת הדיבידנד, בקביעת המבנה הארגוני של הבנק, בקביעת מדיניות תגמול, תנאי פרישה ומערכת תגמולים לעובדים ולמנהלים בכירים, ובקיום פיקוח ובקרה על הפעילות העסקית השוטפת שמבצעת ההנהלה ועקביותה עם מדיניות הבנק. המליאה וועדותיה – ועדת אשראי, ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת ביקורת, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, הוועדה למוצרים חדשים, הוועדה לממשל תאגידי ומחזיקי עניין, הוועדה לאישור השקעות, ועדת טכנולוגיה ומחשוב, ועדת כספים ותשקיפים, ועדת תגמול, הוועדה לבחינת התנהלות הבנק עם קבוצת אי.די.בי וועדת איתור מנכ"ל, קיימו דיונים מפורטים בהיבטים השונים של פעילות הבנק. במהלך שנת 2016 התקיימו 52 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-273 ישיבות של ועדות הדירקטוריון, כפי שיפורט בפרק זה.

ועדת אשראי

דנה בישיבותיה בנושאים עקרוניים והמליצה לדירקטוריון על מדיניות האשראי של הבנק בארץ ובח"ל. הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון על אישור מסגרות עסקות אשראי בהתאם למדרג הסמכויות שאישר הדירקטוריון. הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון על היעדים העסקיים ושווקי יעד למתן אשראי; על מדיניות ביחס למתן אשראי למימון אמצעי שליטה בתאגידים אחרים; דנה ביחס הרצוי בין סך האשראי לציבור לבין סך נכסי הבנק והונו; קיבלה סקירות מקיפות על לווים שחבותם עולה על היקף כספי מסוים שקבע הדירקטוריון; דנה והמליצה לדירקטוריון על מדיניות למימון ממונף ברמת מינוף כפי שיקבע הדירקטוריון וכנגד בטוחות, התניות ומגבלות פיננסיות, כפי שיקבע הדירקטוריון וכן על מדיניות האשראי לעובדים ולאנשים קשורים; דנה והמליצה לדירקטוריון על סיבולת הסיכון, על המגבלות הרצויות על רמת החשיפה לסיכונים בתיק האשראי, לרבות חשיפה בגין ריכוזיות ענפית, חשיפה בגין הלווים הגדולים, קבוצות הלווים הגדולות, דירוג וגידור סיכונים אשראי וחשיפה לריכוזיות ביטחונות, והחשיפה למדינות ומוסדות פיננסיים בחו"ל ודנה במדיניות העמדת אשראי על-ידי הבנק וחברות הבת של הבנק בחו"ל.

הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון על מדיניות קביעת הפרשות וסיווג חובות ובכלל זה המלצות לדירקטוריון ביחס לפיקוח על נאותות איתור חובות בעייתיים, נאותות סיווגם ונאותות הפרשות להפסדי אשראי בגינם; דנה בהסדרי חוב משמעותיים ובחובות קשי-גביה שסכומם מהותי והמליצה לדירקטוריון על אישור הסדרי החוב ועל טיפול בחובות קשי-גביה שסכומם מהותי בהתאם למדרג סמכויות שקבע הדירקטוריון. הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון על מדיניות הבטוחות ומרווחי הביטחון, מדרג סמכויות אשראי בארץ ובח"ל ודנה והמליצה לדירקטוריון לאשר את תוכנית העבודה השנתית והרב-שנתית של בקרת האשראי בארץ ובח"ל.

הוועדה קיבלה סקירות ענפיות; כן קיבלה הוועדה סקירה רבעונית כוללת על מצב תיק האשראי של הבנק; תיאור התפתחויות מרכזיות בסיכון האשראי והשפעתן על הלימות ההון; התמודדות מול לווים ספציפיים מהותיים; נתונים בדבר אישורי אשראי שחרגו מהמדיניות; נתונים בדבר אישורי אשראי שאושרו בניגוד לחוות דעת חטיבת ניהול סיכונים; מבחני קיצון ותוצאותיהם; פירוט לווים בעייתיים בארץ ובח"ל שהאובדלוג שלהם גדול מסכומים שנקבעו במסמך סמכויות האשראי שאישר הדירקטוריון; פירוט התהוות של חובות בעייתיים בארץ ובח"ל מעל סכום שנקבע במסמך סמכויות האשראי, סמוך לסיווגו כבעייתי; פירוט מחיקות חוב בסכום שעולה על סכום שנקבע במסמך סמכויות האשראי.

כן קיבלה דיווחים רבעוניים על חבות לווה בודד ולווים גדולים המדווחים לבנק ישראל.

ועדת אשראי קיימה במהלך השנה 43 ישיבות.

חברי הוועדה הם: מ. קורן - יו"ר, א. דיק, א. טוב ו-ע. ערן.

ועדת עסקות עם אנשים קשורים

דנה בעסקות עם "אנשים קשורים" לבנק, בארץ ובח"ל, על-פי הגדרות המפקח על הבנקים. בכל עסקה עם "איש קשור" מעל סכום שקבע הדירקטוריון הוצג לוועדה מסמך היבטי סיכון על-ידי הנהלת החטיבה לניהול סיכונים, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין. כן דנה הוועדה בעסקות, לרבות הפרשות או מחיקות חוב של הבנק עם אחרים שאינם "אנשים קשורים" ואשר לנושא משרה בבנק יש בהן "עניין אישי", כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט-1999, בסכומים, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים ובהתאם למדרג הסמכויות שאישר הדירקטוריון. הוועדה דנה לפי הצורך באישור עסקות שאינן עסקות חריגות, של הבנק עם בעלי השליטה, או עסקה שלבעלי שליטה בבנק עניין אישי בה ושאינה עסקת חבות או עסקה למתן שירותים בנקאיים על-ידי הבנק, בסכומים כפי שקבע הדירקטוריון ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. כן קיבלה הוועדה סקירות שוטפות על מצבם הכלכלי והפיננסי של גופים שהעסקות שלהם עם הבנק מובאות לדיון בוועדה ושהחבות שלהם עולה על הסכומים שקבע הדירקטוריון.

הוועדה קיימה מעקב אחר לווים בעייתיים שהם "אנשים קשורים" וקיבלה דיווחים תקופתיים על חבות של "אנשים קשורים" כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים.

ועדת עסקות עם אנשים קשורים קיימה במהלך השנה 36 ישיבות.

חברי הוועדה הם: י. פאר - יו"ר, א. טוב, מ. קורן ו-ד. שורץ.

ועדת ביקורת

דנה בתוכנית העבודה של המבקר הפנימי של הבנק, המליצה למליאת הדירקטוריון לאשרה וקיימה מעקב אחר ביצועה, לרבות קביעת המסגרת הרצויה לביצוע הביקורת בחברות בת בארץ ובח"ל. הוצג לוועדה סיכום חצי שנתי של פעילות הביקורת הפנימית ושל פעילות ועדת הביקורת. הוועדה קיימה בקרה, באמצעות המבקר הפנימי, אחר נוהל עבודת הדירקטוריון וביצוע החלטות הדירקטוריון וועדותיו.

כן קיימה הוועדה בקרה על מילוי נוהל חובת יציאה לחופשה רציפה.

הוועדה דנה בדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים והציגה המלצותיה בפני הדירקטוריון בדבר אישורם. במסגרת זו דנה הוועדה בהערכות ובאומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים, לרבות בנוגע לחובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי, הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי, שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים, המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים והערכות שוויו. ועדת הביקורת דנה בחובות הבעייתיים של הבנק ובהפרשות להפסדי אשראי הנדרשות בגינם. כמו-כן, דנה בסיווג נירות-ערך המוגדרים כבעייתיים ובחינת הצורך בהפרשה לירידות ערך בעלת אופי אחר מזמני של נירות-ערך שבהחזקת הבנק.

הוועדה קיבלה דיווח חצי שנתי בדבר ביצוע הביקורות בחברות הבת בארץ ובח"ל, ויודאה קיומה של מערכת ביקורת נאותה בחברות אלה. ממצאי ביקורת מהותיים או ממצאים בעלי סיכון מהותי ביחס לחברות הבת, אשר נתגלו בדוחות הביקורת שבוצעו בחברות הבת של הבנק, דווחו על-ידי המבקרים הפנימיים של חברות הבת, לאחר שנדונו בוועדת הביקורת של חברת הבת.

הוועדה דנה בדוחות הביקורת של בנק ישראל שהועברו אליה במהלך השנה, בדוח הביקורת של רואי החשבון המבקרים ובדוחות המהותיים ו/או הבולטים של הביקורת הפנימית, וניהלה מעקב אחר הטיפול בדוחות אלה. בנוסף, קיבלה הוועדה דיווחים על סיכומים תקופתיים של ממצאי הביקורת, לרבות דיווחים הנוגעים למנגנוני הבקרה בתאגידים שבשליטת הבנק.

עוד עסקה הוועדה באישור פעולות ועסקות, הקשורות בנושאי משרה ו/או בעלי עניין (כמשמעות ביטויים אלו בחוק החברות) ו/או אנשים קשורים (כמשמעות הביטוי בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל). במסגרת זו גם קבעה הוועדה אמות מידה לסיווג של עסקות כחריגות. כן עסקה הוועדה, לפי צורך, באישור פעולות ועסקות הקשורות בנושאי משרה ו/או בבעלי עניין (כמשמעות ביטויים אלו בחוק החברות) ו/או אנשים קשורים (כמשמעות הביטוי בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), אף שאינן חריגות, ודנה באשר לחובה לקיים הליך תחרותי בפקוחה, או מי שתקבע לעניין זה, ולפי אמות המידה שקבעה הוועדה. כן קיימה הוועדה דיונים בנושאים שונים, כנדרש בהוראות חוק החברות, לרבות בעניין קיום תנאי כשירות של דירקטור בלתי תלוי וכן דיונים כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, לרבות דיון במינוי רואי החשבון המבקרים, קיום דיונים עם רואי החשבון המבקרים, לגבי הדוח המפורט והדוח המשלים של רואי החשבון על הדוחות הכספיים וקיימה דיונים עם המבקר הפנימי הראשי לבדו, עם היועץ המשפטי הראשי לבדו, עם החשבונאי הראשי לבדו, עם מנהל הסיכונים הראשי לבדו ועם קצין הציות והממונה על איסור הלבנת הון לבדו, וכן עם רואי החשבון המבקרים לבדם, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל. ועדת ביקורת קיימה במהלך השנה 43 ישיבות.

חברי הוועדה הם: ד. שורץ - יו"ר, א. טוב, י. פאר, מ. קורן ו-ר. קרופיק.

הוועדה לניהול ובקרת סיכונים

הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון בעניין אסטרטגיית הסיכון הקבוצתית הכוללת, לרבות תיאובן הסיכון והאופן בו הנהלת הבנק מיישמת את אסטרטגיית הסיכון בפועל, זאת כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. כן דנה הוועדה בהיערכות הארגונית בבנק לניהול בקרה ואמידת הסיכונים; באיכות והלימות הכלים והאמצעים המשמשים את הבנק לצורך ניהול ובקרת הסיכונים השונים ולניהול ובקרה של החשיפה הכוללת של הבנק לסיכונים השונים. הוועדה קיבלה דיווחים שנתיים ורבעוניים מתאימים לצורך ביצוע מעקב, בקרה ואמידת הסיכונים, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין. כן אישרה הוועדה את המתודולוגיה של אמידת הסיכונים השונים. כן דנה הוועדה והמליצה לדירקטוריון לאשר את הדוח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון של הבנק - ICAAP - לשנת 2016.

הוועדה קיבלה דיווחים שנתיים בנושאי איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור וציות להוראות הרגולטוריות, האכיפה הפנימית בנירות-ערך ודיווח שנתי על ניהול הסיכונים בתחומים השונים על-ידי חברות הבת של הבנק בארץ ובח"ל ועל יישום מדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק.

הוועדה דנה בפעילויות חדשות של הבנק, במוצרים חדשים המיועדים לפעילות בארץ ובח"ל, בשינויים משמעותיים, בפעילויות קיימות ובכניסה לשוקים חדשים לפעילות בארץ ובח"ל ובחנה את הסיכונים הכרוכים בהם ואת הכלים שישמשו לניהול הסיכונים, לאמידתם ולקיום בקרה עליהם.

כן קיבלה הוועדה דיווחים שוטפים על אירועים מהותיים ו/או מיוחדים בפעילות הבנק, שיש להם השלכה על ניהול הסיכונים של הבנק ועלולים להשפיע באופן מהותי על הון הבנק, תוצאותיו, ניהולו ו/או המוניטין שלו, בתחומים השונים, וכן דיווח על מיפוי והערכת הסיכונים התפעוליים בקבוצה לרבות הטיפול בממצאי סקר מעילות והונאות ודנה בתוצאות הסקר שבוצע בנושא פעילות נעדרת שקיפות, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל והציגה המלצותיה לדירקטוריון.

הוועדה לניהול ובקרת סיכונים קיימה במהלך השנה 21 ישיבות.

חברי הוועדה הם: ה"ה: מ. קורן - יו"ר, א. טוב, י. פאר ו-א. פלד.

תת הוועדה לניהול סיכונים ארצות-הברית

בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 29 ביוני 2016 הוקמה תת ועדה ייעודית של הוועדה לניהול ובקרת סיכונים לצורך ביצוע פיקוח על מדיניות ניהול הסיכונים של פעילות הבנק בארצות-הברית בהתאם להוראות סעיף 165 להוראת Dodd-Frank ותקנה YY של ה-Federal Reserve Board, אשר נכנסה לתוקף ביום 1.7.2016.

כחברי תת הוועדה מכהנים כל חברי הוועדה לניהול ובקרת סיכונים של דירקטוריון הבנק.

תת הוועדה מתכנסת אחת לרבעון.

במסגרת זו בדקה תת הוועדה את מדיניות ניהול הסיכונים של פעילות הבנק בארצות-הברית ויודאה שפעילות הבנק בארצות-הברית מתבצעת במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים שנקבעה.

תת הוועדה לניהול סיכונים ארצות-הברית קיימה במהלך השנה 3 ישיבות.

הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית

הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון בעניין אסטרטגיית פעילות הבנק מחוץ לישראל ובתוכניות העבודה לפעילות בינלאומית, לרבות מוצרים ופעילויות חדשות וכניסה לפעילויות בשווקים בינלאומיים חדשים, והמליצה עליהם לדירקטוריון.

הוועדה דנה בדיווחים תקופתיים הנוגעים לפעילות הבנק בחו"ל לרבות באמצעות סניפים ושלוחות של הבנק בחו"ל, וכן באמצעות חברות הבת בחו"ל. כן דנה הוועדה בנושאים המפורטים להלן: סקירות תקופתיות על סביבת הפעילות (עסקית, כלכלית, רגולטורית, משפטית, פוליטית וכד'), במדינות בהן פועל הבנק באמצעות סניפים ושלוחות; התפתחויות תקופתיות בשלוחות ובסניפים, ברמת השלוחה והסניף וברמה מצרפית - פעילות, חשיפה לסיכונים ותוצאות עסקיות; סקירות תקופתיות של יחידות הביקורת הפנימית, הבקרה והפיקוח ביחס לשלוחות ולסניפי הבנק בחו"ל; עמידה במגבלות החשיפה לשלוחות ולסניפי הבנק בחו"ל; בחינה תקופתית של הלימות משאבי כוח אדם בכל יחידות הבנק העוסקות בפיקוח, בקרה, ביקורת ובמערך הדיווחים והרישומים החשבונאיים הנוגעים לשלוחות חו"ל; ודיווח על אירועים מיוחדים בשלוחות חו"ל.

הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית קיימה במהלך השנה 10 ישיבות.

חברי הוועדה הם: ע. ערן - יו"ר, א. דיק, מ. ויצ'נר, א. טוב, א. פלד ו-ע. שטרן.

הוועדה למוצרים חדשים

דנה והמליצה לוועדה לניהול ובקרת סיכונים ולדירקטוריון בכל פעילות חדשה ו/או כניסה לשוק חדש ו/או מוצר חדש ו/או בכל מכשיר פיננסי נגזר חדש השונה משמעותית מהמכשירים הקיימים בבנק, שיכללו בפעילות בארץ ובחו"ל, על-ידי הבנק עצמו או על-ידי חברת בת שלו, ו/או המביא ליצירת חשיפה מסוג חדש, ו/או עשיית שוק, לרבות באמצעות חברות הבת או סניפי הבנק בחו"ל, אשר יש להביא לאישור הדירקטוריון בהתאם למדיניות הבנק.

הוועדה קיבלה דיווח על ביצועי הבנק במוצרים חדשים ועל ביצוע פעילויות חדשות שאושרו על-ידי הוועדה והדירקטוריון.

הוועדה למוצרים חדשים קיימה במהלך השנה 10 ישיבות.

חברי הוועדה הם: א. דיק - יו"ר, מ. קורן ו-ר. קרופיק.

הוועדה לממשל תאגידי ומחזיקי עניין

דנה וממליצה לדירקטוריון על מדיניות, נהלים והנחיות להטמעת עקרונות הממשל התאגידי בעבודת הדירקטוריון והוועדות וכן לצורך עמידת הבנק בעקרונות ממשל תאגידי נאות והתאמתם להוראות הדין, לרבות קביעת מדיניות הבנק ופיקוח על ההנהלה ועל חברות הבת של הבנק, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל.

הוועדה דנה בבקשות לתביעות נגזרות וייצוגיות ובאירועים מיוחדים.

הוועדה לממשל תאגידי ומחזיקי עניין קיימה במהלך השנה 13 ישיבות.

חברי הוועדה הם: ע. ערן - יו"ר, א. דיק, א. טוב, א. פלד ו-ע. שטרן.

הוועדה לאישור השקעות

מתכנסת אד-הוק, לדון בהמלצות ההנהלה לביצוע השקעות, רכישות ו/או מימוש של השקעות ריאליות, בארץ ובחו"ל, וכן, לדון בהמלצות ההנהלה לביצוע ו/או מימוש נכסים קבועים בארץ ובחו"ל שתבוצענה בין על-ידי הבנק עצמו ובין על-ידי חברות הבת שבבעלותו המלאה, בסכומים כפי שקבע הדירקטוריון, לאחר אישור על-ידי הנהלת הבנק.

הוועדה קיבלה דיווחים על החלטות השקעה בסכומים של עד לסכום שקבע הדירקטוריון, שביצעה פועלים שוקי הון ואושרו על-ידי הנהלת הבנק; דנה ואישרה השקעה בסכום העולה על הסכום שקבע הדירקטוריון, לאחר שקיבלה המלצות מהנהלת הבנק ודיווחה עליהן לדירקטוריון; כן דנה והמליצה לדירקטוריון לאשר החלטות השקעה בסכומים שקבע הדירקטוריון; דנה בהשקעות במניות/אגרות-חוב להמרה בהתאם למדרג הסמכויות שקבע הדירקטוריון; דנה ואישרה רכישת אגרות-חוב קונצרני במטבע-חוץ במגבלות ובסכומים שקבע הדירקטוריון.

הוועדה קיבלה דיווח רבעוני בדבר מצב תיק ההשקעות, לרבות השקעות לביצוע שאושרו בצוות ההנהלה לפי מדרג הסמכויות שאישר הדירקטוריון ודיווחה לדירקטוריון.

החלטות הוועדה מדווחות לדירקטוריון.

הוועדה לאישור השקעות קיימה במהלך השנה 5 ישיבות.

חברי הוועדה הם: ע. ערן - יו"ר, א. טוב ו-ע. שטרן.

ועדת טכנולוגיה ומחשוב

דנה והמליצה לדירקטוריון בדבר תוכניות העבודה של חטיבת טכנולוגיה ומחשוב, לרבות בנושאים טכנולוגיים ומיחשוביים של הבנק, הגנת הסייבר בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 361, נושאי גיבוי ושרידות של המערכות הטכנולוגיות של הבנק וניהול טכנולוגיות מידע כנדרש על-פי הוראה 357 של בנק ישראל.

כן דנה הוועדה בדיווחים רבעוניים על התקדמות בפרויקטים ובנושאים טכנולוגיים משמעותיים.

כן דנה הוועדה במדיניות ובתוכניות העבודה בתחום החדשנות והציגה המלצותיה לדירקטוריון.

ועדת טכנולוגיה ומחשוב קיימה במהלך השנה 7 ישיבות.

חברי הוועדה הם: מ. ויצ'נר - יו"ר, א. דיק ו-ר. קרופיק.

ועדת כספים ותשקיפים

הוועדה סקרה את הביצועים העסקיים של הבנק, כפי שהם עולים מטיטוט הדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים ודנה במשמעויות הכלכליות שלהם; דנה במדיניות החשבונאית שאומצה בנוגע לנושאים מהותיים בדוחות הכספיים ובהשלכותיהם; דנה בהערכת אומדנים בנוגע לחובות פגומים והערכות שווי מהותיות בדוחות הכספיים, תוך בחינת משמעויות ודרכי פעולה עסקיים. במסגרת הדיון מקבלת הוועדה דיווח על לווים בעייתיים בבנק בישראל ובסניפי הבנק בחו"ל. כן דנה הוועדה בחלוקת דיבידנד בהתאם למדיניות שנקבעה על-ידי הדירקטוריון וממליצה לדירקטוריון לאשרו. ועדת כספים ותשקיפים קיימה במהלך השנה 6 ישיבות. חברי הוועדה הם: ע. ערן - יו"ר, א. טוב, י. פאר, א. פלד ו-מ. קורן.

ועדת תגמול

הוועדה עוסקת בתפקידים שיוחדו לה בתיקון האמור לחוק החברות וכמו-כן בתפקידים שנקבעו לה בהוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. במסגרת זו קיימה הוועדה דיונים לצורך קביעת מדיניות הבנק לעניין תנאי כהונה והעסקה של נושאי המשרה בבנק. הוועדה העבירה את המלצותיה בדבר מדיניות זו לדירקטוריון של הבנק אשר אישר את מדיניות התגמול של נושאי משרה בבנק ביום 8 בנובמבר 2016 כהמלצה לאסיפת בעלי המניות של הבנק. האסיפה אישרה את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק ביום 19 בדצמבר 2016. כמו-כן, קיימה הוועדה דיונים בדבר תנאי ההתקשרות של הבנק עם כמה נושאי משרה בו, בהתאם למדיניות התגמול שבתוקף, לרבות, ככל שהדבר היה נחוץ, בהלימה למדיניות התגמול הטעונה אישור האסיפה הכללית של הבנק. המלצות הוועדה בנושאים אלה הובאו לאישור הדירקטוריון. הוועדה ממונה גם על קביעת מדיניות התגמול ל"עובדים מרכזיים" של הבנק (כהגדרת ביטוי זה בהוראת ניהול בנקאי תקין A301 של המפקח על הבנקים) הגם שאינם נחשבים ל"נושאי משרה" כהגדרתם בחוק החברות. בהתאם לתיקון בהוראת ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים, מחודש דצמבר 2013 החליט הדירקטוריון של הבנק ביום 29 בינואר 2014, כי ועדת התגמול שהוקמה כאמור לפי הוראת תיקון 20 של חוק החברות, תפעל בהרכב מורחב לצורך דיון במדיניות התגמול ובהסכמי התגמול של כלל עובדי הבנק, למעט נושאי המשרה והעובדים המרכזיים של הבנק. כמו-כן, החליט הדירקטוריון להעביר לסמכות ועדת התגמול בהרכבה המורחב את כל שאר הנושאים שהיו עד לאותו מועד באחריות ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים, אשר בוטלה באותו מועד. ועדת תגמול קיימה במהלך השנה 50 ישיבות. חברי הוועדה הם: א. טוב - יו"ר, מ. קורן ו-ד. שורץ. בהרכבה המורחב של ועדת תגמול משתתפים בנוסף גם: א. דיק, א. פלד ו-ע. שטרן.

הוועדה לבחינת התנהלות הבנק עם קבוצת אי.די.בי

בהתאם להסמכת הדירקטוריון מיום 2 באוגוסט 2016 דנה הוועדה בממצאי דוח הביקורת של הפיקוח על הבנקים בקשר עם האשראים שהועמדו לקבוצת אי.די.בי; גיבשה תהליך הפקת לקחים וניהלה מעקב אחר יישומו. הוועדה לבחינת התנהלות הבנק עם קבוצת אי.די.בי קיימה במהלך השנה 6 ישיבות. חברי הוועדה הם: ע. שטרן - יו"ר, י. פאר ו-ד. שורץ.

הוועדה לרפורמות וניהול הון

ועדה שהוקמה בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 10 בינואר 2017. הוועדה דנה בניהול ההון ובהקצאתו וכן במהלכים אסטרטגיים משמעותיים, לרבות מיזוגים, רכישות ומכירות, ומהלכים עסקיים משמעותיים בארץ ובחו"ל. חברי הוועדה הם: ע. ערן - יו"ר, א. דיק, מ. ויצ'נר, א. פלד, ד. שורץ וע. שטרן.

ועדת איתור מנכ"ל

הוועדה הוקמה בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 6 באפריל 2016 במטרה להמליץ לדירקטוריון על מועמד לכהונת מנכ"ל חדש לבנק. הוועדה ראינה מועמדים לכהונה והגישה המלצותיה לדירקטוריון של הבנק ביום 24 במאי 2016. ועדת איתור מנכ"ל קיימה במהלך השנה 10 ישיבות. חברי הוועדה היו: י. סרוסי - יו"ר, א. דיק, א. פלד, ד. שורץ ו-ע. שטרן.

תיאור הפעילות, ההרכבים והסמכויות של מליאת הדירקטוריון והוועדות, מעודכנים למועד פרסום הדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2016.

חברי דירקטוריון הבנק

עודד ערן	יו"ר הדירקטוריון של הבנק מיום 1 בינואר 2017. מכהן כדירקטור בבנק מיום 18 בפברואר 2016.
אמנון דיק	איש עסקים, שותף בחברות תקשורת, יועץ ודירקטור. מנכ"ל חברת אדסנסורי בע"מ. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 24 במרץ 2010.
חאיר ויצ'נר	מנהל אסטרטגיה גלובלית של קבוצת אריסון ויו"ר קבוצת Miya. מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בנובמבר 2009.
אמרי טוב	דירקטור בחברות. יועץ עסקי. יועץ וחוקר בכלכלת ביטחון. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות), מיום 5 בפברואר 2009.
יעקב פאר	יועץ כלכלי וניהולי לעסקים קטנים. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 6 באוקטובר 2010.
אפרת פלד	יו"ר דירקטוריון ומנכ"ל החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף ב' (97) בע"מ וארזף ד' בע"מ ומנכ"ל החברות: SAFO LLC וארזף ג' בע"מ. מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 24 בינואר 2007.
חשה קורן	יועץ בנקאי ופיננסי. מכהן כדירקטור בבנק מיום 3 באוגוסט 1992.
ראובן קרופיק	דירקטור בחברות, יזם עסקי. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 18 בפברואר 2016.
דפנה שורץ	פרופסורית, חברת סגל, המחלקה למנהל עסקים, הפקולטה לניהול, אוניברסיטת בן גוריון בנגב - ראש התחום (המגמה) של "יזמות וניהול הי-טק", המחלקה למנהל עסקים (תואר שני) ומנהלת מרכז "בנג'יס ליזמות וניהול הי-טק", הפקולטה לניהול, אוניברסיטת בן גוריון. יועצת כלכלית-עסקית בארץ ובח"ל (פרופ' דפנה שורץ פיתוח עסקי בע"מ). מכהנת כדירקטורית חיצונית (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות), מיום 6 באפריל 2012.
עידו שטרן	סמנכ"ל ייעוץ משפטי באריסון החזקות (1998) בע"מ ובאריסון השקעות בע"מ. מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 באוגוסט 2012.
יאיר סרוסי	כיהן כדירקטור בבנק מיום 4 ביוני 2009 וכן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק מיום 1 באוגוסט 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2016.
אירית איזקסון	כיהנה כדירקטורית בבנק מיום 27 בדצמבר 1999 ועד ליום 27 בדצמבר 2016.
חלי ברון	כיהנה כדירקטורית חיצונית (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 10 בספטמבר 2007 ועד ליום 10 בספטמבר 2016.
ניר זיכלינסקי	כיהן כדירקטור בבנק מיום 10 בספטמבר 2007 ועד 1 בנובמבר 2016.
יוסף ירום	כיהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 21 במרץ 2011 ועד 20 במרץ 2017.
ישראל תפוחי	כיהן כדירקטור בבנק מיום 1 בנובמבר 2016 ועד 7 במרץ 2017.

פרטים נוספים על חברי דירקטוריון הבנק, מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2016 ובאתר מגנט של רשות ניירות-ערך: <http://www.magna.isa.gov.il>

דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלי כשירות מקצועית

בחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") נקבע כי על דירקטוריון של חברה ציבורית לקבוע מהו המספר המזערי הנדרש של דירקטורים בדירקטוריון, שעליהם להיות "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית", וזאת בהתחשב, בין השאר, בסוג החברה, גודלה והיקף מורכבות פעילותה. הוראה זו חלה על הבנק מהיותו חברה ציבורית.

עוד נקבע בחוק החברות, כי כדירקטור חיצוני בחברה ציבורית ימונה מי שהוא "בעל כשירות מקצועית" או מי שהוא "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית". בתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו-2005, נקבעו התנאים הנדרשים על מנת שדירקטור ייחשב כ"בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" וכ"בעל כשירות מקצועית" ובתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000, נקבעו התנאים הנדרשים על מנת שדירקטור ייחשב ל"דירקטור חיצוני מומחה".

בהתאם לתקנות החברות, "דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" הינו "דירקטור אשר בשל השכלתו, ניסיונו וכישוריו, הוא בעל מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים-חשבונאיים ודוחות כספיים, באופן המאפשר לו להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של החברה ולעורר דיון בקשר לאופן הצגתם של הנתונים הכספיים"; כן נקבע, כי הערכת מיומנותו החשבונאית והפיננסית של דירקטור תיעשה בידי הדירקטוריון ויובאו במכלול השיקולים, בין השאר, השכלתו, ניסיונו וידיעותיו בנושאים אלה:

- א. סוגיות חשבונאיות וסוגיות בקרה חשבונאית האופייניות לענף בו פועלת החברה ולחברות בסדר הגודל והמורכבות של החברה;
 - ב. תפקידיו של רואה החשבון המבקר והחובות המוטלות עליו;
 - ג. הכנת דוחות כספיים ואישורם לפי החוק ולפי חוק ניירות-ערך.
- "דירקטור בעל כשירות מקצועית" הינו דירקטור שמתקיים בו אחד מהתנאים האלה:

- א. בעל תואר אקדמי באחד מן המקצועות האלה: כלכלה, מינהל עסקים, ראיית חשבון, משפטים, מינהל ציבורי;
- ב. בעל תואר אקדמי אחר או שהוא השלים לימודי השכלה גבוהה אחרת, הכל בתחום עיסוקה העיקרי של החברה או בתחום הרלוונטי לתפקיד;
- ג. הוא בעל ניסיון של חמש שנים לפחות באחד מאלה, או שהוא בעל ניסיון מצטבר של חמש שנים לפחות בשניים או יותר מאלה:
 - בתפקיד בכיר בתחום הניהול העסקי של תאגיד בעל היקף עסקים משמעותי;
 - בכהונה ציבורית בכירה או בתפקיד בכיר בשירות הציבורי;
 - בתפקיד בכיר בתחום עיסוקיה העיקריים של החברה.

בתקנות נקבע, כי הערכת הכשירות המקצועית של מועמד לכהן כדירקטור בעל כשירות מקצועית, כאמור, תיעשה בידי הדירקטוריון. לפי התקנות בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני, "דירקטור חיצוני מומחה" הינו "דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו/או דירקטור שבשל השכלתו, ניסיונו וכישוריו הוא בעל מיומנות גבוהה והבנה עמוקה בתחום עיסוקה העיקרי של החברה. הערכת מיומנותו והבנתו, כאמור, תיעשה בידי הדירקטוריון. דירקטוריון הבנק קבע, כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית", יהיה שני דירקטורים, בדומה למספר הדירקטורים החיצוניים שיש למנות בחברה ציבורית לפי חוק החברות.

בנוסף, קבע המפקח על הבנקים בהוראה 640 להוראות הדיווח לציבור (להלן: "הוראה 640"), כי על התאגיד הבנקאי לפרט בדוח התקופתי, במסגרת דוח הדירקטוריון, את המספר המזערי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית", אשר קבע התאגיד הבנקאי שיהיו חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון וגם בכל ועדה אחרת של הדירקטוריון, אשר מוסמכת לדון בדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי.

כן קובעת הוראה 640, כי בדוח הדירקטוריון יש לפרט את מספר הדירקטורים במועד הדיווח, שהם דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית", תוך ציון מספר הדירקטורים כאמור, אשר הינם חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון וגם בכל ועדה אחרת של הדירקטוריון, אשר מוסמכת לדון בדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי.

דירקטוריון הבנק קבע, כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" שראוי שיהיו חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון, יהיה שני דירקטורים, וכי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" שראוי שיהיו חברים בוועדת כספים ותשקיפים של הדירקטוריון, המוסמכת לדון בדוחות הכספיים של הבנק, יהיה שני דירקטורים, וזאת בהתבסס על נימוקי הדירקטוריון בקביעת המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" המכהנים בדירקטוריון הבנק.

יצוין כי במועד הדיווח מספר הדירקטורים, שהינם "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" וכשירות מקצועית" לפי השכלתם, כישוריהם וניסיונם, בהתאם לדרישות תקנות החברות, הינו 8 דירקטורים ושני דירקטורים הינם "דירקטורים בעלי כשירות מקצועית" אשר בשל השכלתם, ניסיונם וכישוריהם הינם בעלי מיומנות גבוהה והבנה עמוקה בתחום עיסוקיה העיקריים של הבנק.

מספר הדירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעלי כשירות מקצועית" אשר הינם חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון הינו 4 דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

חברי הדירקטוריון שהינם "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית", ו/או "בעלי כשירות מקצועית" ושהינם נחשבים ל"דירקטור חיצוני מומחה", לפי השכלתם, כישוריהם, ניסיונם והבנתם בתחום עיסוקיו של הבנק, בהתאם לדרישות תקנות החברות, נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2016, הינם כדלקמן:

1. עודד ערן - בעל תואר שני במשפטים, אוניברסיטת תל-אביב; בעל תואר שני בספרות - אוניברסיטת תל-אביב; בעל תואר ראשון במשפטים - אוניברסיטת תל-אביב; בעל תואר ראשון במדעי הרוח - האוניברסיטה הפתוחה.
מכהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק מיום 1 בינואר 2017. כן מכהן כיו"ר ועדות הדירקטוריון של הבנק; הוועדה לאישור השקעות, הוועדה לרפורמות וניהול הון, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, ועדת ממשל תאגידי ומחזיקי עניין וכחבר בוועדת אשראי של הדירקטוריון.
מכהן כדירקטור בבנק מיום 18 בפברואר 2016.
דירקטור ובעל שליטה בחברות: חברת עורך-דין עודד ערן ומינורטיל בע"מ.
שימש יועץ מיוחד למשרד עורכי הדין גולדפרב, זליגמן ושות' ומרצה מן החוץ בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב.
כיהן כדירקטור באדם ומלואו - הארגון הישראלי למניעת אפליה על רקע משקל; כיהן כשותף במשרד עורכי הדין גולדפרב, זליגמן ושות', וכחבר הוועד המנהל של עמותת מגדלור לקידום והפצת תרבות בת זמננו, אך כיום שוב אינו מכהן בהם.
הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו-"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

2. אמנון דיק - בעל תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב; בעל תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב.
מכהן כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 24 במרץ 2010. כן מכהן כיו"ר ועדת מוצרים חדשים של הדירקטוריון וכחבר בוועדות הדירקטוריון; ועדת אשראי, ועדת טכנולוגיה ומחשוב, הוועדה לרפורמות וניהול הון, ועדת ממשל תאגידי ומחזיקי עניין, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית ועדת תגמול בהרכבה המורחב.
איש עסקים, מנהל חברות, יועץ ודירקטור.
מנכ"ל חברת אדנסורי בע"מ.
חבר בדירקטוריונים של החברות: רדיו ללא הפסקה בע"מ, רדיו הצפון החזקות בע"מ, רדיו 99 ECO בע"מ, רלה ניהול ופיתוח (2014) בע"מ, אקו שרון ניהול ופיתוח בע"מ, מיגאד תקשורת בע"מ ובתיאטרון הלאומי הבימה בע"מ (חל"צ - חברה לתועלת הציבור).
יו"ר אביליטי אינק ויו"ר אגודת הידידים של אוניברסיטת תל-אביב.
בעבר כיהן כמנכ"ל קבוצת "בזק", יו"ר ומנכ"ל עלית אינטרנשיונל, מנכ"ל יפאורה ותפקידי ניהול בכירים אחרים.
הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו-"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

3. מאיר ויצ'נר - בעל תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים - Northwestern University, Chicago - EMBA; ובעל תואר ראשון במדעי המדינה ומדעי המחשב - אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.
מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בנובמבר 2009, כיו"ר ועדת טכנולוגיה ומחשוב של הדירקטוריון וכחבר בוועדות הדירקטוריון; הוועדה לרפורמות וניהול הון ובוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית.
מכהן כמנהל אסטרטגיה גלובלית של קבוצת אריסון וכן מכהן כיו"ר קבוצת Miya.
חבר בדירקטוריון החברות: Miya S.a.r.l, Miya Luxembourg Holdings S.a.r.l, Miya Water Holdings Ltd, Miya Water Projects Ltd, Dorot Management Control Valves Ltd, Miya Water SA (Proprietary) Ltd, Miya Australia Holdings PTY Ltd, Miya Voda D.O.O, Miya Colombia S.A.S, Miya Water Mexico, S.A. DE C.V, Miya Puerto Rico LLC, Miya Luxembourg Holdings S.A.R.L, Swiss IP Branch, 4Water Supplies (Pty) Ltd.
כיהן כיו"ר דירקטוריון חברת אייל מיקרוניל בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בה.
כן כיהן כדירקטור בחברות: סטורויז בע"מ, Storwize Inc. (US - Delaware), Veritec Consulting Inc., Miya Brasil Solucoes em Engenharia Hidraulica Ltda, Miya Bahamas Ltd, Romiya (Subsidiary of Miya Water S.R.L), Miya Manila Water Projects Inc, WRP Consulting Engineers (Proprietary) Ltd, S.C. MIYA WATER S.R.L, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.
בשנים 1989-1998 כיהן כעצמאי ביעוץ, ניהול והשקעות (גיוס כספים, איתור השקעות ומינופים לחברות הייטק, ניהול וחברות בדירקטוריון, יעוץ לארגונים בנושאי ניהול אסטרטגיה וטכנולוגיה).
בשנים 1998-2003 כיהן כסגן נשיא ונשיא חטיבת ה-Messaging בחברת Comverse.
הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

4. אמרי טוב - בעל תואר שני בכלכלה ומנהל עסקים - האוניברסיטה העברית ירושלים; ובעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה - האוניברסיטה העברית ירושלים.

מכהן כדירקטור חיצוני בבנק (דח"צ) (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות) מיום 5 בפברואר 2009. כן מכהן כיו"ר ועדת תגמול וועדת תגמול בהרכבה המורחב וכחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת ביקורת, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לאישור השקעות, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית וועדת ממשל תאגידי ומחזיקי עניין. דירקטור בחברות. יועץ עסקי. יועץ וחוקר בכלכלת ביטחון.

חבר בדירקטוריונים של החברות: מ.ט.א. אחזקות בע"מ ופלסן סאסא בע"מ.

חבר בעמותת ותיקי הצנחנים משחרר ירושלים וצולחי התעלה (ע"ר), בעמותת להנחלת מורשת הצנחנים.

בשנים 2006-2000 כיהן כדירקטור חיצוני בדירקטוריון בנק הפועלים בע"מ, כיו"ר ועדת ביקורת וכחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת עסקות עם בעלי עניין ואנשים קשורים, ועדת עסקים ותקציב, ועדת שכר ומשאבי אנוש, ועדת תשקיף, ועדת מאזן, ועדת בקרת הוצאות וייעול, הוועדה לאישור השקעות והוועדה לתמחור מחדש (REPRICING).

כיהן בעבר כחוקר במחלקת המחקר של בנק ישראל, מנהל במחלקת האשראי והפיקוח על מטבע-חוץ ויועץ לנגיד בנק ישראל. כן כיהן בתפקיד היועץ הכלכלי (Chief Economist) של מערכת הביטחון עד יוני 2000.

כיהן כדירקטור בחברות: כנפי זהב בע"מ, אלישירא מערכות אלקטרוניות בע"מ, אופטיסטי בע"מ, שופרסל בע"מ (דח"צ), גרנית הכרמל השקעות בע"מ (דח"צ). ICG Green Energy Ltd. (ICG), כדירקטור חיצוני בקופת-גמל של רופאים עובדי המדינה (ארם) וכחבר ועדת השקעות של קופת הגמל, אמנת ניהול ומערכות בע"מ (דח"צ) וכחבר בוועד המנהל של תיאטרון גשר, אך כיום שוב איננו מכהן בהן.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

5. יעקב פאר - בעל תואר שני בניהול עסקי בהנדסת תעשייה וניהול - אוניברסיטת בן-גוריון; ובעל תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת בן-גוריון.

מכהן כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 6 באוקטובר 2010. כן מכהן כיו"ר ועדת עסקות עם אנשים קשורים וכחבר ועדות הדירקטוריון: ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה לבחינת התנהלות הבנק עם קבוצת אי.די.בי וועדת ביקורת. יועץ כלכלי וניהולי לעסקים קטנים.

חבר בעמותת יידי מרכז רפואי רבין.

אינו מכהן כחבר בדירקטוריונים של חברות אחרות.

בין השנים 1996 - 2002, כיהן, כמנכ"ל שרגד אורחנים בע"מ; החל משנת 2003 עד היום הנו בעל עסק ליעוץ כלכלי וניהולי לעסקים קטנים.

בין השנים 1988 - 1995 כיהן כמנהל המחלקה הכלכלית של חברת נצבא.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

6. אפרת פלד - בעלת תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים - EMBA - תוכנית בינלאומית קלוג רקאנטי, אוניברסיטת תל-אביב; ובעלת תואר ראשון (B.A) בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת תל-אביב; ובוגרת לימודי תעודה בשמאות מקרקעין, אוניברסיטת תל-אביב.

מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 24 בינואר 2007. כן מכהנת כחברה בוועדות הדירקטוריון: הוועדה לרפורמות וניהול הון, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, ועדת ממשל תאגידי ומחזיקי עניין וועדת תגמול בהרכבה המורחב.

מכהנת כיו"ר דירקטוריון ומנכ"ל החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף ג' בע"מ. החל מחודש ספטמבר 2004 מכהנת כמנכ"ל חברת SAFO LLC.

מכהנת כדירקטורית בחברות: שיכון ובינוי בע"מ, מלח הארץ בע"מ, אב-אר השקעות הון 1997 בע"מ, ארשב אחזקות בע"מ ו-Arison Investments USA, LLC. חברה בדירקטוריון מכון ויצמן למדע.

בשנים האחרונות צברה ניסיון ניהולי נרחב בקבוצת אריסון, בתחומי עסקים והפילנטרופיה בשוק הישראלי והבינלאומי, לרבות ניהול במגוון ענפים פיננסיים ואופרטיביים, ולרבות התמחות בניהול מערך קרנות פיננסיות גלובליות, תיקי השקעות, החזקות פיננסיות ואופרטיביות, מיסוי ישראלי ובינלאומי, נדל"ן ועבודה נרחבת עם בנקי השקעות ומוסדות פיננסיים בינלאומיים מהשורה הראשונה בעולם.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעלת כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

7. משה קורן - בעל תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה - האוניברסיטה העברית; בוגר קורסים בנושא ניתוח דוחות כספיים. יועץ בנקאי ופיננסי.

מכהן כדירקטור בבנק מיום 3 באוגוסט 1992. כן מכהן כיו"ר ועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי והוועדה לניהול ובקרת סיכונים וכחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת ביקורת, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה למוצרים חדשים, ועדת תגמול וועדת תגמול בהרכבה המורחב.

כיהן כדירקטור בחברות: פסגות בית השקעות בע"מ ופסגות נירות-ערך בע"מ. אך כיום שוב איננו מכהן בהן.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

8. ראובן קרופיק - בעל תואר ראשון במדעי החברה, תוך התמחות בכלכלה ומדעי המדינה - האוניברסיטה העברית, ירושלים. בעל תואר ראשון במשפטים - אוניברסיטת תל-אביב; בוגר השתלמות במנהל עסקים של מרכז קלוג (Kellogg) רקאנטי - אוניברסיטת תל-אביב. מכהן כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 18 בפברואר 2016. כן מכהן כחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת ביקורת, ועדת טכנולוגיה ומחשוב והוועדה למוצרים חדשים. דירקטור בחברות, יזם עסקי.

דירקטור ביקבי רקאנטי בע"מ וב-NYK Technologies (חברה משפחתית).

חבר בוועד המנהל של המכון לבינמטמטיקה רפואית, ע"ר.

בעשר השנים האחרונות כיהן כמנכ"ל בכלל תעשיות ביוטכנולוגיה בע"מ; כשותף, יו"ר דירקטוריון ומנכ"ל ארטה וונציר גרופ בע"מ; כיו"ר דירקטוריון החברות: גמידה סל בע"מ, מדיונד בע"מ, די פארם בע"מ, ביוקנסל בע"מ, אנדרומדה ביוטק בע"מ; וכדירקטור בדירקטוריון החברות: קיורטק בע"מ, קמפוס ביו ניהול בע"מ ו-NIK בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור בעל כשירות מקצועית", ודירקטור אשר בשל השכלתו, ניסיונו וכישוריו הינו בעל מיומנות גבוהה והבנה עמוקה בתחום עיסוקיו העיקריים של הבנק בהסתמך על הצהרתו.

9. דפנה שורץ - פרופסורית באוניברסיטת בן גוריון, דוקטור לכלכלה - האוניברסיטה העברית, ירושלים, בעלת תואר שני בכלכלה חקלאית ומנהל - האוניברסיטה העברית, ירושלים ובעלת תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב.

מכהנת כדירקטורית חיצונית בבנק (דח"צ) (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות) מיום 6 באפריל 2012. כן מכהנת כיו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון וכחברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת תגמול, ועדת תגמול בהרכבה המורחב, הוועדה לרפורמות וניהול הון והוועדה לבחינת התנהלות הבנק עם קבוצת אי.די.בי.

פרופסורית במחלקה למנהל עסקים באוניברסיטת בן גוריון, ראש המגמה של "יזמות וחדשנות", המחלקה למנהל עסקים, יו"ר ומנהלת מרכז "בנגייס ליזמות וחדשנות", הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר, וחברת הוועד המנהל של אוניברסיטת בן גוריון בנגב.

משמשת יועצת כלכלית-עסקית בארץ ובחו"ל (פרופ' דפנה שורץ פיתוח כלכלי עסקי בע"מ).

חברה במועצה הלאומית למחקר ולפיתוח (מולמו"פ).

חברה באסיפה הכללית של המכללה האקדמית לחינוך אחוה (ע"ר).

חברת הוועד המנהל בקאמרטת הישראלית - ירושלים (ע"ר).

מכהנת כחברה בדירקטוריון חברת שטראוס גרופ בע"מ (דח"צ).

נציגת הסנאט בחבר הנאמנים של אוניברסיטת בן גוריון.

כיהנה כדירקטורית בחברות: טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ (דח"צ), בתי זיקוק לנפט בע"מ (דח"צ), רותם תעשיות בע"מ, על-בד משואות יצחק בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, גירון פיתוח ובנייה בע"מ (דח"צ), הפניקס חברה לביטוח בע"מ, הפניקס אחזקות בע"מ, אורדע פרינט תעשיות בע"מ (דח"צ) ולאומי ניירות-ערוך והשקעות (פסגות אופק בית השקעות בע"מ), אך כיום שוב איננה מכהנת בהן.

כיהנה כחברה בוועדה לגיבוש מדיניות מחקר בקהילה האירופית בנושאים של: יזמות ועסקים קטנים ובינוניים: Member of the Expert Group on "policy relevant research on entrepreneurship and SME's", (EU) European Commission, Enterprise and Industry Director General, אך כיום שוב איננה מכהנת בהן.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעלת כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתה.

10. עידו שטרן - בעל תואר ראשון במשפטים (L.L.B.) - האוניברסיטה העברית, ירושלים. בוגר תוכנית לפיתוח מנהלים - בית ספר למינהל עסקים, אוניברסיטת Harvard, בוסטון.

מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בספטמבר 2012. כן מכהן כיו"ר הוועדה לבחינת התנהלות הבנק עם קבוצת אי.די.בי וכחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אישור השקעות, ועדת ממשל תאגדי ומחזיקי עניין, הוועדה לרפורמות וניהול הון, ועדת תגמול בהרכבה המורחב וועדת בנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית.

סמנכ"ל יועץ משפטי באריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בי (97) בע"מ, ארזף בע"מ ואב-אר השקעות הון 1997 בע"מ.

חבר בדירקטוריונים של החברות: שיכון ובינוי בע"מ ומלח הארץ בע"מ.

בשנים 2005-2007 כיהן כעורך דין במשרד גורניצקי.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור בעל כשירות מקצועית" אשר בשל השכלתו, ניסיונו וכישוריו הינו בעל מיומנות גבוהה והבנה עמוקה בתחום עיסוקיו העיקריים של הבנק, בהסתמך על הצהרתו.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

חברי הנהלת הבנק

ארי פינטו⁽¹⁾

יעקב אורבך

אתי בן-זאב

ארז יוסף⁽²⁾

אפרת יעבץ⁽³⁾

צחי כהן

אברהם כוכבא

עופר לוי

אילן מזור

ידין ענתבי

דן קולר

רונן שטיין

מנהל כללי

משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה העסקית.

משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת טכנולוגיה ומחשוב.

משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת COO, אסטרטגיה, משאבים ותפעול.

משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת מחזיקי העניין.

משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת ניהול הסיכונים.

משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת החדשנות.

משנה למנהל כללי, חשבונאי ראשי.

משנה למנהל כללי, היועץ המשפטי הראשי של הבנק.

משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הפיננסית - CFO.

משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה לשווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית.

משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הקמעונאית.

זאב חיו - משנה למנהל כללי, במעמד חבר הנהלה, ממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובח"ל.

מבקר פנימי ראשי

ציון קינן⁽⁴⁾

אמיר אביב⁽⁵⁾

רון וקסלר⁽⁶⁾

מנהל כללי.

משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הבינלאומית.

משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת האסטרטגיה.

רונית שפירא.

עפרה פרויס.

זיו האפט, רואי-חשבון.

סומך חייקין, רואי-חשבון.

מזכירת הבנק

דוברת הבנק

רואי החשבון המבקרים

של הבנק

לפרטים נוספים בדבר שינויים במבנה הנהלת הבנק, ראה [פרק "עניינים אחרים", להלן](#).

(1) מכהן כמנכ"ל הבנק מיום 1 באוגוסט 2016. מיום 8 בפברואר 2016 ועד 1 ביולי 2016 ממלא מקום מנהל כללי - COO (Chief Operating Officer). במהלך חודש יולי 2016 קיים חפיפה עם מר ארז יוסף שנתמנה לתפקיד הממונה על חטיבת COO, אסטרטגיה, משאבים ותפעול.

(2) בתוקף מיום 1 ביולי 2016.

(3) תחדל לכהן כחברת הנהלה ביום 31 במרץ 2017.

(4) חדל לכהן כמנכ"ל הבנק ביום 1 באוגוסט 2016.

(5) חדל לכהן כחבר הנהלה ביום 31 במרץ 2016.

(6) חדל לכהן כחבר הנהלה ביום 4 בפברואר 2016.

פרטים נוספים על חברי הנהלת הבנק, מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2016 ובאתר מגנא של רשות ניירות-ערך: <http://www.magna.isa.gov.il>.

9.2 הביקורת הפנימית

פרטי המבקר הפנימי – רואה חשבון זאב חיו מכהן כמבקר הפנימי הראשי של הבנק מיום 14 ביולי 2014 רו"ח זאב חיו עובד בקבוצת בנק הפועלים משנת 1990 ומועסק במשרה מלאה במעמד חבר הנהלה, משנה למנכ"ל. הינו בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה מאוניברסיטת תל-אביב, בעל ניסיון בתחומי הבנקאות והביקורת, ועומד בתנאים הקבועים בסעיף 3 (א) לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 (להלן: "חוק הביקורת הפנימית"). המבקר הפנימי אינו בעל עניין בבנק, או בחברות הבנות שלו, ואינו ממלא תפקיד נוסף על תפקידו כמבקר הפנימי הראשי של הבנק וכמבקר פנימי בחלק מהחברות הבנות בקבוצה כנדרש בסעיף 146 (ב) לחוק החברות ובסעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית. מינוי עובדים לביקורת הפנימית והפסקת עבודתם שם, נעשים באישור המבקר הפנימי הראשי; עובדי הביקורת מקבלים הוראות בענייני ביקורת רק מהמבקר הפנימי הראשי, או מהמנהלים בביקורת הפנימית שהוסמכו על-ידו; ככלל, עובדי הביקורת הפנימית אינם עוסקים בתפקיד אחר זולת ביקורת פנימית; עובדי לשכת המבקר הפנימי מורשים לחתום בשם הבנק רק על מסמכים הקשורים בעבודת הביקורת כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 307 בנושא פונקציית ביקורת פנימית.

דרך המינוי – מינוי המבקר הפנימי אושר בדירקטוריון הבנק ביום 14 ביולי 2014 לאחר המלצה ואישור של ועדת הביקורת מיום 14 ביולי 2014, אשר בנימוקה התייחסה, בין היתר, לכישוריו המקצועיים, לתכונותיו האישיות, להשכלתו ולניסיונו, לרבות הניסיון בתחום הביקורת.

זהות הממונה על המבקר הפנימי – הממונה הארגוני על המבקר הפנימי הראשי הינו יו"ר הדירקטוריון.

תוכנית העבודה – הביקורת הפנימית פועלת על-פי תוכנית עבודה שנתית ותוכנית עבודה רב שנתית לתקופה של שלוש שנים. תוכנית העבודה לשנת 2016 נגזרה מתוכנית העבודה הרב-שנתית, המתבססת, בין היתר, על: הערכת סיכונים בישויות לביקורת; סקר סיכונים תפעוליים; מבנה ארגוני מעודכן של הבנק; סבב ביקורת ביחידות השונות, וממצאים שהועלו בביקורת קודמות. לצורך התוית תוכנית העבודה, קיימה הביקורת שיחות והתייעצויות עם מנהלים בכירים וגורמי ניהול אחרים ועם רואי החשבון המבקרים. באופן דומה נקבעה תוכנית עבודת הביקורת בחברות הבנות של הבנק, אשר הביקורת הפנימית של הבנק נותנת שירותי ביקורת למרביתן.

במסגרת תוכנית העבודה של הביקורת נבחנים גם תהליכי אישור עסקות מהותיות, והכל מתוך ראייה כוללת של מיקוד בסיכונים.

לאחר שתוכנית העבודה של הביקורת גובשה על-ידי הביקורת הפנימית, היא הובאה לדיון בוועדת הביקורת, ובשים לב להמלצותיה התקיים דיון בדירקטוריון והתוכנית אושרה על-ידו.

למבקר הפנימי הראשי שיקול דעת לסטוט מתוכנית העבודה, כמענה לצרכים משתנים ובלתי צפויים. בין היתר, במסגרת תוכנית העבודה הוקצו משאבים גם לביקורת אירועים מיוחדים ולביקורות לא מתוכננות, לרבות ביקורות, לפי דרישה, של גורמים מוסמכים, כגון: הדירקטוריון, ועדת הביקורת, גורמי ניהול בבנק ורגולטורים. שינויים מהותיים מתוכנית העבודה מובאים לדיון ואישור בוועדת הביקורת והדירקטוריון.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית מתייחסת גם לפעילות הבנק בחו"ל, באמצעות סניפים ונציגויות, ולחברות הבנות של הבנק (בארץ ובחו"ל). לחברות הבנות העיקריות בחו"ל מבקרים פנימיים מקומיים, והביקורת הפנימית בארץ מבצעת בקרה על כך שהביקורת הפנימית נערכת ברמה מקצועית נאותה כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 307 בנושא פונקציית ביקורת פנימית. ככלל, חברות הבנות בארץ מקבלות שירותי ביקורת פנימית מהביקורת הפנימית של הבנק. **היקף העסקה –** תקני כוח האדם בביקורת הפנימית נקבעו על בסיס תוכנית עבודה רב שנתית, מבוססת סקר סיכונים. צוות הביקורת הפנימית בבנק, בחברות הבנות ובשלוחות חו"ל מנה בממוצע כ-128 משרות בשנת 2016 וכ-3 משרות במיקור חוץ כלהלן:

טבלה 9-1: מספר משרות ממוצע בצוות הביקורת הפנימית

מספר משרות ממוצע בשנת 2016		
	בבנק	בחברות הבנות סך-הכל
פעילות בישראל	101	107
פעילות בחו"ל	10	21
סך-הכל	111	128

בנוסף, הושקעו כ-3 משרות במיקור חוץ.

עריכת הביקורת – הביקורת הפנימית בבנק פועלת במסגרת החוקים, התקנות, הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ובכלל זה הוראת ניהול בנקאי תקין (307) בנושא פונקציית ביקורת פנימית, תקנים מקצועיים, הנחיות מקצועיות של לשכת המבקרים הפנימיים, והנחיות ועדת הביקורת והדירקטוריון.

הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, סבורים, כי הביקורת הפנימית של הבנק עומדת בדרישות שנקבעו בתקנים המקצועיים ובהוראות המפקח על הבנקים.

גישה למידע – לביקורת הפנימית נתונה גישה חופשית לכל המידע בבנק, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות לנתונים כספיים, ככל שהדבר נדרש לביצוע עבודתה.

ממכות זו מעוגנת ביארטר הביקורת ובנהלים. מדיניות זו מקובלת בפעילות הבנק בארץ, בחו"ל ובחברות הבנות.

דין וחשבון המבקר הפנימי – דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב.

מדי חודש מוצגת בוועדת הביקורת של הדירקטוריון, לאחר שהוגשה ליו"ר ועדת הביקורת, רשימת כל דוחות הביקורת שפורסמו במהלך החודש הקודם. דוחות הביקורת מוגשים ליו"ר הדירקטוריון, ליו"ר ועדת הביקורת ולמנכ"ל הבנק. הדוחות מופצים גם לחברי ועדת הביקורת. דוחות ביקורת מהותיים נדונים בוועדת הביקורת מדי חודש.

בשנת 2016 הוגשו לוועדת הביקורת של הדירקטוריון ונדונו בוועדה סיכומים חצי שנתיים ושנתיים, שסקרו את פעילות הביקורת הפנימית במהלך התקופה המדווחת. סיכום פעילות הביקורת לשנת 2015 הוגש לוועדת הביקורת ביום 22 במרץ 2016 ונדון בוועדה ביום 28 במרץ 2016, סיכום פעילות הביקורת במחצית הראשונה של שנת 2016 הוגש לוועדת הביקורת ביום 21 באוגוסט 2016 ונדון בוועדה ביום 29 באוגוסט 2016. סיכום פעילות הביקורת לשנת 2016 ידון בוועדת הביקורת ברבעון ראשון 2017.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי – לדעת הדירקטוריון ועדת הביקורת, ההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותוכנית העבודה של הביקורת הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרת הביקורת הפנימית בבנק.

תגמול – להלן פרטים על השכר, הגמול, שווי ההטבות, תשלומי המעביד וההפרשות ששולמו או שנרשמו ביגום הפרשה למבקר הפנימי הראשי, בשנת 2016: משכורת בסך של 1,867 אלפי ש"ח, מענק בסך של 367 אלפי ש"ח, הטבה בשל תשלום מבוסס מניות בסך של 367 אלפי ש"ח, שווי הטבות נוספות בסך של 258 אלפי ש"ח ותשלומי הפרשות המעביד בסך של 2,527 אלפי ש"ח. סך התגמול לפי תקנה 21 הסתכם בסך של 5,386 אלפי ש"ח. בגין זכויות עבר שנצברו לפני הכניסה לתוקף של חוק התגמול (מתוך סך-כל התגמול) הסתכמו בסך של 2,239 אלפי ש"ח. סך התגמול בניכוי הפרשות לזכויות העבר 3,147 אלפי ש"ח. מזה סך-הכל תגמול החלק בגין התקופה שממועד כניסת החוק לתוקף 608 אלפי ש"ח.

היתרה לסוף שנת 2016 של הלוואות שניתנו בתנאי הטבה הסתכמה בסך של 77 אלפי ש"ח. התקופה הממוצעת לפירעון הלוואות הינה 7 שנים וההטבה הגלומה בהלוואות הסתכמה בשנת 2016 ב-1 אלפי ש"ח. היתרה של הלוואות שניתנו בתנאים רגילים הסתכמה בסך של 83 אלפי ש"ח.

שכרו ותנאי שכרו ותנאי העסקתו של המבקר הפנימי מאושרים על-ידי הדירקטוריון בהמלצת ועדת הביקורת. תגמול המבקר הולם את משרתו, ומושתת על עקרונות מקובלים גם לתגמול חברי ההנהלה (המוגדרים כפונקציות בקרה). להערכת הדירקטוריון, תגמול המבקר הפנימי אין בו כדי לגרום להשפעה על הפעלת שיקול דעתו המקצועי.

9.3 גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון הבנק הינו הארגון המופקד על בקרת העל בבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 29 ביוני 2006 וכן על אישור הדוחות הכספיים שלו, כנדרש בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא הדירקטוריון ("הוראה 301").

ועדת הביקורת של הדירקטוריון הינה הוועדה אשר דנה ובוחנת את טיטות הדוחות הכספיים המוצגים בפניה וממליצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים, כנדרש בהוראות תקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התשי"ע-2010 ובהתאמה גם להוראה 301.

כמו-כן, דנה בדוחות הכספיים ועדת הדירקטוריון לכספים ותשקיפים, אשר בוחנת את הדוחות הכספיים בעיקר מהיבטים עסקיים כלכליים, לרבות בחינת התוצאות המדווחות תוך השוואה לתמצית התקציב ותוכנית העבודה של הבנק.

ועדת הביקורת קיבלה דיווח וקיימה דיון על ליקויים וחולשות מהותיות בבקרה הפנימית על הדוחות הכספיים, אם וככל שנמצאו, וכן קיבלה דיווח על כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, אם וככל שהייתה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, כנדרש על-פי הוראה 645 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים – הצהרה לגבי גילוי.

ועדת הביקורת בחנה את הסוגיות המהותיות והאומדנים הקריטיים שיושמו בדוחות הכספיים; את סבירות הנתונים; את המדיניות החשבונאית שיושמה, את השינויים שחלו בה, אם חלו ואת הטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים; כן בחנה הוועדה את יישום עיקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה, באמצעות הצגה מפורטת של הנושאים על-ידי נושאי משרה ואחרים בבנק, לרבות: המנכ"ל, הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO) והחשבונאי הראשי של הבנק ובחנה את אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

כן דנה ועדת הביקורת, במסגרת הדיון בדוחות הכספיים, בחובות הבעייתיים של הבנק, בחנה את שווי החזקות הבנק בניירות-ערך, דנה בהפרשות לירידת-ערך, שהינה בעלת אופי אחר מזמני, של ניירות-ערך ובהוצאות בגין הפסדי אשראי של הבנק. כן דנה ועדת הביקורת ובחנה את חשיפות הבנק לסיכונים ואת דרך השתקפותם והשפעתם על הדוחות הכספיים.

לישיבות ועדת הביקורת, כמו גם לישיבות הדירקטוריון, בהן נדונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים רואי החשבון המבקרים של הבנק זיו האפט, רואי חשבון וסומך חייקין, רואי חשבון והם נוכחים בכל הישיבות האלה. כן מוזמן המבקר הפנימי של הבנק, לדיון ועדת הביקורת והדירקטוריון בנושא אישור הדוחות הכספיים.

שמות חברי ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים ומימונתם, מפורטים בפרק "הדירקטוריון וההנהלה" בדוחות הכספיים לשנת 2016.

ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים קיימו דיונים בגין הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016. ועדת הביקורת הציגה את המלצותיה בפני מליאת הדירקטוריון קודם למועד שבו הדירקטוריון דן בדוחות הכספיים.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

9.4. שכר רואי החשבון המבקרים⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾

טבלה 2-9: שכר רואי החשבון המבקרים

הבנק		המאוחד		
2015	2016	2015	2016	
באלפי ש"ח				
עבור פעולות הביקורת⁽⁴⁾:				
12,763	12,944	22,179	21,877	רואי החשבון המבקרים המשותפים
-	-	346	-	רואי חשבון מבקרים אחרים
12,763	12,944	22,525	21,877	סך-הכל
עבור שירותים הקשורים לביקורת⁽⁵⁾:				
6,590	6,938	7,306	7,638	רואי החשבון המבקרים המשותפים
-	-	126	-	רואי חשבון מבקרים אחרים
עבור שירותי מס⁽⁶⁾:				
1,559	1,776	1,862	2,126	רואי החשבון המבקרים המשותפים
-	-	302	288	רואי חשבון מבקרים אחרים
עבור שירותים אחרים⁽⁷⁾:				
1,135	870	2,379	2,200	רואי החשבון המבקרים המשותפים
-	-	78	165	רואי חשבון מבקרים אחרים
9,284	9,584	12,053	12,417	סך-הכל
22,047	22,528	34,578	34,294	סך-הכל שכר של רואי חשבון מבקרים

- (1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים בעבור פעולות הביקורת.
- (2) שכר רואי החשבון המבקרים כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם, וכן כולל תשלומים על-פי חוק מע"מ.
- (3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- (4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים, לרבות ביקורת בקרה פנימית על דיווח כספי (SOX 404) וסקירה של סניפי הבנק בחו"ל.
- (5) Audit Related Fees כולל בעיקר: תשקיפים, אישורים מיוחדים, מכתבי נוחות.
- (6) כולל בעיקר: דוחות התאמה למס, דיוני שומות ויעוץ מס בישראל ובחו"ל.
- (7) כולל בעיקר: סיוע בהכנת דוח אחריות חברתית ויעוץ בנושא תגמול עובדים.

9.5. תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

בעקבות אישור חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016, גיבש הבנק מדיניות תגמול חדשה ותוכנית תגמול חדשה לנושאי משרה ומנהלים בכירים, התואמות את הוראות חוק התגמול שנקבעו מתוקפו (לפרטים נוספים ראה [ביאורים 23 ו-24](#) לדוחות הכספיים).

הנתונים המוצגים להלן, מתייחסים לשנת 2016 בכללותה. להלן פירוט השכר, התגמול, שווי ההטבות, תשלומי המעביד וההפרשות לגבי נושאי המשרה הבכירים בקבוצת הבנק (באלפי ש"ח).

חמשל תאג'די, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 3-9: פירוט השכר, הגמול, שווי הטבות, תשלומי המעביד והפרשות לגבי נושאי המשרה הבכירים בקבוצת הבנק (באלפי ש"ח)

שנת 2016							
שם	תפקיד	שיעור החזקה בהון הבנק באחוזים	משכורת ⁽¹⁾	מענקים	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות	שווי הטבות נוספות ⁽²⁾	תשלומי והפרשות המעביד ⁽³⁾
סרוסי יאיר	יו"ר דירקטוריון לשעבר ^{(א)(ה)}	0.02	1,902	15	-	340	1,707
קין ציון	מנכ"ל לשעבר ^{(ב)(ה)}	0.02	1,224	(303)	(1,146)	598	4,226
פינטו ארי	מנכ"ל ^(ג)	0.01	2,289	337	353	66	3,206
קולר דן	חבר הנהלה	0.01	1,549	119	245	239	6,837
יעבץ אפרת	חברת הנהלה ^(ה)	-	1,567	341	335	245	5,126
שטיין רונן	חבר הנהלה ^(ה)	-	1,741	292	291	237	3,850
כהן צחי	חבר הנהלה	0.01	1,847	332	330	228	3,913

(א) יו"ר הדירקטוריון עד ליום 31 בדצמבר 2016.
 (ב) כיהן כמנכ"ל הבנק עד לפרישתו ביום 31 ביולי 2016.
 (ג) מנכ"ל הבנק מיום 1 באוגוסט 2016.
 (ד) מונה לחבר הנהלה ביום 14 בפברואר 2016.
 (ה) כולל השלמת הפרשות עבור תשלומי פנסיה ו/או פיצויים שמגיעים להם עקב פרישתם מהבנק.

שנת 2015							
שם	תפקיד	שיעור החזקה בהון הבנק	משכורת ⁽¹⁾	מענקים	הטבות בשל תשלום מבוסס מניות	שווי הטבות נוספות ⁽²⁾	תשלומי והפרשות המעביד ⁽³⁾
יאיר סרוסי	יו"ר הדירקטוריון של הבנק	0.02	1,903	3,886	739	475	668
ציון קין	המנהל הכללי של הבנק	0.02	2,090	3,910	1,409	561	(53)
רון וקסלר*	משנה למנכ"ל, ממונה על חטיבת האסטרטגיה	-	1,760	1,114	1,113	256	823
אורית לרר	מנהל כללי של בנק הפועלים שוויץ	-	2,311	589	948	754	191
זאב חיו	משנה למנכ"ל, ממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובח"ל	-	1,644	886	886	262	1,086
צחי כהן	משנה למנכ"ל, ממונה על חטיבת ניהול סיכונים	0.01	1,890	1,008	1,006	209	611
ידן ענתבי	משנה למנכ"ל, ממונה על החטיבה הפיננסית - CFO	0.01	1,754	1,116	1,115	250	380

* ביום 4 בפברואר 2016 מונה למנכ"ל ישראל. (1) בהתאם לתוכנית תגמול (2014) תשלום השכר כולל גם תשלומים המסוגלים כתגמול קבוע שאינו מזכה בהפרשות סוציאליות, כמפורט בביאור 23 בדוחות הכספיים (2) הסכומים המפורטים תחת טור "הטבות נוספות" בטבלה כוללים תשלום בגין הוצאות רכב, אש"ל וגילומים נטו. (3) התשלומים בטור תשלומי והפרשות המעביד כוללים הפרשות לפיצויי פיטורין, לתגמולים, לפנסיה, לקרן השתלמות, לחופשה, לביטוח לאומי, למחלה ולמענק יובל. (4) לא כולל מס שכר. (5) כולל בעיקר השפעות אקטואריות בגין התחייבויות לזכויות שנצברו לפני הכניסה לתפקיד של חוק התגמול, השפעות אלה מהוות רווח והפסד אקטוארי ונקופו לרווח כולל אחר, אך אינם משולמים בפועל בשנת הדיווח. (6) ביחס לתקופה שתחילתה ביום 12 באוקטובר 2016 (מועד כניסת החוק לתוקף ביחס להתקשרויות קיימות) וסיומה ביום 31 בדצמבר 2016, בוצעה בחינה פרטנית ובמידת הצורך בוצעה קטימה לתגמול הקיים על מנת למנוע חריגה מתקרת הוצאה החזויה המותרת בהתאם לחוק (כ-557 אלפי ש"ח לחלק היחסי של התקופה שמועד תחילת החוק, המהווים 2,500 אלפי ש"ח לשנה שלמה). הסכום כולל הוצאות בגין הפרשות המעביד לפיצויים ותגמולים אשר אינם כלולים בהגדרת "תגמול" לצורך חוק התגמול. (7) ההלוואות ניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי הבנק, אשר סכומיהן נקבעו לפי קריטריונים אחידים.

מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

שנת 2016								
הלוואות שניתנו בתנאי הטבה ⁽⁷⁾								
הלוואות שניתנו בתנאים רגילים	ההטבה שניתנה במהלך השנה	תקופה ממוצעת לפירעון (בשנים)	יתרה	מזה: חלק התגמול בגין התקופה שממועד כניסת החוק לתוקף ⁽⁶⁾	סך-הכל התגמול בניכוי זכויות העבר	בגין זכויות עבר שנצברו לפני הכניסה לתוקף של חוק התגמול (מתוך סך-כל התגמול) ⁽⁵⁾	סך-הכל תגמול לפי תקנה 21 ⁽⁴⁾	השלמת עתודות בגין הוצאות נילוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון
62	-	-	-	621	3,964	3,964	-	-
65	-	-	-	-	4,599	4,599	-	-
55	-	-	-	632	4,407	2,916	7,323	1,072
53	-	-	-	590	2,577	6,412	8,989	-
44	-	6	39	584	7,614	7,614	-	-
64	-	-	1	583	3,709	3,486	7,195	784
220	-	-	-	583	3,082	3,568	6,650	-

שנת 2015				
יתרת הלוואות שניתנו בתנאי הטבה ⁽⁷⁾				
יתרת הלוואות שניתנו לא בתנאי הטבה	הטבה שניתנה במהלך השנה	תקופה ממוצעת לפירעון (בשנים)	יתרה	סך-הכל ⁽⁴⁾
36	-	-	-	7,671
131	-	-	-	7,917
623	-	-	-	5,066
576	-	-	-	4,793
1,044	2	7	94	4,764
25	-	-	-	4,724
19	-	-	-	4,615

הערות כלליות:

היקף המשרה של מקבלי התגמול הינו 100%.

כל עובדי הבנק, ובכלל זה נושאי משרה בבנק, נהנים מהטבות שונות בניהול חשבונות הבנק שלהם. הטבות אלה מתייחסות בעיקרן לפטור מדמי ניהול קבועים, דמי רישום פעולות בחשבון, תדפיסי מידע, פנקסי שיקים, אחזקת ניירות-ערך, משיכת מזומנים, העברת כספים לחשבונות אחרים ודמי חבר של כרטיסי אשראי. כמו-כן קיימות הטבות בשיעור העמלות בגין קניה ומכירה של ניירות-ערך ומטבע-חוץ, הוראות קבע לביצוע תשלומים בחשבון ושכירת כספות. בנוסף, ככל יתר עובדי הבנק, גם נושאי המשרה נהנים מהטבה בריבית על יתרות זכות וחובה בחשבונות עו"ש. מכלול הטבות שניתנו לנושאי המשרה מסתכם בסכומים זניחים, אשר אינם עולים על סך של 50 אלפי ש"ח בשנה לכל נושא משרה.

לפרטים נוספים בדבר רכיבי התגמול הרחוביים (ובכלל זה תגמול מבוסס מניות) להם זכאים כלל חברי ההנהלה של הבנק וכן יו"ר דירקטוריון הבנק היוצא לרבות תנאי הפרישה, מענקים וכיו"ב ולעניין תוכניות התגמול השונות והשפעות חוק הגבלת התגמול, ראה [ביאורים 23 ו-24](#) בדוחות הכספיים. למידע נוסף בהתאם לדרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ראה גילוי המפורסם באתר האינטרנט של הבנק ובמגנא.

מר יאיר סרוסי

מר סרוסי, כיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק עד יום 31 בדצמבר 2016 אז פרש מכהונתו בבנק. מר סרוסי כיהן בתפקיד זה החל מיום 1 באוגוסט 2009. לעניין תנאי העסקתו של מר סרוסי, לרבות תקופת העסקתו, תנאים לסיים התקשרות, תקופת הודעה מוקדמת ותקופת הסתגלות, פיצויי פיטורים ופנסיה, קרן השתלמות, וכן תנאים נלווים, ראה דוחות מיידיים של הבנק מהימים 13 בספטמבר 2012 ו-19 באוקטובר 2012 (אסמכתא מספר 237483-01-2012 ו-259701-01-2012, בהתאמה) הנכללים כאן על דרך ההפניה (ביחד, "דוח תגמול סרוסי"). בשנת 2016 לא היה זכאי מר סרוסי לתגמול משתנה. לעניין השפעת סיום כהונה על התגמול, ראה ["הסדר פרישה" בביאור 23 בדוחות הכספיים](#).

מר ציון קינן

מר קינן, כיהן כמנכ"ל הבנק מיום 27 באוגוסט 2009 ועד ליום 31 ביולי 2016. לעניין תנאי העסקתו של מר קינן, לרבות תקופת העסקתו, תנאים לסיים התקשרות, תקופת הודעה מוקדמת ותקופת הסתגלות, פיצויי פיטורים ופנסיה, קרן השתלמות, וכן תנאים נלווים, ראה דוח מיידי של הבנק מיום 13 בספטמבר 2012 (אסמכתא מספר 237483-01-2012) הנכלל כאן על דרך ההפניה ("דוח תגמול קינן"). הסכום המופיע בטור מענקים מייצג את הגריעה מחשבון המענקים של מר קינן בגין שנת 2016, בהתאם לתוכנית תגמול 2010 כפי שחלה לגבי מר קינן (בנטרול השפעות המדד על היתרה שבחשבון המענקים בגין שנה זו). לעניין השפעת סיום כהונה על התגמול, ראה ["הסדר פרישה" בביאור 23 בדוחות הכספיים](#).

מר ארי פינטו

מר פינטו החל לכהן כמנכ"ל הבנק מיום 1 באוגוסט 2016. עד ליום 12 באוקטובר 2016, תגמולו היה בהתאם להסכם ההתקשרות עימו כמשנה למנכ"ל הבנק ו-CCO. החל מיום זה, אושר למר פינטו הסכם תגמול חדש בהתאם למדיניות התגמול החדשה ותוכנית תגמול (2016). תנאי תגמולו של מר פינטו מפורטים בדיווח מיידי מיום 8 בנובמבר 2016, אסמכתא מספר 074259-01-2016.

מר דן קולר

מר קולר מכהן כמשנה למנכ"ל הממונה על חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית. הסכם העסקתו של מר קולר היה לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 ביולי 2016 ועד ליום 30 ביוני 2019, אך תוקפו קוצר כמפורט להלן. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל:

יחידות מניות חסומות - ראה [ביאור 23 בדוחות הכספיים](#).

על-אף האמור לגבי תקופת הסכם ההעסקה, בהתאם למפורט לעיל לגבי הוראות המעבר של מדיניות התגמול החדשה, מר קולר חתם על שינוי תנאי הסכם ההעסקה האמור עימו בשנת 2017 ועל הסכם חדש לפי מדיניות התגמול החדשה אשר ייכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2018.

גברת אפרת יעבץ

גברת יעבץ מכהנת כמשנה למנכ"ל הממונה על חטיבת קשרי מחזיקי עניין. הסכם העסקתה של גברת יעבץ הינו לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 באוקטובר 2015 ועד ליום 30 בספטמבר 2018. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום. ביום 27 בדצמבר 2016 פרסם הבנק הודעה על סיום כהונתה של גברת יעבץ בבנק ביום 31 במרץ 2017.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל:

יחידות מניות חסומות - ראה [ביאור 23 בדוחות הכספיים](#).

מר רונן שטיין

מר שטיין מכהן כמשנה למנכ"ל הממונה על חטיבה קמעונאית. הסכם העסקתו של מר שטיין היה לתקופה של שנתיים וחודשיים החל מיום 4 בפברואר 2016 ועד ליום 31 במרץ 2018, אך תוקפו קוצר כמפורט לעיל ולהלן. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוטא מניות בטבלה כולל:

יחידות מניות חסומות - ראה [ביאור 23 בדוחות הכספיים](#).

על-אף האמור לגבי תקופת הסכם ההעסקה, בהתאם למפורט לעיל לגבי הוראות המעבר של מדיניות התגמול החדשה, מר שטיין חתם על שינוי תנאי הסכם ההעסקה האמור עימו בשנת 2017 ועל הסכם חדש לפי מדיניות התגמול החדשה אשר ייכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2018.

מר צחי כהן

מר כהן מכהן כמשנה למנכ"ל הממונה על חטיבת ניהול סיכונים. הסכם העסקתו של מר כהן הינו לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 ביולי 2015 ועד ליום 30 ביוני 2018, אך תוקפו קוצר כמפורט להלן. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוטא מניות בטבלה כולל:

יחידות מניות חסומות - ראה [ביאור 23 בדוחות הכספיים](#).

על-אף האמור לגבי תקופת הסכם ההעסקה, בהתאם למפורט לעיל לגבי הוראות המעבר של מדיניות התגמול החדשה, מר כהן חתם על שינוי תנאי הסכם ההעסקה האמור עימו בשנת 2017 ועל הסכם חדש לפי מדיניות התגמול החדשה אשר ייכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2018.

הקשר בין התגמול שניתן בשנת 2016 לנושאי המשרה הבכירה בטבלה לשנת 2016 לעיל לבין תרומת מקבל התגמול לתאגיד

במסגרת אישור הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2016, ערך הדירקטוריון בימים 19 ו-21 במרץ 2017, דיונים נרחבים בתנאי הכהונה וההעסקה של נושאי המשרה ובעלי העניין בבנק, אשר מפורטים לעיל בהתאם לתקנה 21 לתקנות ניירות-ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 ("נושאי המשרה הבכירה לפי תקנה 21" ו"תקנות דוחות תקופתיים ומיידיים", בהתאמה), וזאת בנפרד לגבי כל נושאי המשרה הבכירה לפי תקנה 21, ולאחר שהדירקטוריון קיבל פרטים מלאים על תנאי כהונתם והעסקתם.

המענקים בגין שנת 2016 שאושרו על-ידי ועדת התגמול והדירקטוריון של הבנק, נקבעו על-פי רוב בהתאם לקריטריונים מדידים שנקבעו מראש בתוכנית תגמול (2010), תוכנית תגמול (2014), או תוכנית תגמול (2016), לפי המקרה, (כהגדרתן לעיל). ככל שהדבר נוגע להפעלת שיקול דעת בקשר עם המענקים בגין שנת 2016 לנושאי משרה, שיקול הדעת הינו במסגרת הוראות תיקון 20 לחוק החברות וההוראה בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי, והינו בהתאם למדיניות התגמול ותוכנית תגמול (2014) וכן בהתאם להוראות מדיניות התגמול החדשה ותוכנית תגמול (2016), לגבי התקופה שבה הן חלות וככל שחלות בהתאם להוראות המעבר.

לדיוני הדירקטוריון קדמו דיונים מקדימים בנושא על-ידי ועדת התגמול. בדיונים שנערכו כאמור בוועדת התגמול ובדירקטוריון, נבחנו לגבי כל נושא משרה, בנפרד, הקריטריונים הספציפיים שנקבעו מראש לכל נושא משרה בהתאם לתפקידו, עמידתו בקריטריונים כאמור והתאמת התגמול לנושא המשרה להוראות מדיניות התגמול ותוכנית התגמול החלה על נושא המשרה.

לעניין תנאי הכהונה וההעסקה גופם, ציין הדירקטוריון כי הם בהתאם למדיניות התגמול הרלוונטית ולתוכניות התגמול של הבנק שהיו בתוקף בשנת 2016, לרבות הוראות המעבר שבהן, כמפורט לעיל ובהתאם לחוק הגבלת התגמול, לתיקון 20 ולהוראה בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים בנוגע לתוכנית תגמול (2010), תוכנית תגמול (2014), תוכנית תגמול (2016) ותגמול נושאי המשרה ובעלי העניין, ראה [ביאורים 23 ו-24](#) בדוחות הכספיים.

עניינים אחרים

- ביום 13 בינואר 2016 אישר הדירקטוריון מספר שינויים במבנה הארגוני של הבנק ובאיוש תפקידים של מספר חברי הנהלה, כמפורט להלן:
1. במסגרת אסטרטגיית הבנק לשנים הבאות הוקמה "חטיבת החדשנות" (Innovation), אשר בראשה עומד מר אברהם כוכבא, משנה למנכ"ל, בתוקף מיום 23 בפברואר 2016.
 - עד ליום 14 בפברואר 2016 כיהן מר אברהם כוכבא כמנהל חטיבת טכנולוגיה ומחשוב.
 - חטיבת החדשנות מובילה את האסטרטגיה הדיגיטלית של הבנק, ואחריות על תחומי חדשנות טכנולוגית (CTO) מובילות טכנולוגית, Big Data וניהול מידע, Ecosystem, חוויית לקוח ו-Fintech.
 2. מר רונן שטיין התמנה למנהל החטיבה הקמעונאית של הבנק, במעמד של משנה למנכ"ל, בתוקף מיום 14 בפברואר 2016 ופרש מכהונתו כמנכ"ל החברות בקבוצת ישראלכרט. מר רונן שטיין מונה לתפקיד יו"ר החברות בקבוצת ישראלכרט מיום 15 במאי 2016.
 3. החטיבה הבינלאומית מוזגה לתוך חטיבת שווקים פיננסיים, אשר נקראת בשם "חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית", ובראשה עומד מר דן קולר, משנה למנכ"ל.
 - מר אמיר אביב, אשר ניהל את החטיבה הבינלאומית של הבנק, פרש מהבנק ביום 31 במרץ 2016 כדי להתמסר למיזם פרטי בחו"ל והמשיך לשמש כיועץ לחטיבה לתקופה של שלושה חודשים.
 4. הוקמה חטיבה חדשה להובלת הקשר עם הלקוחות ומחזיקי העניין (Stake Holders), שבראשה עומדת הגב' אפרת יעבץ, משנה למנכ"ל, בתוקף מיום 22 בפברואר 2016. עד ליום 31 בינואר 2016 כיהנה הגב' אפרת יעבץ כמנהלת חטיבת הון אנושי, יעוץ ומשאבים.
 - חטיבת מחזיקי העניין אחראית על הקשר עם ציבור הלקוחות ומחזיקי העניין, השירות ללקוחות, קמפוס ופיתוח הון אנושי, אחריות חברתית, קיימות, פועלים בקהילה ופועלים בהתנדבות.
 5. הגב' אתי בן-זאב התמנתה למנהלת חטיבת טכנולוגיה ומחשוב, במעמד של משנה למנכ"ל, בתוקף מיום 14 בפברואר 2016.
 - עד ליום 13 בפברואר 2016 כיהנה הגב' אתי בן-זאב כמנהלת אגף תוכנה ופיתוח בחטיבת טכנולוגיה ומחשוב.
 6. תחום יעוץ ומחקר, שהיה באחריותה של הגב' אפרת יעבץ, הועבר לאחריות החטיבה הפיננסית, שאותה מנהל מר ירון ענתבי, משנה למנכ"ל.
 7. ביום 4 בפברואר 2016 פרש מר רון וקסלר מתפקידו כמנהל חטיבת האסטרטגיה של הבנק, ולפי המלצת הבנק התמנה למנכ"ל החברות: ישראלכרט בע"מ, יורפיי (יורוקרד) ישראל בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ.

ביום 18 בפברואר 2016 התכנסה אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות של הבנק, האסיפה דנה בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון של הבנק לשנת 2014; אישרה את מינוי רואי החשבון המבקרים של הבנק; אישרה את מינוי של מר עודד ערן כדירקטור בבנק, לתקופה של שלוש שנים ממועד אישור האסיפה הכללית את המינוי; אישרה את מינוי של מר ראובן קרופיק כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 (וכן כדירקטור "בלתי תלוי" כמשמעו בחוק החברות), לתקופה של שלוש שנים ממועד אישור האסיפה הכללית את המינוי; אישרה לתקן את תקנון הבנק ("תקנון הבנק") על-ידי הוספת תקנה 24 לתקנון הבנק המתירה הענקת פטור לנושאי המשרה בבנק מאחריותם בשל הפרת חובת הזהירות לבנק; אישרה את תיקון תקנה 17 לתקנון הבנק; אישרה את תיקון מדיניות התגמול של הבנק (שאושרה על-ידי האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק ביום 11 בפברואר 2014 ("מדיניות התגמול")), כך שמדיניות התגמול תתיר הענקת פטור לנושאי המשרה מאחריותם בשל הפרת חובת הזהירות לבנק על-ידי הוספת סעיף 18א לפרק ה' של מדיניות התגמול; אישרה הענקת כתבי פטור לנושאי משרה ודירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת בבנק, לרבות למנכ"ל הבנק, המכהן ו/או שיכהן מעת לעת, ולרבות לנושאי משרה ודירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת בבנק עשויה להיחשב כבעלת עניין אישי במתן כתבי פטור להם; ואישרה מחדש מתן כתבי שיפוי לדירקטורים ונושאי משרה בבנק המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת, שבעלת השליטה בבנק עשויה להיחשב כבעלת עניין אישי במתן כתבי שיפוי להם.

ביום 16 במרץ 2016 התכנסה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק, האסיפה אישרה את הארכת מינוי של מר עידו שטרן כדירקטור בבנק לתקופה של שלוש שנים נוספות, החל מיום 24 במרץ 2016; כן אישרה האסיפה את הארכת מינוי של מר אמנון דיק לכהונת דירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין המפורסמות על-ידי המפקחת על הבנקים, לתקופה של שלוש שנים נוספות, החל מיום 24 במרץ 2016.

ביום 31 במרץ 2016 קיבל הדירקטוריון את הודעתו של מנכ"ל הבנק, מר ציון קינן, כי החליט לסיים את עבודתו בבנק בתום שישה חודשים ממועד ההודעה וכי עד למועד זה ימשיך לכהן כמנכ"ל פעיל.

ביום 6 באפריל 2016 החליט הדירקטוריון על הקמת ועדת איתור שתמליץ לדירקטוריון על מועמד לכהונת מנכ"ל חדש לבנק ולצורך כך תראיין מועמדים לכהונה ותגיש המלצותיה לדירקטוריון עד לסוף חודש מאי 2016.

ביום 24 במאי 2016 קיבל הדירקטוריון את המלצותיה של ועדת האיתור שנתקבלו על-ידי הוועדה פה אחד והחליט לבחור במר ארי פינטו לכהן כמנכ"ל החדש של הבנק. הדירקטוריון בישיבתו מיום 29 ביוני 2016 החליט, לאחר שנתקבל אישור המפקחת על הבנקים, כי מר ארי פינטו יכנס לתפקידו כמנכ"ל הבנק החל מיום 1 באוגוסט 2016. מר פינטו החליף בתפקידו את מר ציון קינן אשר פרש מתפקידו כמנכ"ל הבנק במועד זה.

בתקופה שהחל מיום 8 בפברואר 2016 ועד 1 ביולי 2016 כיהן מר ארי פינטו כממונה על חטיבת COO, אסטרטגיה, משאבים ותפעול, במעמד של מ"מ מנכ"ל. בתקופה שהחל מיום 1 ביולי 2016 ועד 1 באוגוסט 2016 קיים מר ארי פינטו חפיפה עם מר ארז יוסף שנתמנה לתפקיד (ראו להלן).

ביום 29 ביוני 2016 אישר הדירקטוריון את מינוי של מר ארז יוסף לתפקיד חבר הנהלת הבנק, משנה למנכ"ל, הממונה על חטיבת COO, אסטרטגיה, משאבים ותפעול, במקומו של מר ארי פינטו, בתוקף מיום 1 ביולי 2016.

ביום 10 בספטמבר 2016 הסתיימה כהונתה, בת שש השנים, של הגב' מלי ברון כדירקטורית חיצונית בדירקטוריון הבנק, כמשמעות המונח בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.

ביום 28 בספטמבר 2016 התכנסה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק. האסיפה אישרה להאריך את מינוי של מר יעקב פאר כדירקטור חיצוני בבנק כמשמעות המונח בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין וכדירקטור בלתי תלוי, כמשמעות המונח בחוק החברות, לתקופה של שלוש שנים נוספות, החל מיום 6 באוקטובר 2016, לאחר שנתקבל אישור המפקחת על הבנקים בבנק ישראל למינוי; כן אישרה האסיפה למנות את מר ישראל תפוחי כדירקטור בבנק לתקופה של שלוש שנים, החל מיום 1 בנובמבר 2016, לאחר שנתקבל אישור המפקחת על הבנקים בבנק ישראל למינוי.

ביום 1 בנובמבר 2016 הסתיימה כהונתו בת תשע השנים, של מר ניר זיכלינסקי כדירקטור בבנק, לאחר שביום 28 ביולי 2016 קיבל הדירקטוריון את הודעתו על התפטרותו מדירקטוריון הבנק.

ביום 2 בנובמבר 2016, מיד לאחר פרסומים בתקשורת בנושא, הסמיך דירקטוריון הבנק את ועדת ממשל תאגידי ומחזיקי עניין לבחון נושאים הקשורים לטיפול הבנק בתלונה על הטרדה מינית מצד מי שכיהן בעבר כמנכ"ל הבנק. במסגרת טיפולו בנושא, מינה הבנק את נשיא בין הדין הארצי לעבודה, השופט (בדימוס) סטיב אדלר לממונה לפי החוק למניעת הטרדה מינית, כדי שיבדוק את התלונה. בתום בדיקתו, קבע הנשיא אדלר, כי לא נתבצעה כל הטרדה מינית. גם הפיקוח על הבנקים הודיע לבנק כי הוא עורך בדיקה בקשר עם אופן הטיפול של הבנק בתלונה. בהמשך הודיע הפיקוח על הבנקים שעל מנת שלא לפגוע בהליך המתנהל על-ידי משטרת ישראל בהיבטים שבתחום סמכותה, תושלם בדיקתו רק לאחר סיום ההליך המשטרת.

בימים 8 בנובמבר 2016 ו-10 בנובמבר 2016 פנו שני בעלי מניות לבנק וביקשו שהבנק יבחן הגשת תביעות כנגד המנכ"ל לשעבר של הבנק, נושאי משרה בבנק והעובדת האמורה להשבת סכומים ששולמו לאותה עובדת.

ביום 29 בנובמבר 2016 קיבל הדירקטוריון את התפטרותו של מר יאיר סרוסי, יו"ר הדירקטוריון, בתוקף מיום 31 בדצמבר 2016. הדירקטוריון דן בהצעה למינוי של מר עודד ערן לכהונת יו"ר הדירקטוריון והחליט למנות את מר עודד ערן לכהונת יו"ר הדירקטוריון של הבנק, בתוקף מיום 1 בינואר 2017. המפקחת על הבנקים אישרה ביום 22 בדצמבר 2016 את מינויו של מר עודד ערן לכהונת יו"ר הדירקטוריון.

ביום 27 בדצמבר 2016 קיבל הדירקטוריון את התפטרותה של הגב' אירית איזקסון מכהונתה כדירקטורית בדירקטוריון הבנק, שהודיעה על פרישתה מהבנק כדי להתמנות לתפקיד יו"ר דירקטוריון הבנק הבינלאומי.

הגב' אירית איזקסון כיהנה כדירקטורית בדירקטוריון הבנק במשך 17 שנים.

ביום 19 בדצמבר 2016 התכנסה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק.

האסיפה אישרה את מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה של הבנק; כן אישרה האסיפה את תנאי העסקתו של מר ארי פינטו כמנכ"ל הבנק.

ביום 22 בפברואר 2017 אישר הדירקטוריון את מינויה של הגב' יעל אלמוג לתפקיד חברת הנהלת הבנק, משנה למנכ"ל, הממונה על חטיבת מחזיקי עניין, במקומה של הגב' אפרת יעבץ, שהודיעה ביום 26 בדצמבר 2016 על פרישה מהבנק.

ביום 27 בפברואר 2017 החליט הדירקטוריון לאשר את תנאי העסקתו של מר עודד ערן כיו"ר הדירקטוריון. כן החליט הדירקטוריון במועד זה על כינוס אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות של הבנק ביום 4 באפריל 2017 שעל סדר יומה הנושאים הבאים: (1) הצגה ודיון בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2015 ובדוח הדירקטוריון על מצב ענייני הבנק ליום 31 בדצמבר 2015; (2) מינוים מחדש של זיו האפט (BDO), רואי חשבון וסומך-חייקין (KPMG), רואי חשבון, לרואי החשבון המבוקרים של הבנק; (3) הארכת כהונתו של מר עודד ערן כדירקטור בבנק; (4) אישור תנאי כהונתו והעסקתו של יו"ר דירקטוריון הבנק.

ביום 7 במרץ 2017 התפטר מר ישראל תפוחי מכהונתו כדירקטור בדירקטוריון הבנק, מסיבות אישיות.

ביום 20 במרץ 2017 הסתיימה כהונתו בת שש השנים, של מר יוסף ירום כדירקטור חיצוני בדירקטוריון הבנק, כמשמעות המונח בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.

9.6. עסקות עם בעל שליטה

להלן פירוט סוגי העסקות ואמות המידה השונות שנקבעו בקשר לאישור ודיווח עסקות הבנק עם בעלת השליטה בו, או עם אדם אחר שלבעלת השליטה יש בהן עניין אישי, בהתאם להוראות חוק החברות ותקנות הדיווח:

עסקות בנקאיות "חריגות"

על פי אמות המידה שנקבעו כאמור על-ידי הבנק, עסקות בנקאיות העונות על אמות המידה הבאות תיחשבנה כעסקות חריגות:

1. עסקות בנקאיות "חריגות"

1.1. כל עסקה שיש עמה מתן אשראי על-ידי הבנק, אשר בעקבות ביצועה סך החבות של בעלת השליטה יעלה על 10% מההון הכגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין 312 של המפקח על הבנקים, או אם הגידול בחבות של בעלת השליטה או בחבות של מי שלבעלת השליטה עניין אישי לגבי בעקבות העסקה עולה על 2% מההון הפיקוחי במועד ביצוע העסקה. לעניין מספר עסקות המתבצעות ברצף עם אותו אדם תיחשבנה לעסקה אחת, באופן שלצורך סיווגן של העסקות האמורות יבחן הסכום המצטבר של העסקות כאמור.

1.2. עסקה של הפקדת כספים בפיקדון מכל סוג שהוא אם בעקבותיה סך הפיקדונות של בעלת השליטה יעלה על 2% מסך פיקדונות הציבור, כמדווח במאזן המאוחד של הבנק האחרון שפורסם לציבור קודם ההפקדה;

1.3. עסקה של הפקדה ו/או רכישה ו/או מכירה של ניירות-ערך, יחידות השתתפות בקרנות נאמנות ו/או קרנות אחרות וכל השקעה אחרת אשר מוחזקת על-ידי הבנק כנכס של הלקוח (ולא כהתחייבות מאזינת), כאשר סכומה של עסקה כאמור עולה על 0.5% מסך-כל יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של הלקוחות בקבוצת הבנק, כמדווח במאזן המאוחד של הבנק האחרון שפורסם לציבור במועד ביצוע העסקה;

1.4. כל עסקה בנקאית אחרת, מסוג העסקות שהבנק מבצע עם הציבור בדרך כלל, ובלבד שאין עמה מתן אשראי על-ידי הבנק, כאשר סכומה של עסקה כאמור עולה על 0.5% מסך המאזן המאוחד של הבנק במועד ביצוע העסקה.

2. כל עסקה אחרת של הבנק (בין שהינה בנקאית ובין שאינה בנקאית), שאינה נופלת לסעיפים הקודמים, אם אינה במהלך העסקים הרגיל של הבנק או בתנאי שוק, או אם סכום העסקה עולה על 300 מיליון ש"ח. לעניין זה "מהלך העסקים הרגיל" הינה עסקה שהבנק מבצע מעת לעת לצורך ניהול עסקיו השוטפים (כגון: שכירת נכסים, רכישת מוצרים וקבלת שירותים), וניתן להצביע על עסקות מסוג זה שהבנק ערך בתקופה של 12 החודשים שקדמו לאישור העסקה.

לצד קביעת אמות המידה האמורות, נקבע על-ידי ועדת הביקורת, כי כל עסקה מכל סוג שהוא ובכל היקף, שבין הבנק לבין בעלת השליטה בבנק ו/או שלבעלת השליטה בבנק יש עניין אישי באישורה, תבצע בהתאם לתנאי השוק ובאופן שהבנק לא ייתן בעסקה כזאת שום העדפה, או הטבה בתנאים, על-פני תנאים שלפיהם הינו מבצע עסקות דומות עם אחרים, שאינם נחשבים "אנשים קשורים" לבנק (כמשמעות הביטוי בהוראות ניהול בנקאי תקן מס' 312 של המפקח על הבנקים). בהתאם להוראות חוק החברות, עסקה שאינה בתנאי שוק הינה עסקה חריגה.

לעניין קביעת חריגותה של עסקה, "תנאי שוק" הינם: (1) מקום שהעסקה מחייבת את אישורה של ועדת הדירקטוריון לאישור עסקות עם אנשים קשורים, תנאים שהוועדה מצאה לפי הוראת ניהול בנקאי תקן מס' 312 כי הינם בגדר "תנאי שוק" על-פי המבחנים הנהוגים על ידה ובהתאם לחומר שהוצג בפניה, לרבות בנוגע לעסקות ספציפיות או לסוג מסוים של עסקות; או (2) תנאי עסקה הדומים לתנאים של לפחות שתי עסקות דומות מבחינת מאפייניהן (כמו למשל: סוג הלקוח או הצד השני לעסקה ומאפייניו; היקף העסקה; ומאפיינים רלוונטיים אחרים לתנאי שוק כגון ביטחונות או היקף פעילות לקוח עם הבנק), שערך הבנק בתקופה קרובה למועד ההתקשרות בעסקה הנבחנת (לרבות ציטוטים/הצעות מחייבות שהוצעו על-ידי הבנק ללקוחותיו וכן הצעות שהוצעו על-ידי ספקים לבנק), ובלבד שנערכו (או צוטטו, לפי העניין) עם צד לא קשור לבנק ולא התקיים בהן עניין אישי לבעלת השליטה בבנק; או (3) תנאי עסקה הדומים לתנאים של לפחות שתי עסקות בשוק הרלוונטי, הידועות לבנק, והדומות מבחינת מאפייניהן (כמו למשל: סוג הלקוח או הצד השני לעסקה ומאפייניו; היקף העסקה; ומאפיינים רלוונטיים אחרים לתנאי שוק כגון ביטחונות), שנערכו בתקופה קרובה למועד ההתקשרות בעסקה הנבחנת, ובלבד שנערכו בין צדדים לא קשורים; או (4) מחיר שנקבע בשוק מוסדר של מוכרים וקונים כגון מחירי ניירות-ערך סחירים או מחירי סחורות, ובלבד שמתקיימת באותו שוק לגבי הנכס או המוצר או השירות הרלוונטי סחירות מספקת.

3. עסקות "זניחות"

עוד נקבע על-ידי הבנק כי העסקות שלהלן תיחשבנה כעסקות זניחות:

- 3.1. עסקה לרכישת מוצרים ושירותים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בה עניין אישי, ובלבד שאיננה התקשרות עם בעל שליטה או עם קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, שהינה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה אינו עולה על סכום של 2.5 מיליון ש"ח, ובלבד שסך העסקות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הפיקוחי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.
- 3.2. עסקות של השכרת ושכירת שטחים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפן הכולל אינו עולה על 0.1% מההון הפיקוחי.
- 3.3. כל עסקה אחרת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה הינו עד לסכום של 250,000 ש"ח, ובלבד שסך העסקות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הפיקוחי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.

הגדרות

לעניין זה, למונחים הבאים המשמעות המפורטת להלן:

1. "אשראי" – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
2. "חבות" – כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקן מס' 312 של המפקח על הבנקים.
3. "בעלת השליטה" – לרבות החברות הפרטיות והציבוריות הקשורות אליה כמשמעות המונח "איש קשור" בהוראת ניהול בנקאי תקן מס' 312 ולרבות עם קרוביה וחברות פרטיות הקשורות אליהם, לרבות בני משפחתה הגרים עמה או שפרנסתם עליה; הגדרת "קרוב" על-פי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, כוללת בן זוג, אח, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, ובן זוג של כל אחד מאלה.
4. "הון פיקוחי" – כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקן מס' 202 של המפקח על הבנקים או כל הוראה שתבוא במקומה.

קיום הליך תחרותי

- סעיף 117 לחוק החברות קובע את תפקידיה של ועדת ביקורת. בין השאר, קובע סעיף 117(ב), בקשר עם עסקות של חברה עם בעל השליטה בה, או עם אחרים כאשר לבעל השליטה יש עניין אישי בעסקה, שעל ועדת ביקורת מוטל כדלקמן:
- "לקבוע לגבי עסקות כאמור בסעיף 270(4) או (א4), אף אם אינן עסקות חריגות, חובה לקיים הליך תחרותי, בפיקוחה של הוועדה, או מי שתקבע לעניין זה, ולפי אמות מידה שתקבע, או לקבוע כי יקוימו הליכים אחרים שתקבע ועדת ביקורת, בטרם התקשרות בעסקות כאמור, והכל בהתאם לסוג העסקה, ורשאית היא לקבוע לעניין זה אמות מידה אחת לשנה מראש."
- קביעת אמות המידה על-ידי הוועדה מראש (ולא אגב דיון בעסקה ספציפית) ימנע צורך בקיום דיון ספציפי בצורך לקיים הליך תחרותי בכל עסקה כאמור ואף תומך באובייקטיביות ובסבירות של הקביעה, כל עוד הבנק יפעל בהתאם לאמות המידה.
1. ועדת הביקורת בישיבתה מיום 21 בדצמבר 2016 אישרה מחדש את אמות המידה שנקבעו על ידה ביום 12 באוקטובר 2015, בהן נקבע כי, ככלל, הבנק יתקשר בסוגי העסקות הבאות, כאשר הן נעשות מול בעל שליטה בבנק או כאשר קיים בהן עניין אישי לבעל שליטה בבנק, רק לאחר שיקיים הליך תחרותי, כמפורט להלן: (א) רכישת מוצרים ושירותים; (ב) התקשרויות לביצוע פרויקטים ועבודות עבור הבנק או חברות בשליטתו; (ג) התקשרות בהסכמי רכישה, שכירות או השכרה של נכסי מקרקעין, למעט כאמור בסעיף 3.4 להלן.
 2. ההליך התחרותי יכלול פנייה מטעם הנהלת הבנק, או מי שייקבע על ידה, לשלושה מועמדים להתקשרות לפחות (שניים לפחות מתוכם אינם קשורים לבעל שליטה בבנק או לצד קשור בבנק, ככל שקיימים והדבר מעשי) להציע הצעות להתקשרות עם הבנק בעסקה המוצעת (להלן: "המציעים"). הבנק יקבע פרק זמן אחיד להגשת ההצעה (שניתן יהיה לארכיון).
- ככל שיוחלט על ניהול משא ומתן עם המציעים, המשא ומתן ינוהל עם כל אחד מהמציעים, שהצעתו נמצאה רלוונטית, לשם קבלת הצעתו הטובה ביותר (Best And Final Offer) (להלן: "ההצעה הסופית").

ההצעות הסופיות ותמצית המגעים שקוימו עם המציעים יובאו להכרעת הגורם המאשר לפי הדין ובהתאם לנוהלי הבנק. ועדת ביקורת תפקח על ההליך התחרותי בקשר עם עסקות חריגות, בדרך שתיקבע על ידה, אלא אם כן יוחלט אחרת. ועדת עסקות עם אנשים קשורים תפקח על עסקות שאינן חריגות, בדרך שתיקבע על ידה, ככל שאלו בסמכות אישורה.

הגורם המאשר, לפי שיקול דעתו, יחליט בדבר התקשרות הבנק עם המציע. ככלל, הבנק יתקשר עם המציע שהציע את ההצעה בעלת התנאים העדיפים ביותר מבחינת הבנק או במקרה שאין עדיפות של ממש של הצעה אחת על פני ההצעות האחרות, יתקשר עם מי מהמציעים על-פי שיקול דעתו. בחירתה של ההצעה בעלת התנאים העדיפים ביותר לבנק תוכל להיות מבוססת על קריטריונים שונים, שייקבעו, הרלוונטיים להתקשרות נשוא ההליך. ככל שההצעה שתיבחר הינה של מציע הקשור לבעל שליטה בבנק, יפורטו על-ידי הגורם המאשר הנימוקים התומכים בהתקשרות זו.

3. לגבי סוגי העסקות הבאות, נמצא כי הן אינן מתאימות להליך תחרותי על-פי סעיף 117(ב1) לחוק החברות וכאמור בסעיפים 1 ו-2 לעיל, מהטעמים שיפורטו להלן. ככלל, הבנק יתקשר בסוגי העסקות הבאות לאחר שיקים הליך חלופי כמפורט להלן:

3.1. עסקות בנקאיות מכל סוג, לרבות מתן אשראי ועסקות חבות אחרות; קבלת פיקדונות כספיים; עסקות מוטות עמלות ושירותים בנקאיים כגון פעילות בניירות-ערך ובנכסים פיננסיים והמרת מטבע-חוץ; עסקות בכרטיסי אשראי לרבות מתן שירותי הנפקה וסליקה; מתן שירותי בנקאות להשקעות, ניהול תיקים, חיתום והפצה. הבנק או חברות בשליטתו מציעים עסקות אלו לכלל לקוחותיו או לגופים רבים, מספרן וכמותן של העסקות אינן מוגבלות, ותנאיהן מותאמות לנסיבות כל לקוח ולקוח.

3.2. עסקה לתנאי העסקה של נושא משרה ו/או עובד בבנק.

3.3. התקשרות לרכישת פוליסות ביטוח, לרבות ביטוח דירקטורים ונושאי משרה. העניין האישי במקרה כזה של בעלי שליטה בבנק, או מי שלבעל שליטה בבנק יש עניין אישי בו, יכול לנבוע מזהות הנמנים על הגורמים המבוטחים בפוליסה, אך אין להם עניין אישי בגובה הפרמיה לחברת הביטוח, ולפיכך נמצא כי אין הצדקה להליך תחרותי לעניין רכישת הפוליסה.

3.4. הארכת הסכם שכירות או שינוי תנאי שכירות לגבי נכס שעזיבתו יכולה לגרום הוצאות מהותיות יחסית לתשלומי השכירות, או נזק לפעילות העסקית (למשל: כתוצאה מקושי ללקוחות, אובדן מיקום וכיו"ב), או נכס אשר לא ניתן למצוא לו תחליף הולם וסביר שיענה על דרישות הבנק. לעניין התקשרות בהסכם שכירות לגבי נכס חדש, ככל שתתקבל המלצת הנהלת הבנק לאי-קיום הליך תחרותי בשל טעמים ייחודיים (כגון: מיקום הנכס), ההחלטה בדבר אי-קיום הליך תחרותי תובא לדיון ולאישור מראש של ועדת ביקורת.

3.5. לעניין העסקות האמורות בסעיף 3 זה יפעל הבנק בהליך המבטיח כי העסקה תבוצע בתנאי שוק. בחינת תנאי השוק תיעשה בהתאם לאמות המידה לתנאי שוק שאינן הבנק לעניין סיווג עסקות חריגות וזניחות ובהתאם לנוהלי הדירקטוריון ולנוהלי הבנק בתחומים אלה.

4. כן קבעה ועדת הביקורת כי על אף האמור לעיל, העסקות המפורטות להלן יהיו פטורות מביצוע הליך תחרותי:

4.1. התקשרות שאינה עולה על שווי כספי של 2 מיליון ש"ח, ובמקרה של התקשרות מתמשכת אינה עולה על שווי כספי שנתי של 2 מיליון ש"ח, ובלבד שהיא נעשית בתנאי שוק.

4.2. התקשרות הנדרשת בדחיפות למניעת נזק של ממש לבנק, לדעת הנהלת הבנק, ובלבד שהיא נעשית בתנאי שוק.

4.3. התקשרות המשך בתנאים זהים או מיטביים לתנאי התקשרות הראשונה, בנסיבות בהן השמירה על ההמשכיות נדרשת מטעמי חיסכון ויעילות, ובלבד שהיא נעשית בתנאי שוק.

4.4. התקשרות לרכישת שירותים או טובין ייחודיים שעניינם תרבות ואמנות, ובלבד שהיא נעשית בתנאי שוק.

4.5. התקשרות עם מי שלפי זכויות מכח הדין, או בהתאם למצב הדברים בפועל, הינו היחיד המסוגל לבצע את נושא ההתקשרות (להלן: "ספק יחיד"), ובלבד שחבר הנהלה הממונה על התחום, או צוות הנהלה שמונה להתקשרות זו, חיווה את דעתו שהמתקשר הינו ספק יחיד כאמור, ובלבד שהיא נעשית בתנאי שוק.

4.6. תרומות וחסויות כספיות לטובת הקהילה, ובלבד שאושרו על-ידי ועדת ביקורת.

4.7. התקשרות, שנקבע לגביה על-ידי ועדת ביקורת, שאינה מתאימה או דורשת הליך תחרותי.

5. כן קבעה ועדת הביקורת כי הואיל ולפי הוראות חוק החברות, בהתאם לפרשנות רשות ניירות-ערך, רואים בעסקות של חברות בנות פרטיות של הבנק עם בעל שליטה בבנק, או שלבעל שליטה בבנק יש בהן עניין אישי, כעסקות הטעונות אישור בבנק, כאילו היו עסקות של הבנק, הרי שאמות המידה האמורות לעיל יחולו גם לגבי עסקות של החברות הבנות עם בעל שליטה בבנק או שלבעל שליטה בבנק יש בהן עניין אישי. אין באמור לעיל כדי לגרום מכל אישור/או הליך נוסף הנדרש בחברה הבת על-פי דין ו/או תקנון החברה הבת.

חמשל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 4-9: פרטים על היתרות של בעלת השליטה בבנק ושל אחרים שלבעלת השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק (באלפי ש"ח)

היתרה הגבוהה בשנת 2016	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	
קבוצת שיכון ובינוי בע"מ⁽¹⁾		
354,986	202,282	אשראי מאזני
829,492	304,686	התחייבויות למתן אשראי
547,604	514,107	ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות
22,029	11,888	אשראי מאזני וחץ-מאזני בגין עסקות בנגזרים ⁽²⁾
41,344	5,196	ערבויות לצד שלישי
170,541	122,153	פיקדונות הציבור (מאזני)
-	1,733	הוצאות על פעילות לא בנקאית
עמותת "הרוח הטובה"		
4,597	402	פיקדונות הציבור (מאזני)
-	950	חסויות ⁽³⁾
מוזיאון תל-אביב לאומנויות		
-	230	חסויות ⁽⁴⁾
עמותת "מתן - משקיעים בקהילה"		
-	1,000	תרומות ⁽⁵⁾
המרכז הבינתחומי הרצליה		
-	100	חסויות ⁽⁶⁾
שרי אריסון		
244	10	התחייבויות למתן אשראי
158	38	ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות
20,659	20,166	פיקדונות הציבור (מאזני)
אריסון אחזקות בע"מ		
10	8	פיקדונות הציבור

- (1) גבי שרי אריסון הינה בעלת השליטה בחברת שיכון ובינוי בע"מ (להלן: "שיכון ובינוי") ונחשבת לבעלת השליטה בחברות הנמנות על קבוצה זו. הפירוט המובא ביחס לעסקי הבנק (אשראי מאזני, אשראי חץ-מאזני ופיקדונות כספיים) עם קבוצת שיכון ובינוי מתייחס לחשבונות שיכון ובינוי עצמה וכמו-כן לכל התאגידים שבשליטתה, למעט חשבונותיו של תאגיד שבשליטתה של זו שמדווחים בנפרד. יצוין, כי נוכח העובדה שהפירוט מתייחס לקבוצה כמכלול, הוא כולל נתונים אשר ביחס לכלל חברת הפני עצמה היו נחשבים לזניחים, ואשר לא היו מדווחים כלל, אם הדיווח היה מתייחס לכלל תאגיד ותאגיד בפני עצמו.
- (2) אשראי חץ-מאזני כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313. היתרה ליום 31 בדצמבר 2016 כוללת יתרת שווי הוגן מאזני של נגזרים בסך של כ-11,888 אלפי ש"ח.
- (3) הבנק ביצע החסות האמורה כהשתתפות במימון פעילות "יום המעשים הטובים". מר גייסון אריסון, בנה של הגבי שרי אריסון, מכהן בהתנדבות בוועד המנהל של עמותת "הרוח הטובה".
- (4) סיוע למוזיאון תל-אביב עבור חסות למספר נושאים ובהם פרויקט פסח ואירועים שונים.
- (5) הבנק, באמצעות עמותת "פועלים בקהילה", שהינה זרוע של הבנק למתן תרומות למוסדות ציבור, ביצע את התרומה האמורה כהשתתפות בפרויקט "סיסמא לכל תלמיד".
- (6) מר גייסון אריסון, בנה של הגבי שרי אריסון, מכהן בהתנדבות בוועד המנהל של עמותת "מתן - משקיעים בקהילה". חסות לתוכנית הקליניקות הכלכליות בבית הספר טיומקין בבינתחומי, קליניקה לחינוך פיננסי, לפיתוח עסקי ועיצוב מדיניות כלכלית.

מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 4-9: פרטים על היתרות של בעלת השליטה בבנק ושל אחרים שלבעלת השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק (באלפי ש"ח) (המשך)

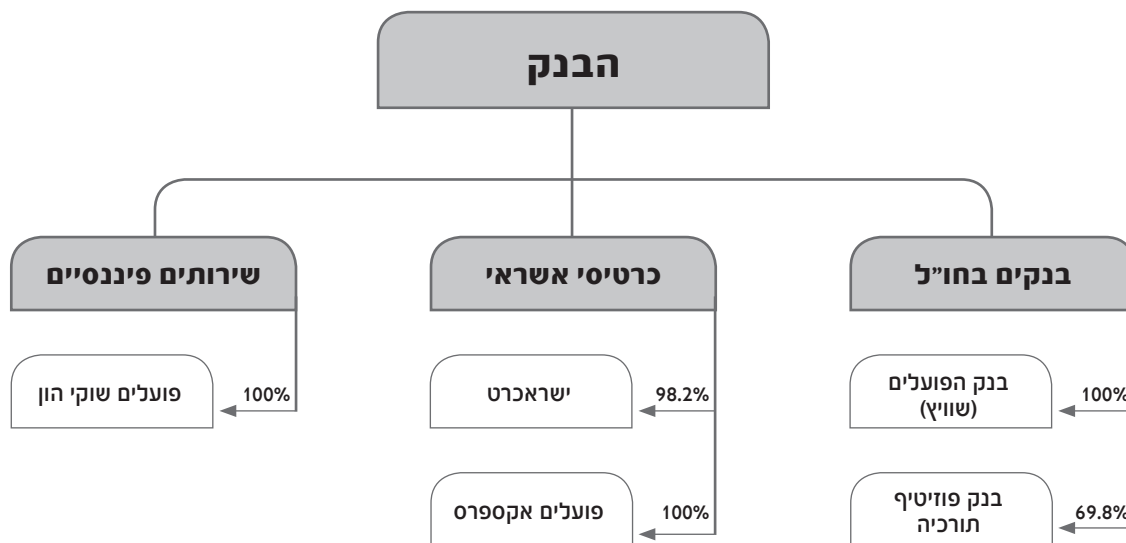
היתרה הגבוהה בשנת 2015	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	
קבוצת שיכון ובינוי בע"מ⁽¹⁾		
434,111	354,986	אשראי מאזני
1,210,894	829,492	התחייבויות למתן אשראי
445,821	445,821	ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות
25,040	22,029	אשראי מאזני וחוף-מאזני בגין עסקות בנגזרים ⁽²⁾
41,398	41,344	ערבויות לצד שלישי
607,832	266,832	פיקדונות הציבור (מאזני)
-	1,696	הוצאות על פעילות לא בנקאית
עמותת "רוח הטובה"		
6,900	156	פיקדונות הציבור (מאזני)
-	950	חסויות ⁽³⁾
מוזיאון תל-אביב לאומנויות		
-	268	תרומות ⁽⁴⁾
עמותת "מתן - משקיעים בקהילה"		
-	1,000	תרומות ⁽⁵⁾
שרי אריסון		
10	10	התחייבויות למתן אשראי
160	158	ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות
20,787	20,405	פיקדונות הציבור (מאזני)
אריסון אחזקות בע"מ		
10	9	פיקדונות הציבור

- (1) גבי שרי אריסון הינה בעלת השליטה בחברת שיכון ובינוי בע"מ (להלן: "שיכון ובינוי") ונחשבת לבעלת השליטה בחברות הנמנות על קבוצה זו. הפירוט המובא ביחס לעסקי הבנק (אשראי מאזני, אשראי חוף-מאזני ופיקדונות כספיים) עם קבוצת שיכון ובינוי מתייחס לחשבונות שיכון ובינוי עצמה וכמו-כן לכל התאגידים שבשליטתה, למעט חשבונותיו של תאגיד שבשליטתה של זו שמדווחים בנפרד. יצוין, כי נוכח העובדה שהפירוט מתייחס לקבוצה כמכלול, הוא כולל נתונים אשר ביחס לכל חברה בפני עצמה היו נחשבים לזניחים, ואשר לא היו מדווחים כלל, אם הדיווח היה מתייחס לכל תאגיד ותאגיד בפני עצמו.
- (2) אשראי חוף-מאזני כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין, ו־313 היתרה ליום 31 בדצמבר 2015 כוללת יתרת שווי הוגן מאזני של נגזרים בסך של כ-22,029 אלפי ש"ח.
- (3) הבנק ביצע החסות האמורה כהשתתפות במימון פעילות "יום המעשים הטובים". מר גייסון אריסון, בנה של הגב' שרי אריסון, מכהן בהתנדבות בוועד המנהל של עמותת "רוח הטובה".
- (4) סיוע למוזיאון תל-אביב עבור חסות למספר נושאים והם פרויקט פסח, ערב הגאלה של המוזיאון וכן כדמי חבר במוזיאון וכחברים בקבוצת הרכישה של המוזיאון.
- (5) הבנק, באמצעות עמותת "פועלים בקהילה", שהינה זרוע של הבנק למתן תרומות למוסדות ציבור, בשיתוף עם קבוצת ישראלכרט, ביצע את התרומה האמורה כהשתתפות בפרויקט "סיסמא לכל תלמיד". מר גייסון אריסון, בנה של הגב' שרי אריסון, מכהן בהתנדבות בוועד המנהל של עמותת "מתן - משקיעים בקהילה".

10. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

10.1. תרשים החזקות

להלן תרשים חברות מוחזקות עיקריות* של הבנק:

* התרשים כולל חברות עיקריות המוחזקות במישרין על-ידי הבנק או בעקיפין באמצעות חברות בנות פרטיות בבעלות מלאה של הבנק. חברות בנות בבעלות מלאה אשר באמצעותן מוחזקות החברות המופיעות בתרשים לעיל אינן כלולות בו. לצורך התרשים לעיל, חברה עיקרית הינה חברה עם פעילות עסקית, שלדעת הנהלת הבנק היא חברה עיקרית בקבוצה, והשקעת הבנק בה היא לפחות 1% מההון המיוחס לבעלי המניות של הבנק, או שחלק הבנק ברווח (בהפסד) הנקי שלה המיוחס לבעלי המניות של הבנק עולה על 5% מהרווח (או מההפסד) הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק (וזאת בדומה לקריטריון שנקבע בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים (הוראה מספר 662) בקשר להצגת נתונים על חברות בנות עיקריות בדוחות כספיים של תאגיד בנקאי).

10.2. השליטה בבנק

בעלת היתר השליטה בבנק בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים היא הגב' שרי אריסון. החזקותיה בבנק הינן באמצעות אריסון החזקות (1998) בע"מ (להלן: "אריסון החזקות") המחזיקה בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים במניות המהוות כ-20.01% מהון המניות של הבנק, אשר מהוות את "גרעין שליטה" בבנק (כהגדרתו בהיתר השליטה שניתן על-ידי נגיד בנק ישראל).

10.3. רכוש קבוע

טבלה 10-1: רכוש קבוע

ליום 31 בדצמבר			
2015	2016		
יתרה	יתרה	פחת שנצבר	עלות
במיליוני ש"ח			
2,004	1,897	2,315	4,212
			(לרבות התקנות ושיפורים במושכר) בניינים ומקרקעין
510	542	1,932	2,474
			ציוד, לרבות מחשבים, ריהוט וכלי רכב
895	924	3,504	4,428
			תוכנות
3,409	3,363	7,751	11,114
			סך-הכל

המבנים בהם מתנהלים עסקי הבנק בישראל, הינם בבעלותו או בבעלות חברות הנכסים שלו, או בשכירות לתקופות שכירות שונות. מרבית הנכסים בהם מתנהלים עסקי הקבוצה בחו"ל הינם בשכירות.

בבעלות קבוצת הבנק 172 נכסים בשטח כולל של 210 אלפי מ"ר, מתוכם 150 מבנים בשטח כולל של 100 אלפי מ"ר המשמשים כסניפים. 22 מבנים בשטח כולל של 110 אלפי מ"ר המשמשים כמשרדי הנהלה ושטחי עזר. בנוסף למבנים שבבעלותה, קבוצת הבנק שוכרת 191 מבנים בשטח של 135 אלפי מ"ר. דירקטוריון הבנק קיבל החלטה לפעול לריכוז משרדי ויחידות הנהלה הראשית באתר חלופי אשר יוקם מחוץ למרכז תל-אביב. בין השאר הוחלט על רכישת עתודת קרקע מתאימה בתא שטח גדול, כאשר ההעברה של היחידות בפועל תבצע בשלבים. תכנון והקמת השלב הראשון של הקריה צפויים להימשך מספר שנים.

באשר לנתונים נוספים על בניינים וציוד, ראה [ביאור 16 בדוחות הכספיים](#).

תשתיות מחשוב

כללי

לבנק שני אתרי מחשוב מרכזיים, אתר "רותם" בעמק חפר, שהינו אתר הייצור המכיל שני אתרי מחשוב נפרדים בתצורת High Availability, ואתר גיבוי (DR) בתל-אביב, להבטחת שרידות מרבית. מערכת הליבה של הבנק, מותקנת על מחשב Mainframe של IBM. באתר הגיבוי פועל מחשב Mainframe נוסף בתצורה מינימלית. בעת הצורך, מחשב זה יגדל לעוצמה הנדרשת.

לצד מערכת הליבה פועלות מערכות נוספות (מערכות מבוססות Linux ו-Windows, Unix להלן: "המערכות הפתוחות") לצרכים ייעודיים הפועלות על פלטפורמה המאפשרת חלוקה דינאמית וניצולת מיטבית של משאבים.

הבנק עושה שימוש במתודולוגיות ובמערכות מתקדמות ליעול תהליכים בפיתוח ובייצור.

סניפי קבוצת הבנק, מנהלות איזור, מרכזי עסקים ויחידות הנהלה הראשית ממוחשבים ומחוברים באופן מקוון למרכזי המחשבים בחטיבת טכנולוגיה ומחשוב. לרשות הלקוחות 538 בנקטים חיצוניים, 110 בנקטים פנימיים, 285 מכונות להפקדת שקים חיצוניות, 295 מכונות להפקדת שקים פנימיות, 81 עדכנים ו-267 עמדות לשירות אישי (תורנים).

המערכות המשמשות את קבוצת ישראל כוללות מחשבי Mainframe (לרבות לצרכי גיבוי), מערכות פתוחות, חומרה ותוכנה המשמשות את החברה לפעילותה השוטפת בתחומי הנפקה והסליקה ובתפעול הסדרי כרטיסי האשראי. מערכות אלה עומדות בדרישות של המפרטים הטכניים שהוגדרו על-ידי הארגונים הבינלאומיים.

הבנק החל בתהליכים של בחינת שדרוג מערכות הליבה של הבנק, על מנת להתאימן להתמודדות עם אתגרי העתיד.

גיבוי ואחסנת מידע

כאמור לעיל לבנק שני אתרי מחשוב מרכזיים (בשני אתרים גיאוגרפיים – עמק חפר, תל-אביב), אתר ייצור ראשי (כפול) ואתר גיבוי.

כמו-כן, לבנק מאגרי נתונים בהם נשמרים עותקים של מסמכי נייר, מסמכי משכנתאות וכו', לשימוש יום יומי באחזור נתונים ולשמירת עותק היסטורי נגיש של נתונים אלו.

כל פעולה המתבצעת במחשבי הבנק מתעדכנת, בו זמנית, באתר הייצור, רותם (שמירה כפולה) ובנוסף, באתר הגיבוי כך שבמקרי אסון ותקלות פיזיות קיים גיבוי למערכות הקריטיות של הבנק ופגיעה בחומרה באחד האתרים לא תגרום לאובדן מידע. מעבר לכך, הבנק מחזיק בעותק של הנתונים באתר נפרד (בפתח תקווה) בהתאם למדיניות בנק ישראל.

במקרה של מעבר בשעת חירום לאתר הגיבוי, יש לבנק יכולת להגדיל מיידית את עוצמת מחשב הגיבוי (MF) עד לרמת עוצמת מחשב הייצור על-ידי הפעלת מנועים רדומים; כלומר, אתר הגיבוי מאפשר עוצמת מחשב הנדרשת לכל הפעילות העסקית הרגילה של הבנק.

תקשורת

לבנק רשת תקשורת נתונים ודיבור מתקדמת, בעלת קצבי העברת נתונים גבוהים. רשת התקשורת הינה בשרידות גבוהה והיא כוללת גיבויים המאפשרים עבודה מול שני מרכזי המחשבים של הבנק. רשת התקשורת של הבנק מקשרת גם את סניפי הבנק ושלוחותיו בעולם, ומועברים באמצעות שירותי נתונים, דיבור וידאו (VIDEO CONFERENCE).

חברות בנות

מערך המחשוב והתפעול של החברות הבנות בחו"ל וכן של פעילות קבוצת הבנק בחו"ל שאינה מתבצעת באמצעות חברות בנות, מתבסס על מערכות עצמאיות, כאשר האחריות הניהולית היא של הנהלות והדירקטוריונים של החברות הבנות או של חבר הנהלה הממונה על הפעילות, לפי העניין. כללי הממשל התאגידי מהווים את בסיס ההתנהלות בין חטיבת הטכנולוגיה והחברות הבנות.

ספקים

הבנק מתקשר מעת לעת עם ספקים מהארץ והעולם לצורך קבלת שירותים שונים הנדרשים לו בתחום מערכות המידע, לרבות הסכמי רכישת ציוד ותחזוקתו, הטמעת מערכות מידע ורכישת תוכנות.

הבנק ביצע התקשרות עם ספקים למתן שירותי מיקור חוץ, בשלב זה בעיקר בתחום המבדקים ושירותי התמיכה.

אבטחת מידע

ההשקעה באבטחת מידע של מערכות המידע היא חלק בלתי נפרד ואינטגרלי בפיתוח מערכות מידע מודרניות. אבטחת המידע של מערכות הבנק מתבצעת במספר רבדים ומעגלים, כדי להבטיח שמערכות הבנק מוגנות היטב מחדירה, גישה לא מורשית, או פגיעה וטיפול במניעת דלף מידע. פרויקטי מידע בבנק מלווים מתחילת דרכם בצוות של אבטחת מידע המוודא קיום קפדני של כללי אבטחת מידע, אבטחת פרטיות המידע, ומידור הנגישות למידע רק למי שהורשה לגשת אליו. אירועי אבטחה ממערכי המחשוב מופנים בזמן אמת אל מוקד מומחה של אנשי אבטחת מידע, והם מטופלים ומתועדים משלב ראשית האירוע ועד סופו. כמו-כן אירועים רלוונטיים מופנים למחלקת הביקורת. תקריות מהותיות מדווחות להנהלה ולדירקטוריון. הבנק מבצע באופן שוטף בדיקות חסינות של מערכותיו וסקרי אבטחת מידע של מערכותיו כדי לוודא, שבכל עת רמת אבטחת המידע נשמרת ועונה לכללים מחמירים שנקבעו בתחום זה.

פרויקטים עיקריים

מערכת ספר ראשי (מסר) – החלפת מערכות הספר הראשי המוטמעת בבנק החל מהרבעון הראשון של 2017, מבוססת תשתית SAP, ותוך שיפור ביכולת הניתוח והבקרה.

בנקאות סלולארית – פיתוח והרחבת אפליקציות סלולריות ללקוחות הבנק.

האפליקציות מספקות יכולות עסקיות במגוון רחב של תחומים ומגזרי לקוחות ומשלבות ממשק וחוויית משתמש חדשנית וייחודית, תוך דגש על הובלה עסקית טכנולוגית והתאמה ללקוח.

פרויקט מובילות אינטרנט ומובייל – תכנון ופיתוח מערכת האינטרנט והמובייל העתידית, כיישום ראשון בפרויקט המובילות העסקית טכנולוגית אשר נועד לשמר ולבסס את המובילות העסקית טכנולוגית של בנק הפועלים. הפרויקט הביא לידי ביטוי תפישות מתקדמות, הן בנראות והשירות ללקוח, הן באינטגרציה רב ערוצית, והן מבחינת הארכיטקטורה התומכת ביישום.

פרויקט בנקט העתיד – מטרת הפרויקט היא להחליף ולשדרג את הליבה של מערך הבנקטים, לצמצם סיכונים תפעוליים ולייצר בסיס טכנולוגי לשירותים מתקדמים עתידיים.

מובילות שוק ההון – השבחה ושדרוג של מערכות ליבת שוק ההון על מנת לייצר מנופי צמיחה חדשים ויעילות תפעולית.

מובילות פיקדונות – פיתוח יכולות חדשות במערכות הפיקדונות בניהן פיתוח מוצרים מובנים מותאמים אישית. הגדרת משפחות חדשות של מוצרים על מנת לתת מענה לצרכי השוק.

סניפים דיגיטליים – הוקם מערך סניפים דיגיטליים תוך יצירת חוויית בנקאות מתקדמת המשלבת בין העולם הווירטואלי לעולם הפיזי. בסניף שולבו טכנולוגיות מתקדמות כגון: זיהוי לקוח מתקדם, סניף ללא נייר, טאבלטים לשימוש הלקוח והבנקאים, טכנולוגיה לבישה. בסניף ניתנים שירותים פיננסיים מתקדמים: ייעוץ השקעות מרחוק ב-VC, חתימה אלקטרונית, מדף מוצרים דיגיטלי.

היקף השקעה

עלויות בגין מערך טכנולוגיית המידע נרשמות ככספים בדוחות הכספיים רק בשלב הפיתוח של מערכת מחשוב. עלויות שניתנות להיוון ככספים כוללות עלויות ישירות של חומרה, שירותים ושכר עבודה.

יתר העלויות, כגון עלויות טרום פרויקט, עלויות פיתוח תוכנות שאינן עלות על סף המהותיות, עלויות הטמעה והדרכה, עלויות תחזוקה שוטפת, עלויות מנהלה ועלויות אחרות שלא ניתן לייחס באופן ישיר לפיתוח תוכנה, מוכרות כהוצאה בדוח רווח והפסד עם היווצרותן.

10.4. הון אנושי

אסטרטגיית משאבי אנוש

אסטרטגיית משאבי אנוש גובשה במהלך שנת 2016 בהלימה לאסטרטגיית הבנק, לצרכים העסקיים הנגזרים ממנה ולמגמות בענף הבנקאות ובשוק העבודה. תכליתה טיפוח וניהול המשאב האנושי ויצירת תשתית ארגונית תומכת וגמישה.

בהתאם לכך קבע אגף משאבי אנוש את ייעודו להוביל את ההון האנושי לעולם העבודה החדש, לעצב חוויית עובד וכלי ניהול מתקדמים, ליצירת ערך משותף אסטרטגי לעובדים, למנהלים ולבנק.

התוכנית האסטרטגית כוללת חמישה תחומי פעולה עיקריים:

- **עולם העבודה החדש –** גיבוש ויישום תוכניות ומהלכים שיגבירו את הגמישות והמובילות הארגונית, תהליכים לתכנון כמותי ואיכותי של המשאב האנושי ובהם בניית פרופיל בנקאי, עדכון ופישוט מערך העיסוקים והתפקידים והתאמת מערכי התגמול והשכר.
- **People Analytics –** פיתוח מודלים לתובנת אנשים.
- **חוויית עובד –** תפיסת התפתחות חדשה ופיתוח הצעות ערך לעובד.
- **כלים ניהוליים מתקדמים –** כלים טכנולוגיים לסיוע בקבלת החלטות וניהול מושכל של המשאב האנושי.
- **ערך משותף אסטרטגי –** מיזמים עסקיים-חברתיים ועידוד הגיוון התעסוקתי.

מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 2-10: נתונים אודות מצבת כוח אדם בקבוצת הבנק במונחי משרות⁽¹⁾

2015		2016		
ממוצע שנתי	יתרה לסוף שנה	ממוצע שנתי	יתרה לסוף שנה	
9,595	9,920	9,440	9,676	הבנק
288	287	285	279	בארץ
9,883	10,207	9,725	9,955	בחול'ל
				סך-הכל בבנק
חברות בנות				
1,591	1,596	1,548	1,561	בארץ
456	592	355	377	בחול'ל
2,047	2,188	1,903	1,938	סך-הכל חברות בנות
11,930	12,395	11,628	11,893	סך-הכל בקבוצת הבנק

(1) מספר המשרות כולל גם תרגום למשרות של עלות שעות נוספות, בתוספת משרות כוח אדם חיצוני שאינם עובדי הבנק, אך מספקים שירותי עבודה, שנדרשה לוויסות כוח האדם במסגרת הפעילות השוטפת ולהטמעת פרויקטים, בניכוי 336 משרות עובדים ששכרם הוון לרכוש קבוע בשנת 2016 (בשנת 2015 - 335 משרות).

להלן פרטים בדבר השינויים העיקריים במצבת כוח האדם בקבוצת הבנק בשנת 2016 בהשוואה לסוף שנת 2015:

מספר המשרות ליום 31 בדצמבר 2016 בקבוצת הבנק ירד ב-302 משרות בהשוואה למספר המשרות בסוף שנת 2015. כלהלן:

- חל קיטון של 155 משרות במצבה בבנק בישראל. הקיטון נובע בעיקר מיישום מהלך התקינה ביחידות ההנהלה הראשית על-פי מתודולוגיה "פועלים בדרך הנכונה" ואופטימיזציה של פריסת רשת הסניפים.
- חל קיטון של 101 משרות בחברות בחול'ל שנובע בעיקר מבנק פוזיטיב ופועלים סקיריטיס.
- חל קיטון של 43 משרות בחברות הבת בישראל שנובע בעיקר מישראלכרט.

טבלה 3-10: התפלגות מספר המשרות הממוצעות בקבוצת הבנק על-פי מגזרי הפעילות⁽¹⁾ לפי גישת ההנהלה

השינוי	2015	2016	
(2.7%)	6,004	5,839	לקוחות פרטיים
3.2%	1,463	1,510	עסקים קטנים
(11.8%)	544	480	הלוואות לדיור
(2.2%)	816	798	מסחרי
(4.5%)	640	611	עסקי
(21.4%)	1,025	806	פעילות בינלאומית
(2.3%)	1,397	1,365	קבוצת ישראלכרט
(7.1%)	350	325	ניהול פיננסי
1.9%	156	159	אחרים והתאמות
(4.1%)	12,395	11,893	סך-הכל

(1) כולל משרות של עובדי ההנהלה הראשית שעלות העסקתם הועמסה על המגזר.

מאפייני המשאב האנושי

בשנת 2016 הוותק הממוצע של עובדי הבנק עמד על 18.2 שנים, לעומת 18.5 בשנת 2015. הגיל הממוצע של עובדי הבנק עמד על 45 בשנת 2016 לעומת 44.4 בשנת 2015.

בשנת 2016 כ-65.3% מכלל עובדי הבנק הן נשים, בדומה לשנת 2015. בקרב אוכלוסיית הניהול הבכיר בבנק (מדרג מנהלי מחלקות בהנהלה ראשית ומנהלי סניפים) שיעור הנשים בשנת 2016 הוא 42.3% בהשוואה ל-40.9% בשנת 2015 (בשנת 2006 היה שיעור הנשים בקרב אוכלוסיית הניהול הבכיר 29%). מדיניות הבנק הינה לקלוט, ככל שניתן, עובדים אקדמאיים, ובהתאמה קיימת מגמה של גידול מתמיד בשיעורם מתוך כלל עובדי הבנק, משיעור של 28.1% בשנת 1998 לשיעור של 66.1% בשנת 2016 (64.6% בשנת 2015). עלייה זו נבעה מקליטת עובדים אקדמאיים והשלמת הלימודים האקדמיים של עובדי הבנק.

התייעלות בבנק

בשנת 2016 המשיך הבנק בתוכנית התייעלות בכוח אדם הן בסניפים והן ביחידות ההנהלה הראשית. תוכנית התייעלות כוללת בנוסף טיפול בסעיפי רכש שונים, צמצום שטחים וסעיפי הוצאה נוספים. תוכנית התייעלות התומכת באסטרטגיה הרב שנתית של הבנק נמשכת גם בשנת 2016. במסגרת זו הוצעה לעובדים תוכנית פרישה מוקדמת במסלול פיצויים מוגדלים או במסלול פנסיוני, על-פי קריטריונים שהוגדרו. באשר לתוכנית התייעלות רב שנתית שאושרה על-ידי דירקטוריון הבנק ראה [ביאור 23](#).

מדיניות תגמול ותוכנית תגמול

הבנק שואף לתגמל את עובדיו על עבודתם ועל תרומתם לבנק ולשמרם לטווח הארוך. כמו-כן, שואף הבנק לקשור בין האינטרסים של העובדים לאינטרסים של הבנק ומחזיקי העניין בו, בהתאמה למטרות הבנק, תוכניות העבודה והמדיניות ארוכת הטווח, תוך שמירה על העסקה הוגנת, עידוד מצוינות ותרבות ביצועים. לרוב, תגמול העובדים מבוסס על שלושה יסודות: שכר שוטף, מענקים שנתיים ותגמול ארוך טווח הנגזר מעליית-ערך מניות הבנק. עובדי הבנק זכאים לתנאים סוציאליים והטבות שונות, לרבות: השתתפות בביטוח רפואי, השתתפות בשכר לימוד, השתתפות במנוי למרכזי ספורט והיכלי תרבות, שי לחגים ולאירועים אישיים ומענק לאחר 25 שנות וותק.

תוכנית התגמול יוצרת הלימה בין התוצאות העסקיות של כלל הבנק לאורך זמן, לבין התגמול ומתבססת על רווח מותאם לסיכון ולעלות ההון, בצד תגמול שלילי על אי עמידה ביעדים בטווח הארוך. התוכנית קובעת מנגנון של פריסת התשלום לטווח ארוך, על מנת שלא לעודד לקיחת סיכונים מעבר לתיאבון הסיכון של הבנק. המענק השנתי מחושב על בסיס ביצועי הבנק (משקף את אחריות המנהלים לביצועי כלל הבנק, מעבר לאחריותם לביצועים הספציפיים של החטיבה/היחידה), עמידה ביעדים אישיים (KPI's), כולל מדדים בתחום ניהול הסיכונים ובתחום הציות לחוקים, הוראות רגולטוריות ונהלים וכן הערכת ממונה. לפרטים נוספים, ראה [ביאורים 23 ו-24](#) בדוחות הכספיים.

עלות ושכר למשרת עובד

טבלה 4-10: פירוט עלות למשרת עובד ושכר למשרת עובד בבנק (באלפי ש"ח)

2015	2016	
365	376	עלות למשרת עובד - ללא מענקים
412	412	עלות למשרת עובד - כולל מענקים
211	209	שכר* למשרת עובד - ללא מענקים
249	238	שכר* למשרת עובד - כולל מענקים

* שכר - מחושב על-פי משכורות ברוטו, כפי שמשולמות לעובד.

תרבות של למידה מתמדת

"**קמפוס פועלים**" - מהווה זירה מרכזית בהטמעה של אסטרטגיה וחזון הבנק באמצעות למידה, תקשורת ותהליכים המקדמים ביצועים. הלמידה מובילה להתפתחות אישית, ארגונית ועסקית המבטיחה מצוינות מקצועית וניהולית לעובדים ולמנהלים. הלמידה מתחוללת בכיתות הקמפוס, במנהלות האזוריות ובעמדתו של כל עובד וכוללת מגוון רב של קורסים יומי אימון בנושאים מקצועיים, בעולמות תוכן בנקאיים, פיתוח מנהלים, מיומנויות עסקיות ואישיות ועוד. בשנת 2016 התקיימו בקמפוס פועלים כ-53,000 ימי למידה בכ-790 מחזורי קורסים בהם ימי אימון בנקאיים, ימי אימון ניהוליים, קורסים לבכירים, הכשרה לניהול בנקאי, מכינה בכלכלה ופיננסים ולמידה בשטח: בכיתות הלימוד באזורים ובסניפים.

תרבות ואקלים ארגוני

תהליך הערכת ביצועים

תהליך הערכה מתקיים מדי שנה ובמרכזו שיחת משוב לסיכום ביצועי השנה החולפת ותכנון היעדים וההתפתחות קדימה. התהליך מבוסס על דיאלוג פתוח ושקיפות, ותומך בהעצמת העובד והתפתחותו. התהליך הוא חלק מרצף שנתי של מהלכים ניהוליים לעידוד מצוינות, הערכה הוקרה ותגמול לעובד. בנוסף, מתקיים מהלך שנתי באמצע השנה, הממוקד החל מ-2015 בהתפתחות העובד.

10.5. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

שיוך הלקוח למגזרי הפעילות מבוסס על שיוך הלקוח בפועל ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. לפרטים בדבר הקריטריונים השונים לסיווג ולכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 29](#) בדוחות הכספיים.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 5-10: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראלכרט	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	הלוואות לדיר	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
9,345	42	1,639	224	663	1,647	841	420	1,305	2,564	סך-הכל רווח מימוני, נטו
5,376	(99)	173	1,864	349	578	386	64	535	1,526	עמלות והכנסות אחרות
14,721	(57)	1,812	2,088	1,012	2,225	1,227	484	1,840	4,090	סך ההכנסות
269	-	(5)	90	113	(781)	124	-	350	378	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
9,490	117	478	1,590	1,287	665	499	207	1,000	3,647	הוצאות תפעוליות ואחרות
4,962	(174)	1,339	408	(388)	2,341	604	277	490	65	רווח (הפסד) לפני מסים
2,358	57	592	129	23	965	249	114	202	27	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
2,604	(231)	747	279	(411)	1,376	355	163	288	38	רווח (הפסד) לאחר מסים
12	5	7	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
12	(1)	18	(4)	(1)	-	-	-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,628	(227)	772	275	(412)	1,376	355	163	288	38	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
271,957	-	1,305	18,593	15,272	68,008	32,173	68,822	27,333	40,451	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
338,502	-	38,271	-	30,979	38,968	23,010	-	35,870	171,404	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראלכרט	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	הלוואות לדיר	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
8,929	73	1,755	185	577	1,597	782	329	1,189	2,442	סך-הכל רווח מימוני, נטו
5,433	(15)	178	1,752	410	567	329	68	519	1,625	עמלות והכנסות אחרות
14,362	58	1,933	1,937	987	2,164	1,111	397	1,708	4,067	סך ההכנסות
475	-	-	38	(15)	(142)	139	1	259	195	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8,790	(37)	502	1,494	913	592	462	208	963	3,693	הוצאות תפעוליות ואחרות
5,097	95	1,431	405	89	1,714	510	188	486	179	רווח לפני מסים
2,097	56	631	119	37	698	208	77	198	73	הפרשה למסים על הרווח
3,000	39	800	286	52	1,016	302	111	288	106	רווח לאחר מסים
19	8	13	(2)	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מסים
63	(4)	56	(4)	15	-	-	-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,082	43	869	280	67	1,016	302	111	288	106	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
278,497	-	1,269	17,408	18,705	79,194	30,759	66,793	25,520	38,849	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
321,727	-	35,589	-	36,277	34,507	21,819	-	32,547	160,988	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

10.5.1. מגזר לקוחות פרטיים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון של שירותים ללקוחות פרטיים לרבות שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות, פיקדונות ותוכניות חיסכון ופעילות בשוק ההון. בנוסף מציע הבנק ללקוחות בעלי צרכים פיננסיים מורכבים, שירותים ופתרונות באמצעות מוצרים מתקדמים, ניהול נכסים גלובלי ומעטפת שירות מקצועית מיוחדת הכוללת: פגישות וטלפונים יזומים ומערך ייעוץ מתקדם הנעזר בכלים תומכי החלטה. השירותים ללקוחות המגזר מוענקים באמצעות 235 סניפים ביניהם סניפים מסורתיים וסניפים דיגיטליים מתקדמים ובאמצעות ערוצים ישירים: מכשירים לשירות עצמי בסניפים וב"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר", מוקד "פועלים בטלפון" ובאפליקציות בסמארטפונים. בשנים האחרונות קיימת מגמה מתמשכת של גידול בהיקפי הפעילות הבנקאית באמצעות ערוצים לא מאוישים (במכשירי בנק אוטומטיים לשירות עצמי, באתר האינטרנט, באפליקציות, בסלולר ובמענה הקולי האוטומטי במוקד פועלים בטלפון).

מוצרים ושירותים

כחלק מאסטרטגיית הבנק להעצמת הערך ללקוח תוך שילוב קשר אישי, אנושי וטכנולוגי, מציע המגזר מגוון מוצרים ושירותים ללקוחותיו, הכוללים בין היתר, הקמת סניפים דיגיטליים ברחבי הארץ (Poalim Digital), שירותים לקבוצות לקוחות בעלי מאפיינים משותפים (פועלים YOUNG ופועלים GOLD), שירותים בערוצים הישירים (פתיחת חשבון במובייל והרחבת עולם השיקים) ופיתוח אפליקציות ייעודיות (אפליקציית BIT).

פעילות שוק ההון – פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון כוללת מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר תפעול וקסטודי בניירות-ערך ישראלים (כולל בתחום המעו"ף), מסחר בניירות-ערך זרים, מחקר וייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון. הפעילויות מתבצעות בחלקן ישירות על-ידי הבנק ובחלקן על-ידי חברות בנות, אשר כל אחת מהן מתמחה ועוסקת בתחום מוגדר.

ייעוץ פנסיוני – הבנק מעניק שירותי ייעוץ פנסיוני באמצעות מערך יועצים הפרוסים ברחבי הארץ. הבנק מחובר למסלוקה הפנסיונית, ומקבל באמצעותה מידע לצורך מתן הייעוץ. לבנק רישיון יועץ פנסיוני והוא מעסיק יועצים בעלי רישיון. עד כה נחתמו על-ידי הבנק הסכמי הפצה עם 16 חברות המנהלות קופות-גמל וקרנות פנסיה, והוא זכאי לגבות עמלת הפצה אחידה בקשר עם הפצתן בהתאם לקבוע בתקנות. תחום הייעוץ הפנסיוני עדיין בהסדרה והבנק עוקב אחר השינויים ומיישם אותם הלכה למעשה.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ נעשים בסניפי הבנק, פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון וב"פועלים בטלפון", הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. מהלכי השיווק מקבלים ביטוי גם בפרסום בעיתונות, בטלוויזיה, באינטרנט, ברדיו, בשלטי חוצות ובסניפים. בשנים האחרונות הרחיב הבנק בצורה משמעותית את השימוש באמצעי שיווק במדיה הדיגיטלית, באינטרנט ובסלולר, המאפשר פנייה ממוקדת ללקוחות על-פי תחומי העניין ומאפייני הפעילות שלהם ברחבי הרשת.

לקוחות

המגזר כולל לקוחות פרטיים המפולחים לפלחי לקוחות על-פי פרמטרים של גיל, עושר פיננסי ו/או רמת הכנסה, יתרות אקטיבה ופוטנציאל צמיחה.

תחרות

בשנים האחרונות נמשכת העלייה בעוצמת התחרות על לקוחות המגזר. התפתחויות טכנולוגיות ובשלות עולה מצד קהלי לקוחות מהוות פוטנציאל להגברת הכוחות התחרותיים בשוק, במקביל להורדת חסמי כניסה לשחקנים חדשים וחיוזק שחקנים קטנים. בשנים האחרונות התרחבה סביבת התחרות לגופים פיננסיים וחוץ בנקאיים, דוגמת חברות כרטיסי האשראי, חברות הביטוח, מיזמים טכנולוגיים פיננסיים וגופים קמעונאים נוספים. התמודדות עם אתגרי סביבת התחרות הינה דרך פילוח מותאם צורכי והעדפות לקוח, התאמה מיטבית של הצעת הערך והשירות לצרכים ולטעמים השונים, תוך פיתוח מערך הפצה רב ערוצי, מותאם, זמין ונגיש.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

התקדמות הטכנולוגיה והסרת חסמים רגולטורים תרמו להשקת שירותים ויישומים חדשים בדיגיטל. הנוחות וקלות השימוש בשירותים אלה עשויות להשפיע מהותית על אופן ביצוע הפעולות בכל אחד מתחומי הפעילות הבנקאית. השינויים הטכנולוגיים באים לידי ביטוי ביישום אפליקציות חדשות כדוגמת אפליקציית BIT וכן בפיתוח שירותים חדשים לרבות הפקדת שיקים של בנקים זרים באפליקציית ניהול החשבון, כתיבת שיק דיגיטלי, פתיחת חשבון באמצעות האתר והנייד.

שינויים רגולטוריים – מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

- בחודש אוקטובר 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק להעמקת גביית המסים והגברת האכיפה שמטרתה, בין היתר, להילחם בהון שחור ולהעמיק את גביית המס ושבמסגרתה תיקבע חובת דיווח מיוחדת על גופים פיננסיים, כך שידווחו באופן שוטף לרשות המסים על פעילות לקוחותיהם. בחודש נובמבר 2015 החליטה ועדת חוקה לפצל את הצעת החוק לשתי הצעות חוק נפרדות ובמרץ 2016 אישרה הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את החלק הראשון כחוק איסור הלבנת הון (תיקון מספר 14), התשע"ו-2016 העוסק בהגדרת הטיפול הממשלתי במלביני הון. ועדת החוקה טרם סיימה את דיוניה לגבי החלק השני העוסק בדיווח של גופים פיננסיים אך הובהר כי המנגנון החדש יעסוק בדיווח על לקוחות פרטיים בלבד ולא על לקוחות עסקיים.
- ביום 28 בפברואר 2016 נכנסה לתוקף הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 425 "דיווחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים". לכל הלקוחות המוגדרים "יחיד/עסק קטן" הופקה תעודת זהות בנקאית עבור נתוני שנת 2015. מטרת ההוראה להסדיר את חובת הדיווח של התאגידים הבנקאיים ללקוחותיהם אודות כלל הנכסים וההתחייבויות של הלקוח בתאגיד הבנקאי, לרבות סך ההכנסות וההוצאות במהלך השנה בגין נכסים, התחייבויות ופעילות שוטפת בחשבון.

יזמות רגולטורית

למידע בדבר יזמות רגולטורית שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר, לרבות מידע על החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ("ועדת שטרומ"), ראה [פרק 6.14 בדוח הדיסקטוריון וההנהלה](#).

מחשול תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 6-10: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
2,400	2,540	סך הכנסות ריבית, נטו
42	24	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,442	2,564	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,625	1,526	עמלות והכנסות אחרות
4,067	4,090	סך ההכנסות
195	378	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,693	3,647	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
179	65	רווח (הפסד) לפני מסים
73	27	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
106	38	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
38,849	40,451	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
160,988	171,404	פיקדונות הציבור לסוף התקופה

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר לקוחות פרטיים בשנת 2016 הסתכם ב-38 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 106 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע בעיקר מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי ומירידה בהכנסות מעמלות. קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי עלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו, בשנת 2016 הסתכם ב-2,564 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,442 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, גידול אשר נבע מעלייה ביתרות האשראי ומגידול ביתרות הפיקדונות, שנבע מירידה בפעילות לקוחות המגזר בשוק ההון. העמלות וההכנסות האחרות בשנת 2016 הסתכמו ב-1,526 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,625 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. עיקר הקיטון נבע מירידה בהכנסות מפעילות בניירות-ערך. הוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת 2016 הסתכמו ב-378 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-195 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בהפרשה הקבוצתית בשל גידול בהיקף האשראי ומגידול במחיקות האוטומטיות. הוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בשנת 2016 ב-3,647 מיליון ש"ח בהשוואה ל-3,693 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. עיקר הקיטון נבע מירידה בהוצאות השכר. האשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם בכ-40.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-38.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015. פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו בכ-171.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-161.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015. הגידול נבע מעלייה ביתרות עו"ש זכות כתוצאה מירידה בפעילותם של לקוחות המגזר בשוק ההון. למידע נוסף אודות סיכון אשראי לאנשים פרטיים, ראה [פרק 6.2.9 בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

10.5.2. מגזר עסקים קטנים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים. פעילות המגזר מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה [בפרק "מגזר לקוחות פרטיים" לעיל](#)). המגזר מספק שירותים נדרשים גם ללקוחות עסקיים של המגזר העסקי והמגזר המסחרי. השירותים הניתנים ללקוחות המגזר כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, לצד מהלכים רחבי היקף לתמיכה והצמחה של מגזר זה וביניהם העמדת אשראי ייעודי המותאם לצרכי הלקוח במסגרת מגוון מוצרים.

מוצרים ושירותים

כחלק מאסטרטגיית הבנק להתמקד בהרחבת הפעילות במגזר העסקים הקטנים, מציע הבנק מגוון מוצרים ושירותים ללקוחותיו. במהלך שנת 2016 הושקה "קרן פועלים לעסקים" בשיתוף עם כלל חברה לביטוח בע"מ המיועדת להענקת הלוואות בתנאים אטרקטיביים לעסקים קטנים. כמו-כן, יזם הבנק את הקמת "המרכז לניווט עסקים" בשיתוף עם המכללה למנהל, ארגון להב ו"שכ"ל במטרה להעניק לעסקים קטנים בכל רחבי הארץ ידע וכלים לניהול העסק והצמחתו. הבנק מסייע לעסקים קטנים באמצעות מוצר בשם "החנות האינטרנטית שלי" ובשיתוף עם ישראלכרט, להגדיל את היקפי המכירות של העסק ואת מלאי הלקוחות.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

שיווק והפצה

כחלק מתמיכת הבנק בשנת העסקים הקטנים התקיים בינואר 2016 "יום העסקים הקטנים 4", במסגרתו נקראו כל תושבי מדינת ישראל לרכוש בעסקים הקטנים ולסייע לצמיחת המשק. המהלך נעשה בשיתוף עם גופים ציבוריים שונים כגון השלטון המקומי, ראשי ערים ועוד.

השיווק וההפצה בארץ נעשים בסניפי הבנק, פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון וב"פועלים בטלפון", הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. מהלכי השיווק מקבלים ביטוי גם בפרסום בעיתונות, בטלוויזיה, באינטרנט, ברדיו, בשלטי חוצות ובסניפים. בשנים האחרונות הרחיב הבנק בצורה משמעותית את השימוש באמצעי שיווק במדיה הדיגיטלית, באינטרנט ובסלולר, המאפשר פנייה ממוקדת ללקוחות על-פי תחומי העניין ומאפייני הפעילות שלהם ברחבי הרשת.

לקוחות

מגזר העסקים הקטנים מספק שירותים ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים קטנים ובינוניים ממגוון רחב של ענפי משק. בנוסף, מטופלים במגזר החשבונות הפרטיים של הלקוחות העסקיים.

תחרות

הפעילות במגזר זה דורשת התמחות והיכרות מעמיקה עם הלקוח, לצורך ניהול סיכוני האשראי, ולכן התחרות במגזר זה הנה בעיקרה בין בנקים, על מכלול הפעילות של הלקוח.

התחרות על מגזר זה מתבטאת בפיתוח הצעות ערך ייעודיות לגיוס ולהעמקת פעילות עם הלקוחות. יש אינדיקציות שבעתיד גופים פיננסיים ומוסדיים עשויים להיכנס לתחום האשראי לעסקים קטנים ולהגדיל את התחרות בתחום. במקביל, נמשכת מגמת מעבר לערוצי בנקאות ישירים, כגון אינטרנט לעסקים ומכונות להפקדת שיקים ומזומנים.

שינויים רגולטוריים – מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

ראה [מגזר "לקוחות פרטיים" לעיל](#).

יזמות רגולטוריות

למידע בדבר יזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר, לרבות מידע על החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (ועדת שטרומ), ראה [פרק 6.14 בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

טבלה 7-10: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2016
במיליוני ש"ח	
1,188	1,305
סך הכנסות ריבית, נטו	
1	-
הכנסות מימון שאינן מריבית	
1,189	1,305
סך-הכל רווח מימוני, נטו	
519	535
עמלות והכנסות אחרות	
1,708	1,840
סך ההכנסות	
259	350
הוצאות בגין הפסדי אשראי	
963	1,000
הוצאות תפעוליות ואחרות	
486	490
רווח לפני מסים	
198	202
הפרשה למסים על הרווח	
288	288
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	
25,520	27,333
אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה	
32,547	35,870
פיקדונות הציבור לסוף התקופה	

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר העסקים הקטנים בשנת 2016, הסתכם ב-288 מיליון ש"ח, בדומה לשנה הקודמת. הרווח המימוני, נטו בשנת 2016 הסתכם ב-1,305 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,189 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי הממוצעות כתוצאה מעלייה בהיקף הפעילות. העמלות וההכנסות האחרות של המגזר בשנת 2016 הסתכמו ב-535 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-519 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה בהכנסות דמי ניהול חשבון וכרטיסי אשראי. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2016 ב-350 מיליון ש"ח בהשוואה ל-259 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מגידול בהפרשה הקבוצתית, עקב עלייה במחיקות האוטומטיות. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בשנת 2016 ב-1,000 מיליון ש"ח בהשוואה ל-963 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה בהוצאות מחשב ובהוצאות שיווק ופרסום. האשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם בכ-27.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-25.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015. פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו בכ-35.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-32.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015. הגידול נבע מעלייה ביתרות עו"ש זכות כתוצאה מירידה בפעילותם של לקוחות המגזר בשוק ההון.

10.5.3. מגזר הלוואות לדיור

כללי ומבנה המגזר

הבנק מציע הלוואות לדיור ללקוחות פרטיים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תוכניות הסיוע הממשלתיות, באמצעות נציגויות משכן בסניפים השונים הפרושים ברחבי הארץ.

מוצרים ושירותים

הפעילות העיקרית של מגזר זה הינה מתן הלוואות לדיור ומיועדת לקהל לקוחות המבקשים הלוואה למימון אחת מהמטרות שלהלן:

- הלוואה המיועדת לרכישה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה או שיפוץ.
- הלוואה המיועדת לרכישה מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות לדירת מגורים.
- הלוואה הניתנת במשכון דירת מגורים ושאינה למטרת עסק.
- הלוואה המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה כאמור לעיל.

פעולת חיתום משכנתאות נערכת ונבחנת בהתייחס לארבעה רכיבים מהותיים: יכולת החזר, הבטחה - הנכס המוצע לשעבוד, שיעור מימון ומרווחים.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה נעשים באמצעות נציגויות משכן בסניפי הבנק ובאמצעות "פועלים בטלפון" ו"פועלים באינטרנט". כמו-כן, מתבצעות פעולות שיווק והפצה באמצעי המדיה השונים כגון שלטים באתרי בנייה.

לקוחות

לקוחות המגזר הינם לקוחות פרטיים אשר ניתנות להם הלוואות לדיור. מדובר בלקוחות הבנק על-פי קווי הלקוחות השונים להם קיימת פעילות בנקאית שוטפת וכן לקוחות בנקים זרים שנטלו משכנתא זוהי פעילותם היחידה בבנק.

בשנת 2016 השלים הבנק התקשרות למכירת הלוואות לדיור בהיקף של כ-925 מיליון ש"ח לגופים מוסדיים. למידע נוסף ראה [ביאור 25 בדוחות הכספיים](#).

תחרות

בתחום הלוואות לדיור המתחרים העיקריים הינם תאגידים בנקאיים. מדיניות האשראי בתחום הלוואות לדיור מותאמת ומתעדכנת בהתאם להתפתחויות ולמגמות בשווקים בעולם ובארץ, והשפעתן על תחום הנדל"ן ומשקי הבית בישראל ועל צורכי הלקוחות. המשכנתא הינה "מוצר חיפוש" בראיית הלקוח, המתאפיינת בהעדר נאמנות הלוואה "לבנק הבית", ואילו בראיית בנקים המשכנתא מהווה "מוצר עוגן", באמצעותו מנסים לשמר/לגייס לקוחות. לפיכך הבנק נוקט במדיניות ליצירת ערך ייחודי ללקוחות הבנק תוך נקיטת אסטרטגיה של "משכנתא לוקחים בבית". חלקו של הבנק בשנת 2016 בביצועים השוטפים (כולל קבוצות רכישה) עמד על שיעור של 19.45% (בהתאם לדוחות בנק ישראל).

שינויים רגולטוריים – מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

בתחום ההלוואות לדיוור קיימת רגולציה ענפה, כדוגמת:

- רפורמת הזכאים – נקבע מנגנון חדש לקביעת ריבית בהלוואות הסיוע לזכאים חסרי דירה, מכספי הבנק ומכספי המדינה, וכן נקבעו מענקים יישוביים חדשים. הריבית תתבסס על מנגנון שהעוגן שלו הינו הריבית הממוצעת של בנק ישראל פחות 0.5% כאשר קיימת מגבלת מקסימום של 3%. כמו-כן נקבעו קריטריונים שיביאו להגדלה במספר הזכאים.
- השינוי נכנס לתוקפו ביום 15 במאי 2016 – לגבי כל הלוואות הזכאות המבוצעות ממועד זה ואילך.
- "דירה במחיר מופחת" – משרד האוצר ומשרד הבינוי והשיכון פרסמו שתי תוכניות לשיווק דירות במחיר מופחת לזכאים: תוכנית "מחיר למשתכן" מיום 14 באפריל 2016 ותוכנית "מחיר מטר" מיום 18 במאי 2015. ביום 1 במאי 2016 פרסם בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין, 329 לפיו הבנק יוכל לאשר הלוואות לרוכשי דירות (בסכום של עד 1.8 מיליון ש"ח) בפרויקטים הנ"ל, כאשר אחוז המימון יחושב משווי הדירה שיקבע שמאי, ולא משווי הדירה בחוזה הרכישה.

טבלה 8-10: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיוור

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
329	420	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
329	420	סך-הכל רווח מימוני, נטו
68	64	עמלות והכנסות אחרות
397	484	סך ההכנסות
1	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
208	207	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
188	277	רווח לפני מסים
77	114	הפרשה למסים על הרווח
111	163	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
66,793	68,822	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הלוואות לדיוור הסתכם ב-163 מיליון ש"ח בשנת 2016, בהשוואה ל-111 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו בשנת 2016 הסתכם ב-420 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-329 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה בהיקפי האשראי ומעלייה במרווחים הפיננסיים.

העמלות וההכנסות האחרות של המגזר בשנת 2016 הסתכמו ב-64 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-68 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בשנת 2016 ב-207 מיליון ש"ח בהשוואה ל-208 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם בכ-68.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-66.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015.

10.5.4. מגזר מסחרי

כללי ומבנה המגזר

המגזר המסחרי מספק מגוון רחב של שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים מדרג הביניים (Middle Market). המגזר פועל באמצעות מרכזי עסקים, הפרוסים ברחבי המדינה, וסניפים עסקיים המעניקים שירותים תפעוליים לחשבונותיהם של לקוחות המגזר. כחלק מהמהלך האסטרטגי של הבנק להעמיק את פעילותו בקרב לקוחות מסחריים אשר נמצאים בשלבי צמיחה ולהרחיב את מעטפת השירותים המוצעת ללקוחות אלה, האגף לבנקאות מסחרית צפוי לעבור שינוי מבני ושינוי תפיסת הפעלה. במסגרת השינוי יוקמו מספר מרכזי עסקים חדשים והפעילות התפעולית מהסניפים העסקיים תרוכז במספר מרכזי שירות ארציים. מהלך זה יתמוך בצמיחה של המגזר המסחרי ובשיפור השירות ללקוחות.

מוצרים ושירותים

השירותים אותם מעמיד הבנק ללקוחות המגזר כוללים מתן אשראי לפעילות שוטפת ולמימון השקעות, ערבויות, מכתבי אשראי, פעילות סחר חוץ ועסקות במכשירים פיננסיים ונגזרים, בהתאם למדיניות האשראי המתוקפת אחת לשנה. כמו-כן, ניתנים שירותי השקעות באפיקים השונים: מטבע-חוץ, שקלים, ניירות-ערך וכו'. המגזר המסחרי מספק שירותים בנקאיים גם ללקוחות הפועלים בענף הבנייה והנדל"ן. השירותים הבנקאיים כוללים בין השאר, מתן אשראי ללקוחות וכן הנפקת ערבויות מסוגים שונים ובכלל זה ערבויות לרוכשי דירות בהתאם לחוק המכר.

פעילויות משלימות

- **FX TRADER** – מערכת מסחר באינטרנט בפלטפורמה זמינה ונוחה ללקוח.
- **אשראי ישיר לעסקים** – הלוואות בתוך מסגרת מאושרת הניתנות לניצול באמצעות "אתר האינטרנט לעסקים".
- **העצמה דיגיטלית** – הרחבת תשתית הפעילות באתר העסקי ובאפליקציה העסקית.

שיווק והפצה

שיווק מוצרי הבנקאות ושירותי הבנקאות והפצתם ללקוחות מתבצעים באמצעות מנהלי קשרי הלקוחות שבאגף המסחרי, מחלקת ניהול מכירות שבמטה האגף המסחרי, באמצעות מערך הסניפים העסקיים ובשיתוף עם המטה החטיבתי. לרשות הלקוחות עומדים ערוצי התקשורת המקובלים בבנקאות המקומית, כגון: סניפים, "פועלים בטלפון", אינטרנט וכד'. פעילות השיווק מתבצעת תוך קשר בלתי אמצעי בין עובדי הבנק והלקוח וללא תלות מהותית בגורם חיצוני לבנק.

לקוחות

תחומי הפעילות העיקריים של לקוחות המגזר הינם: תעשייה, מסחר ובנייה ונדל"ן ופעילותם מתבצעת בעיקר בשוק המקומי, כשבנוסף מטפל המגזר גם בלקוחות המנהלים פעילות יבוא ויצוא. שנת 2016 התאפיינה בצמיחה בפעילות העסקית במשק. לקוחות המגזר מושפעים מהמצב בשווקים הפיננסיים בסביבה העולמית, מגמות מעורבות ביחס לשיעורי הצמיחה בשווקים אלה וצפי להמשך צמיחה בשוק המקומי. זאת לצד ההתפתחויות במצב הגיאופוליטי באזור ודרישות רגולטוריות אחרות. העמקת הפעילות עם לקוחות אלה מהווה חלק מהאסטרטגיה של הבנק לגידול במגזר זה. עיקר הגידול במגזר זה, מקורו בענף הבנייה והנדל"ן ובענף המסחר.

תחרות

הענף מתאפיין בתחרות גבוהה כאשר המתחרים העיקריים הינם התאגידים הבנקאיים. בהתאם לאסטרטגיה שנקבעה, הבנק הגדיל את נתח השוק שלו בלקוחות המגזר בשנת 2016. בתחום האשראי התחרות באה לידי ביטוי הן בשיעורי הריבית והעמלות המוצעים ללקוחות על-ידי הבנקים המתחרים והן בתנאים הנלווים כגון שיעורי המימון אותם מוכנים לאשר הבנקים המתחרים. כמו-כן, עבור חלק מלקוחות המגזר קיימים בשוק תחליפים לאשראי הבנקאי כגון הנפקות ציבוריות ופרטיות ואשראי שניתן על-ידי גופים פיננסיים חוץ בנקאיים. שנת 2016 התאפיינה בממוצע הנפקות גבוה משנת 2015 וגידול בהלוואות הניתנות על-ידי הגופים המוסדיים.

שינויים טכנולוגיים

המגזר נעזר במערכות טכנולוגיות לצורך ניהול תהליכי ניתוח מצב הלקוחות, בקרה ושיווק. בבנק מבוצע תהליך מתמשך של שיפור מערכות אלו. תהליך זה כולל גם מרכיבים הנוגעים לטיפול בלקוחות המגזר. טיוב המערכות בבנק ושכלולן מהווים גורם חשוב בהעלאת רמת השירות ללקוחות המגזר וליצירת אפשרויות נוספות להרחבת הפעילות איתם.

שינויים רגולטוריים – מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

ראה [פרק "מגזר עסקי" להלן](#).

יזמות רגולטוריות

למידע בדבר יזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר, לרבות מידע על החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ("ועדת שטרומ",) ראה [פרק 6.14 בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 9-10: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
770	832	סך הכנסות ריבית, נטו
12	9	הכנסות מימון שאינן מריבית
782	841	סך-הכל רווח מימוני, נטו
329	386	עמלות והכנסות אחרות
1,111	1,227	סך ההכנסות
139	124	הוצאות בגין הפסדי אשראי
462	499	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
510	604	רווח לפני מסים
208	249	הפרשה למסים על הרווח
302	355	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
30,759	32,173	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
21,819	23,010	פיקדונות הציבור לסוף התקופה

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר המסחרי בשנת 2016 הסתכם ב-355 מיליון ש"ח בהשוואה ל-302 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מגידול ברווח המימוני, נטו, בעמלות והכנסות אחרות ומירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. עלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות קיזזו שינויים אלה. הרווח המימוני, נטו, של המגזר בשנת 2016 הסתכם ב-841 מיליון ש"ח בהשוואה ל-782 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי. העמלות וההכנסות האחרות של המגזר בשנת 2016 הסתכמו ב-386 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-329 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות מעמלות טיפול באשראי כתוצאה מעלייה בהיקפי הפעילות וכן מגידול בעמלות מעסקי מימון. ההוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת 2016 הסתכמו ב-124 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאות בסך של 139 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. השינוי נבע בעיקר מירידה בהפרשה הפרטנית עקב גביית חובות שנמחקו חשבונאית שקוזה בחלקה על-ידי עלייה בהפרשה שנרשמה על בסיס קבוצתי. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בשנת 2016 ב-499 מיליון ש"ח בהשוואה ל-462 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה בהוצאות הביטוח בשל רכישת ביטוח ערבויות חוק מכר. האשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם בכ-32.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-30.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015. הגידול ביתרות האשראי נבע ממהלכים שביצע הבנק להגדלת נתח השוק בלקוחות המגזר, כחלק מאסטרטגיה שנקבעה. פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו בכ-23.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-21.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015.

10.5.5. מגזר עסקי

כללי ומבנה המגזר

המגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר פעילותו. המגזר פועל באמצעות שלושה סקטורים שבכל אחד מהם פועלים מנהלי קשרי לקוחות (מק"לים) בעלי התמחות ייעודית:

- נדל"ן.

- תקשורת, מסחר ומלונאות.

- תשתיות ואנרגיה.

בנוסף, עוסק המגזר במוצרי מימון מורכבים, לרבות: מימון סחר חוץ, מימון הון חוזר, מימון נכסים בחו"ל, עסקות מימון מורכבות, סינדיקציה ומכירת סיכוני אשראי. כמו-כן קיימת יחידה העוסקת בממשק הדיגיטלי של הלקוחות העסקיים עם הבנק.

החטיבה העסקית כוללת גם את האגף לאשראים מיוחדים, אשר מרכז את הטיפול בלקוחות המגזר העסקי והמגזר המסחרי שנקלעו לקשיים, מתוך ניסיון לסייע לשיקומם תוך מתן תמיכה עסקית. בנוסף, עוסק האגף בגביית חובות מלקוחות בקשיים בהיעדר יכולת שיקום.

מוצרים ושירותים

השירותים הניתנים ללקוחות המגזר כוללים מימון פעילות שוטפת, כמו גם מימון השקעות, מימון פרויקטים בתחום התשתית (בשיטת ה-BOT/PFI), שירותים פיננסיים, וכן פעולות סחר-חוץ ועסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. כמו-כן, מספק המגזר, באמצעות מערך הסניפים, שירותים בנקאיים שונים כגון סחר חוץ, השקעות ושירותי חדר עסקות.

במסגרת השירותים הניתנים ללקוחות הפועלים בענף הבנייה הנדל"ן ניתן למנות בין היתר ליווי פרויקטי בנייה, מתן אשראי ללקוחות וכן הנפקת ערבויות מסוגים שונים ובכלל זה ערבויות לרוכשי דירות בהתאם לחוק המכר.

למגזר פעילויות משלימות זהות במהותן לאלה הניתנות במגזר המסחרי. לפרטים נוספים ראה [פרק "מגזר מסחרי" לעיל](#).

שיווק והפצה

שיווק מוצרי הבנקאות והפצתם ללקוחות המגזר מתבצעים באמצעות מנהלי קשרי הלקוחות שבאגף העסקי בשיתוף עם המטה החטיבתי. כחלק מרכזי מפלטפורמת המכירות, עומדים לרשות לקוחות המגזר מומחי מוצר בתחומי חדר עסקות, יעוץ השקעות, סחר-חוץ, מטבע-חוץ, עובר ושב ועוד אשר עובדים בצמוד למנהל קשרי הלקוחות. מנהל קשרי הלקוחות נמצא בקשר רצוף עם הלקוחות שהוא מטפל בהם, לצורך מענה לצרכים הבנקאיים שלהם, שיווק מוצרי הבנק והתאמת פתרונות מימון לעסקות שונות.

לרשות הלקוחות עומדים ערוצי התקשורת המקובלים בבנקאות המקומית, כגון: סניפים, "פועלים בטלפון", אינטרנט וכד'. פעילות השיווק מתבצעת תוך קשר בלתי אמצעי בין עובדי הבנק והלקוח וללא תלות מהותית בגורם חיצוני לבנק.

לקוחות

לקוחות המגזר הינם תאגידים גדולים בישראל אשר פועלים בעיקר בתחומי הפעילות: נדל"ן, תקשורת, מסחר ומלונאות ותשתיות ואנרגיה.

תחרות

התחרות בתחום זה גבוהה ומתבטאת בשירות, במחירים, בתנאים להעמדת המימון ובמהירות התגובה. קבוצת הבנק מתמודדת בתחום זה בעיקר מול ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות הנוספות בישראל ומול בנקים זרים שיש להם נציגויות בישראל. עבור חלק מלקוחות המגזר קיימים בשוק תחליפים לאשראי הבנקאי כגון הנפקות ציבוריות ופרטיות ואשראי שניתן על-ידי גופים פיננסיים חוץ בבנקאים. שנת 2016 התאפיינה בממוצע הנפקות גבוה משנת 2015 וגיודול בהלוואות הניתנות על-ידי הגופים המוסדיים.

שינויים רגולטורים – מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

- עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים** – על-פי הוראת ניהול בנקאי תקין 312, מוגדר "איש קשור", בין היתר, מי שמחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי או בתאגיד השולט בתאגיד בנקאי וקרובו. ביום 29 בספטמבר 2016 הוציא בנק ישראל תיקון להוראה הנ"ל לפיו לעניין תת סעיף זה בלבד – למעט מי שקיבל היתר החזקה בכפוף לתנאים שנקבעו במכתב הפיקוח על הבנקים מיום 16 ביוני 2016 בנושא "היתר החזקה בבנקים לגופים המנהלים כספי לקוחות – עדכון מדיניות". התיקון מאפשר לבנק לא לכלול בהגדרה "איש קשור" גופים כנ"ל.
- מגבלות על חבות לווה וקבוצת לווים** – הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" מטילה על הבנק, בין היתר, מגבלה לפיה שיעור ה"חבות" של "לווה" ושל "קבוצת לווים", כהגדרתם בהוראה. לפרטים נוספים ראה [פרק 6.2.6 בדוח הדירקטוריון](#).
- מימון רכישת אמצעי שליטה** – הוראת ניהול בנקאי מספר 323 בנושא "מימון אמצעי שליטה בתאגידים" מגבילה את יתרת האשראי שניתן לרכישת אמצעי שליטה בתאגידים, במקרים בהם שיעור המימון לרכישת אמצעי שליטה בתאגיד עלה על 50% מעלות רכישתו, ל-70% מהונו של הבנק. כמו-כן, קובעת ההוראה מגבלה בדבר שיעור המימון לרכישת אמצעי שליטה בתאגידים אחרים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלה. באפריל 2015 פורסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 323 כך שתחול על כל "אשראי למטרת עסקה הונית" במקום על "אשראי לרכישת אמצעי שליטה". עסקה הונית היא עסקה שמטרתה רכישת זכות הונית בתאגיד, רכישת עצמית או חלוקת הון. כמו-כן, קובעת ההוראה מגבלה בדבר שיעור המימון לרכישת זכויות הוניות בתאגידים בנקאיים אחרים. הגדרת ההון לעניין הוראה זו הינו הון רוברד 1 לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים כמשמעותן בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא ההון הפיקוחי. מועד תחילת התיקונים להוראה, 1 בינואר 2016.
- ניהול הלוואות ממונפות** – באפריל 2015 פורסמה הוראה חדשה לניהול בנקאי תקין מספר 327 – "ניהול הלוואות ממונפות". לפרטים נוספים ראה [פרק 6.2.11 בדוח הדירקטוריון](#).
- מגבלת חשיפה ענפית** – הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 (בנושא "הפרשה נוספת לחובות מסופקים") קובעת, בין היתר, כי כאשר סך-כל החבויות (לאחר הניכויים המותרים בהוראה) של ענף מסוים לתאגיד בנקאי עולה על 20% מסך-כל חבויות הציבור לתאגיד הבנקאי, "יחשב עודף זה כחבות חריגה, אשר בגינה נדרש הבנק לבצע הפרשה במסגרת הפרשה הנוספת לחובות מסופקים, אשר מהווה רף תחתון להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. יצוין כי, המגבלה נבחנת על בסיס לא מאוחד. ביום 29 בספטמבר 2016 תיקן הפיקוח על הבנקים את ההוראה כך ש-70% מסכום ערבויות בנקאיות למשתכן שניתנו על-פי חוק המכר, ואשר כנגדן רכש התאגיד הבנקאי הגנת אשראי הכשירה למטרות הפחתת סיכון אשראי כאמור בהוראה 203, יסווגו בהתאם לענף הפעילות של המבטח. במהלך שנת 2016 השלים הבנק התקשרות עם חברות ביטוח בינלאומיות לביטוח ערבויות כאמור לעיל. ביטוח זה, צמצם את חשיפת הבנק לענף הבינוי והנדל"ן ביחס למגבלה בהוראה. יודגש כי בנוסף למגבלות שפורטו לעיל, קובע דירקטוריון הבנק מעת לעת מגבלות נוספות לרכיזיות האשראי. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות שנקבעו. כמו-כן, הבנק מיישם מדיניות של הפחתת החשיפה למוקדי ריכוזיות בתיק האשראי, שהביאה להמשך הפחתת הריכוזיות גם בשנת 2016.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

מגבלות ביחס להסדרי קונסורציום למתן אשראי

ביום 31 בדצמבר 2015 פרסם הממונה על ההגבלים העסקיים מכתב מעודכן במסגרתו נקבעו מספר שינויים בתנאי החבירה בהסדרי קונסורציום אשר הצדדים לו הם תאגידים בנקאיים או גופים מוסדיים או גופים דומים שהתאגדו מחוץ לישראל. להלן עיקרי התנאים המעודכנים לחבירה של תאגידים בנקאיים/או גופים מוסדיים (כהגדרתם במכתב הממונה) בקונסורציום אשראי:

- לא תתאפשר חבירה של הבנק ובנק לאומי לאותו קונסורציום אלא לאחר קבלת אישור פרטני מהרשות להגבלים עסקיים.
- החבירה בקונסורציום אשראי, ובכלל זה מגעים לחבירה כאמור, ייעשה לאחר קבלת הסכמה בכתב של הלקוח.
- ללקוח תינתן האפשרות לשאת ולתת על תנאי מתן האשראי עם מי מהצדדים החברים בקונסורציום.
- יערך תיעוד אשר יכלול את כל הנתונים כמפורט במכתב הממונה.

תוקף התנאים, כקבוע במכתב, הינו עד ליום 31 בדצמבר 2016. ביום 28 בדצמבר 2016 הוצא על-ידי הממונה מכתב שהודיע על הארכת תוקף האמור במכתב בשנה נוספת, וזאת עד ליום 31 בדצמבר 2017.

יזמות רגולטוריות

למידע בדבר יזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר, לרבות מידע על החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (ועדת שטרומ), ראה [פרק 6.14 בדוח הדייקטוריון וההנהלה](#).

טבלה 10-10: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
1,585	1,448	סך הכנסות ריבית, נטו
12	199	הכנסות מימון שאינן מריבית
סך-הכל רווח מימוני, נטו		
1,597	1,647	
567	578	עמלות והכנסות אחרות
סך ההכנסות		
2,164	2,225	
הכנסות בגין הפסדי אשראי		
(142)	(781)	
סך הוצאות תפעוליות ואחרות		
592	665	
רווח לפני מסים		
1,714	2,341	
הפרשה למסים על הרווח		
698	965	
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		
1,016	1,376	
אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה		
79,194	68,008	
פיקדונות הציבור לסוף התקופה		
34,507	38,968	

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר העסקי בשנת 2016 הסתכם ב-1,376 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,016 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מגידול בהכנסות בגין הפסדי אשראי ומגידול ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו, של המגזר בשנת 2016 הסתכם ב-1,647 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,597 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מרישום רווח ממכירת הלוואות בסך 105 מיליון ש"ח הנובע ברובו ממכירת חוב שסווג כפגום ומרישום של הפסד בסך של 72 מיליון ש"ח בשנת 2015 בעקבות פסק-דין הנוגע לחיוב ריבית פיגורים על אשראי מובטח במניות שסווג בעבר כנייר ערך. גידול זה קוזז בחלקו על-ידי ירידה בהכנסות הריבית כתוצאה מיירידת יתרות האשראי הממוצעות. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו בשנת 2016 ב-578 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-567 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2016 ב-781 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 142 מיליון ש"ח שברשמו בשנה הקודמת. העלייה בהכנסות נבעה מקיטון בהפרשה הפרטנית עקב גביית חובות שנמחקו חשבונאית לצד קיטון בהפרשה הקבוצתית בעיקר בשל ירידה ביתרות האשראי.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בשנת 2016 ב-665 מיליון ש"ח בהשוואה ל-592 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה בהוצאות הביטוח בשל רכישת ביטוח ערבויות חוק מכר.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם בכ-68.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-79.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015. הקיטון ביתרות האשראי נובע ממהלכים שביצע הבנק לצמצום האשראי ללווים גדולים ולצמצום ריכוזיות האשראי, וזאת כחלק מאסטרטגיית צמצום נכסי הסיכון לצורך עמידה בדרישות ההון הרגולטוריות. פיקודנות הציבור ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו בכ-39.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-34.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015.

10.5.6 פעילות בינלאומית

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק מתבצעת באמצעות חברות בנות בנקאיות, חברות פיננסיות, סניפי הבנק בחו"ל ונציגויות. פעילות הבנק בחו"ל מתמקדת בתחום העסקי ובתחום הבנקאות הפרטית. בנוסף, לבנק פעילות עסקית ופעילות קמעונאית בתורכיה. במסגרת פעילותו הבינלאומית מקיים הבנק קשרים עם בנקים כתבים ברחבי העולם. הפעילות מול בנקים כתבים אלה כוללת מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים"). הפעילות העסקית בחו"ל כוללת מתן אשראי ללווים מקומיים וזרים, וכן השקעות באגרות-חוב. במסגרת פעילות הבנקאות הפרטית מספק הבנק ללקוחותיו בעלי עושר פיננסי בחו"ל שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. במתן שירותים אלה פועל הבנק כדי לוודא, ככל שהדבר ניתן, כי הוא מקיים את ההוראות הרגולטוריות המקובלות כיום לעניין קשר עם תושבי חוץ. במסגרת זו, הבנק מבצע התאמות אשר עלולות להביא לקיטון בהיקף נכסיהם של תושבי חוץ המופקדים בקבוצת הבנק. הפעילות בשווקים מתעוררים ממוקדת בפעילות בנק פוזיטיב בתורכיה. הדגשים המרכזיים באסטרטגיית הבינלאומית של הבנק מכוונים לפעילות הבנקאות המסחרית בניו-יורק ולפעילות הבנקאות הפרטית הבינלאומית (Global Private Banking), כשהיא מותאמת לסביבה הרגולטורית העדכנית. הבנק שואף להמשיך להרחיב את מעטפת השירות ולשפר את יכולותיו בתחום המוצרים, השיווק והשירות ללקוח.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

פיקוח רגולטורי בחו"ל

בנוסף לכללים ולמגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל, פעילות המגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לתקנות רלוונטיות לאופי הפעילות של הקבוצה במדינות בהן מתקיימת פעילות עסקית (Cross border regulations) ולפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות בהן פועלות שלוחות הבנק בחו"ל, הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים, ציות ואיסור הלבנת הון וכיוצא בזה.

לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור ד26. בדוחות הכספיים](#) ולפרטים בדבר חקירת הבנק בקשר עם בכירים בארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור ד26. בדוחות הכספיים](#).

היחידות העיקריות בבנקאות הבינלאומית

במסגרת זו מספקת קבוצת הבנק ללקוחותיה הפרטיים המנהלים את חשבונותיהם בחברת הבת בשוויץ, בנק הפועלים שוויץ וכן במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב, שירותים מקצועיים ומוצרים מתקדמים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. הבנק עורך מזה תקופה, בחינה בנוגע לעדכון היערכות פעילותו בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית, על מנת להתאימה לשינויים שחלו בסביבה העסקית והרגולטורית.

כתוצאה מהבחינה הבנק החליט על מכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית בסניף מיאמי ל-Safra National Bank of New York, על סגירת חברת הבת Hapoalim Latin America, S.A. באורוגוואי ונציגויות בנק הפועלים באמריקה הלטינית ועל מיקוד פעילות בנק הפועלים-שוויץ בשוקי יעד בישראל ובאיחוד האירופי.

להלן פרטים על השלוחות העיקריות הכלולות במגזר הפעילות הבינלאומית:

Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים-שוויץ) – חברה בת בנקאית המאוגדת בשוויץ (בבעלות מלאה של הבנק) העוסקת בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות שלושה סניפים: שניים בשוויץ (בציריך ובז'נבה) ואחד בלוקסמבורג. כמו-כן, פועל הבנק באמצעות חברה ליעוץ השקעות בישראל ונציגות בישראל. לפרטים נוספים ראה [פרק "חברות מוחזקות עיקריות" להלן](#).

הפועלים-שוויץ מבצע עדכון לתמהיל מדינות היעד המרכזיות שלו בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית, ומתמקד בשווקי יעד בישראל ובאיחוד האירופי. פעילות הפועלים-שוויץ עם לקוחות מאמריקה הלטינית ומרוסיה תצומצם במידה מהותית וסניף ז'נבה של הבנק ייסגר במהלך 2017. כמו-כן, הנציגות של הפועלים שוויץ במוסקבה תיסגר.

לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור ד26. בדוחות הכספיים](#).

לפרטים בדבר חקירה בנושא ארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור ד26. בדוחות הכספיים](#).

המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב – מרכז המספק לתושבי חוץ מכל רחבי העולם שירותים ומוצרי בנקאות פרטית ומהווה חלק אינטגרלי ממערך Global Private Banking (GPB).

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. (הפועלים לוקסמבורג) – חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) אשר עיקר פעילותה מתן שירותי תפעול לאשראי שניתן לחברות ביזקה ישראלית הפועלות באירופה.

Pam Holdings Ltd. Poalim Asset Management (Ireland) Ltd.–I Poalim Asset Management (UK) Ltd. (להלן: "חברות PAM") – חברות PAM (חברות בנות בבעלות מלאה של הבנק) אחראיות לבחירה, מתן תמיכה מקצועית בכל הקשור למוצרי השקעה המוצעים ללקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית, תוך שיתוף פעולה עם גופים פיננסיים בינלאומיים מובילים בתחומים אלה. הקבוצה מהווה נדבך מרכזי ביישום אסטרטגיית הצמיחה של הבנק בחו"ל.

סניפי ארצות-הברית

סניף ניו-יורק – פעילות עסקית – עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בשלושה תחומי פעילות:

מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות גדולות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכוללים: אשראי, סחר-חוץ, השקעות ושירותי חדר עסקות. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC.

מתן אשראי עסקי לחברות גדולות במשק האמריקאי בדרך של רכישת השתתפויות בקווי אשראי, המאורגנים על-ידי בנקים מובילים (כ-91% מהיקף האשראי ניתן לחברות בעלות דירוג השקעה, או מובטח על-ידי גופים בעלי דירוג השקעה, Investment Grade על-ידי חברות הדירוג הבינלאומיות Standard & Poor's או Moody's).

מתן שירותי חדר עסקות, לרבות בשעות בהם סגורים חדרי העסקות בישראל, כחלק מהפעילות הגלובלית של חדרי העסקות של הבנק. בהתאם לאסטרטגיה אשר אושרה לסניף, מפתח סניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market (להלן: "פעילות מקומית") בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים, תוך מיקוד עסקי ברור באזורים גאוגרפיים ותחומי פעילות מוגדרים. כמו-כן, ימשיך הבנק בפעילותו בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה וכן ימשיך בפעילותו עם לקוחות ישראלים, להם פעילות עסקית בארצות-הברית. לבנק נציגויות בלוס אנג'לס. המתמקדות בעיקר בחברות בגודל בינוני ומעניקות מגוון פתרונות פיננסיים. הבנק בתהליך פתיחת נציגות חדשה בניו ג'רסי. הנציגות תתמקד בפעילות עסקית.

בנקאות פרטית בארצות-הברית – סניף מיאמי מציע שירותי בנקאות פרטית ללקוחות ה-GPB. ומתמקד בעיקר בלקוחות מאמריקה הלטינית. הבנק חתם ביום 1 בדצמבר 2016 על הסכם עם Safera National Bank of New York, למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית בסניף מיאמי. עם קבלת האישורים הרגולטוריים הנדרשים והשלמת מעבר הלקוחות ל-Safera National Bank סניף מיאמי יפסיק את פעילותו בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית, והמשך פעילותו ייבחן בעתיד.

פעילות הבנק בתורכיה

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן "בנק פוזיטיף"), הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית, והבנקאות להשקעות. לבנק פוזיטיף אין היתר פיקדונות מהרגולטור התורכי. חלקו של הבנק בבנק פוזיטיף עומד על 69.8%. לפרטים נוספים ראה [פרק 5.5 בדוח הדירקטוריון](#).

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 10-11: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
561	556	סך הכנסות ריבית, נטו
16	107	הכנסות מימון שאינן מריבית
577	663	סך-הכל רווח מימוני, נטו
410	349	עמלות והכנסות אחרות
987	1,012	סך ההכנסות
(15)	113	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
913	1,287	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
89	(388)	רווח (הפסד) לפני מסים
37	23	הפרשה למסים על הרווח
52	(411)	רווח (הפסד) לאחר מסים
		רווח (הפסד) נקי:
52	(411)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
15	(1)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
67	(412)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
18,705	15,272	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
36,277	30,979	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של הפעילות הבינלאומית בשנת 2016 הסתכם ב-412 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 67 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. ההפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים בבנק הפועלים שוויץ, כמפורט להלן, וכן משינויים בפעילויות, כדלקמן:

- ההפסד של בנק הפועלים שוויץ הסתכם בכ-398 מיליוני ש"ח בשנת 2016 בהשוואה לרווח נקי בסך של כ-32 מיליוני ש"ח בשנה הקודמת. ההפסד בשנת 2016 נבע בעיקרו מהכללת הפרשה בגין חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ומעלייה בהוצאות המשפטיות הכרוכות בה. כמו-כן, נרשמה ירידה ברווחיות כתוצאה מקיטון בהיקפי הפעילות, וזאת עקב צמצום פעילות הבנקאות הפרטית בחו"ל כחלק מאסטרטגיית הבנק, והתאמתה לשינויים שחלו בסביבה העסקית והרגולטורית.
- הרווח הנקי של פעילות ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-41 מיליוני ש"ח בשנת 2016 בהשוואה לרווח נקי בסך של 54 מיליוני ש"ח בשנה הקודמת. פעילות זו רשמה בשנת 2016 גידול בהכנסות, עקב גידול בהיקף הפעילות שהתבטא בעלייה ביתרות האשראי. גידול זה קוזז בעיקר עקב רישום הוצאה פרטנית להפסדי אשראי בגין לקוח בודד.
- הרווח הנקי של פעילות הסינדיקציות בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-20 מיליוני ש"ח בשנת 2016 בהשוואה לכ-49 מיליוני ש"ח בשנה הקודמת. הירידה ברווחיות הפעילות נובעת בעיקרה מצמצום פעילות זו, וזאת כחלק מאסטרטגיית הבנק.
- ההפסד של סניף מיאמי הסתכם בכ-35 מיליוני ש"ח בשנת 2016 בהשוואה להפסד בסך של כ-21 מיליוני ש"ח בשנה הקודמת. הגידול בהפסד נובע בעיקר מגידול בהוצאות הקשורות למכירת תיק נכסי הלקוחות הבנקאות הפרטית בסניף מיאמי.
- הרווח הנקי של פעילות בנק פוזיטיב בתורכיה הסתכם בכ-3 מיליון ש"ח בשנת 2016 בהשוואה להפסד בסך של כ-37 מיליוני ש"ח בשנה הקודמת. ההפסד בשנת 2015 נבע, בין היתר, ממכירת חברת הבת בקזחסטן ומשיקית ההשקעה בחברת הבת כתוצאה מהיחלשות המטבע הקזחי.

האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם בכ-15.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-18.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015.

האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2016 בתחום ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-9.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-6.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015, עלייה הנובעת מגידול בהיקף הפעילות.

האשראי לציבור בפעילות הסינדיקציות בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-1.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016 בהשוואה לכ-2.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון אשר נעוץ באסטרטגיית צמצום נכסי הסיכון של הבנק לצורך עמידה בדרישות הלימות ההון.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2016 בבנק הפועלים שוויון הסתכם בכ-3.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-5.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015, וזאת עקב צמצום פעילות הבנקאות הפרטית של בנק הפועלים שוויון.

האשראי לציבור בבנק פזיטיף בתורכיה הסתכם בכ-1.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016 בהשוואה לכ-1.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015. הקיטון נובע מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לצמצם בהדרגתיות את תיק האשראי של בנק פזיטיף.

פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו בכ-31.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-36.3 מיליארד ש"ח ליום בסוף שנת 2015.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2016 בתחום ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכמה בכ-7.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-5.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015, גידול שמקורו בעלייה בהיקף הפעילות כאמור.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2016 מסוג BrokeredCD's בסניף ניו-יורק הסתכמו בכ-6.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-9.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2016 בבנק הפועלים שוויון הסתכמה בכ-11.4 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-13.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015. הקיטון מקורו בהחלטה על צמצום פעילות הבנקאות הפרטית בחו"ל, כאמור לעיל.

פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2016 במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב הסתכמו בכ-3.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-4.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015.

10.5.7 קבוצת ישראל

כללי

הפעילויות העיקריות של קבוצת הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעות באמצעות חברות הפועלות בתחום אמצעי התשלום תחת קורת גג ניהולית ותפעולית אחת שתכונה להלן בשם "קבוצת ישראל". פעילות הליבה של קבוצת ישראל היא הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ישראל", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקארד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון.

בחודש יוני 2015 מינו שר האוצר ונגידת בנק ישראל ועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים הניתנים למשקי בית ולעסקים שאינם גדולים (ועדת שטרום).

בחודש דצמבר 2015 פורסם דוח הביניים של הוועדה, שבמסגרתו הומלץ, בין היתר, להפריד את חברות כרטיסי האשראי מהבנקים הגדולים בתוך 3 שנים ממועד אימוץ מסקנות הוועדה בחקיקה. בחודש יולי 2016 פורסם דוח הוועדה ותזכיר חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק הבנקאות בישראל, התשע"ו-2016. בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל נאסר על הבנק לעסוק בתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב ובסליקתם. כן נאסרה שליטה או החזקה באמצעי שליטה בתאגיד העוסק בפעילויות אלו. "שינויים רגולטוריים" להלן.

הנפקת כרטיסי אשראי

קבוצת ישראל כרטיסי מנפיקה כרטיסים ללקוחות של בנקים איתם התקשרה קבוצת ישראל בהסדר, לרבות הבנק, בנק מזרחי טפחות, הבנק הבינלאומי הראשון, בנק יהב, בנק אוצר החייל, בנק מסד, בנק ירושלים, בנק איגוד; בנוסף, מנפיקה קבוצת ישראל כרטיסים באופן ישיר ללקוחות ("כרטיסים חוץ-בנקאיים"), שהינם בעיקר חברי מועדוני צרכנים וגופים שונים איתם התקשרה קבוצת ישראל.

לקוחות קבוצת ישראל בתחום ההנפקה הינם לקוחות פרטיים, עובדי תאגידים, ותאגידים (ורכש תאגידי הכולל Business to Business – B2B – (העברת תשלומים בין עסקים)).

במסגרת פעילות ההנפקה מנפיקה ומתפעלת קבוצת ישראל מגוון מוצרים ושירותים נוספים כגון כרטיסי "אשראי מתגלגל", כרטיסי תדלוק והתקני תדלוק, כרטיסי מתנה, כרטיסי רכש ייעודיים וכרטיסים נטענים. בנוסף, קבוצת ישראל מעניקה אשראי והלוואות לכל מטרה על בסיס מסגרת אשראי בכרטיס, הלוואות לרכישת רכב, אפשרויות מגוונות לפריסת תשלומים ושירותי מידע ואישורים.

בנוסף לקבוצת ישראל, בתחום ההנפקה של כרטיסי אשראי וסליקתם פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי אשראי, בשליטה של בנקים: כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") בשליטת בנק דיסקונט ולאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד") בשליטת בנק לאומי.

מספר הכרטיסים ליום 31 בדצמבר 2016 שהונפקו על-ידי קבוצת ישראל הינו 4.9 מיליון כרטיסים בהשוואה ל-4.7 מיליון כרטיסים ביום 31 בדצמבר 2015. בשנת 2016 הגיע מחזור הפעילות בכרטיסי קבוצת ישראל ל-135.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-126.3 מיליארד ש"ח בשנה הקודמת.

סליקת כרטיסי אשראי

במסגרת הסכם הנערך לצורך שירותי הסליקה מתחייבת חברת כרטיסי אשראי הסולקת כלפי בתי עסק, בכפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, לפרוע לבית העסק את החיובים בהם התחייבו כלפיו מחזיקי הכרטיסים הנסלקים על ידה בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק. בנוסף, מציעה קבוצת ישראל לבתי עסק מגוון שירותים פיננסיים נוספים כגון: מתן הלוואות, מקדמות (הקדמת תשלומים בגין עסקות שבוצעו), הקדמות, ניכיון שוברים ושירותים שיווקיים ותפעוליים, ביניהם אפשרות לפריסת תשלומים, תאריכי זיכוי גמישים, מידע ייעודי ומבצעי קידום מכירות.

לקוחות קבוצת ישראל בתחום סליקת כרטיסי האשראי הינם בתי עסק רבים ומגוונים הקשורים עמה בהסכמים, ביניהם גם משרדי ממשלה שונים וכן חברות המספקות לבתי עסק שירותי ניכיון.

תחום הסליקה של כרטיסי האשראי מאופיין בתחרותיות גבוהה מאוד. התחרות בתחום הסליקה מתמקדת בגיוס בתי עסק חדשים להסכמי סליקה ובשימור בתי עסק קיימים שהינם לקוחות החברה. היבט נוסף של התחרות מתבטא בפיתוח מוצרים ושירותים פיננסיים ותפעוליים לבתי עסק.

בנוסף לקבוצת הבנק, בתחום הסליקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי האשראי, בשליטה של בנקים אשר פורטו לעיל.

שינויים רגולטוריים

על-פי הסדר שבין ישראלכרט וחברות כרטיסי האשראי לאומי קארד וכאל שאושר על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים ביום 7 במרץ 2012 (להלן: "ההסדר") החל מיום 1 ביולי 2014 ועד לסוף תקופת ההסדר (31 בדצמבר 2018) תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.7%. ההסכם שנחתם בין הצדדים המפרט את תנאי הפעלת הממשק הטכני המשותף, הוגש לממונה לקבלת פטור מאישור הסדר כובל.

בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים מספר הוראות שמטרתן להביא ליישום המלצות וצעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי (דביט) בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב. במסגרת ההוראות, בין היתר, קבע הפיקוח על הבנקים הוראות להפצת כרטיסי חיוב מידי ללקוחות הבנקים וכללים להתחשבות כספית מידיית בעסקות חיוב מידי ולאופן הצגת פירוט העסקות המבוצעות בכרטיסי ולוחות הזמנים ליישום (בכללם זיכוי בית העסק בעסקות המבוצעות בכרטיסי חיוב מידי תוך 3 ימים ממועד שידור העסקה, החל מיום 1 באפריל 2016). בחודש אוגוסט 2015 פורסמה ברשומות הוראת שעה, בה הכריזה נגידת בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקות חיוב מידי כעמלה בפיקוח ומחירה נקבע בשיעור של 0.3% מסכום העסקה לתקופה של שנה, החל מיום 1 באפריל 2016.

במקביל לאמור לעיל בנושא כרטיסי חיוב מידי (דביט), בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה. בהוראה, ובהנחיות הפיקוח על הבנקים שניתנו בהמשך, ישנה התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן, וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק.

בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בנושא סולקים וסליקת עסקות בכרטיסי חיוב. ההוראה מתווה את הכללים העיקריים לפעילות סליקת עסקות בכרטיסי חיוב, ומבוססת, בין היתר, על הרגולציה בתחום זה בחו"ל. ההוראה מקלה על חלק מהדרישות הרגולטוריות שהוטלו עד היום על חברות כרטיסי אשראי וסולקים במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין, תוך התאמה לרמת הסיכון של גופים אלה, שאינם מגייסים פיקדונות מהציבור. ההוראה כוללת הוראות שונות, ובין השאר מאפשרת לסולק לספק מסופים לבתי עסק בתנאים הכלולים בהוראה. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 ביולי 2016, למעט סעיפים מסוימים להם נקבע תאריך תחילה שונה.

באשר להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ("ועדת שטרומ" והשלכותיו ראה [ביאור 36 בדוחות הכספיים](#)). ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, עלולים להיות בעלי השפעה מהותית לרעה על פעילות קבוצת ישראלכרט, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה. לפרטים נוספים בנושא שינויים רגולטוריים המתייחסים גם לחברות כרטיסי אשראי, ראה [פרק "יוזמות רגולטוריות" בפרק "מגזר לקוחות פרטיים" לעיל](#).

פעילויות נוספות

בנוסף לפעילויות הקשורות בהנפקה ובסליקה של כרטיסי אשראי, כמפורט לעיל לקבוצת ישראלכרט פעילויות נוספות כדלקמן: פעילות בתחום הבטחת פירעון המחאות וניכיון; הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיסי אשראי; ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי להכנסות מעמלות, שנכללו במסגרת ההכנסות התפעוליות (לפני ניכוי הוצאות המתייחסות), הסתכמה בשנת 2016 ב-1,834 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,725 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, גידול בשיעור של כ-6.3%.

טבלה 10-12: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של קבוצת ישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
175	235	סך הכנסות ריבית, נטו
10	(11)	הכנסות מימון שאינן מריבית
185	224	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,752	1,864	עמלות והכנסות אחרות
1,937	2,088	סך ההכנסות
38	90	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,494	1,590	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
405	408	רווח לפני מסים
119	129	הפרשה למסים על הרווח
286	279	רווח לאחר מסים
(2)	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
		רווח (הפסד) נקי:
284	279	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(4)	(4)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
280	275	המיוחס לבעלי מניות הבנק
17,408	18,593	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של קבוצת ישראל בשנת 2016 הסתכם ב-275 מיליון ש"ח בהשוואה ל-280 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הרווח המימוני, נטו, של המגזר בשנת 2016 הסתכם ב-224 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-185 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו בשנת 2016 ב-1,864 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,752 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה במחזור העסקות בכרטיסי האשראי של קבוצת ישראל בארץ שנשלטו על-ידי סולקים אחרים, וכן מגידול במחזורי הסליקה של עסקות שנעשו בבתי עסק הקשורים עם קבוצת ישראל בהסכמי סליקה. עלייה זו קוזזה על-ידי הירידה בשיעור העמלה הממוצעת לבתי עסק. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2016 ב-90 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-38 מיליון ש"ח שנרשמו בשנה הקודמת, גידול שנבע בעיקרו מגידול בהפרשה הקבוצתית עקב עלייה ביתרות האשראי הצרכני וביתרת החובות הבעייתיים. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בשנת 2016 ב-1,590 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,494 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם בכ-18.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-17.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015.

10.5.8. מגזר ניהול פיננסי

כללי ומבנה

פעילות מגזר זה כוללת:

- פעילות בתיק הבנקאי - ניהול המקורות והשימושים לרבות ניהול סיכוני השוק והנזילות (לפרטים בדבר סיכונים אלה, ראה פרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה), וזאת באמצעות קביעת מחירי העברה פנימיים (ראה להלן), ניהול תיק השקעות, הנפקות אגרות-חוב ושטרי הון וביצוע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. פעילות המגזר בתיק הבנקאי מתבצעת בעיקרה באמצעות היחידות לניהול נכסים והתחייבויות ("נני"ה) בארץ ובחול ובאמצעות היחידה לניהול השקעות נוסטרו האחראיות על ניהול תיק אגרות-חוב (ממשלתי וקונצרני) ותיק המניות, ותאום הפעילות ברמת הקבוצה.
- פעילות בתיק למסחר - כוללת בעיקר מתן שירות ללקוחות הבנק לביצוע עסקות בניירות-ערך (ישראלים וזרים), במכשירים פיננסיים בשי"ח, במטבע-חוץ ובריביות באמצעות חדרי העסקות, כמו גם תמיכה בפיתוח ובתמחור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים.

ההכנסות העיקריות של המגזר נובעות מניהול חשיפות בתיק הבנקאי ובתיק למסחר וכן ממרווחים ועמלות בפעילות חדרי העסקות ושירותי התפעול מול הלקוחות. בנוסף, כולל המגזר בחישוב הכנסותיו, תוצאות מניהול תיק השקעות במניות ובאגרות-חוב ומהשקעות בחברות כלולות. פעילות נ"ה כוללת גם את תיאום ניהול הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים של קבוצת הבנק (לרבות חברות בנות זרות) במטבע-חוץ ברמה גלובלית ותיאום פעילות ההשקעות והמסחר במטבע-חוץ ונגזרים בסניף ניו-יורק ובחברות הבנות הבנקאיות, מול היחידות המקומיות. כמו-כן, מגזר זה אחראי על ניהול הקשרים עם בנקים ומוסדות פיננסיים ברחבי העולם ואחראי על מתן שירותים ללקוחות הפעילים בישראל במגוון תחומים לרבות בשוקי ההון והכסף.

פעילויות, מוצרים ושירותים

התיק הבנקאי – ניהול מקורות שימושים

אגף נ"ה בבנק אחראי לניהול המקורות השימושים של הבנק על מגוון פעילויות המגזרים השונים. האגף קובע מחירי העברה פנימיים (להלן "ריבית סיטונאית" – לפרטים נוספים, ראה הרחבה בהמשך) לגיוס מקורות ולשימושי המגזרים השונים. הריבית הסיטונאית מהווה את ריבית הבסיס לפעילות המגזרים השונים מול לקוחות הבנק ולפיה הם מחויבים ומזוכים. כמו-כן, הריבית הסיטונאית מהווה אמצעי לניהול סיכוני השוק והנזילות. קביעת הריבית הסיטונאית נעשית על-ידי אגף נ"ה ומדווחת אחת לחודש בצוות הנהלה ואחת לרבעון להנהלת הבנק ולדירקטוריון. הריבית הסיטונאית נקבעת, בין היתר, בהתחשב בגורמים הבאים: מחירי השוק בגין מקורות בני השוואה (קרי לפי מגזר ההצמדה, התקופה וסוג הריבית); עלות גיוס אגרות-חוב של הבנק ותאגידים בנקאיים דומים; תשואות אגרות-חוב ממשלתיות; ריבית בנק ישראל; ונתונים מאקרו כלכליים. בנוסף, נבחן מידע בדבר: תזרימי הקרן והריבית (Gap Report) של הבנק לפי מועדי שינוי הריבית ולפי מועדי פירעון; חשיפות הריבית של הבנק (רגישות ערך ורגישות הכנסה); VaR של כלל הבנק; עסקות צפויות; יתרות וביצועים יומיים ועוד. הצוותים מקיימים דיון גם בהתייחס למגבלות והפוזיציה הרצויה בהתאם למדיניות הבנק. הבנק מייחס חשיבות רבה לגיוס מקורות יציבים בעלי פיזור גבוה. לבנק מקורות מימון מגוונים, שעיקרם מגיוס פיקדונות מהציבור בארץ, כשחלקו הארי מלקוחות קמעונאיים, וללא תלות במפקיד בודד או בקבוצת מפקידים. בנוסף, מגייס הבנק פיקדונות מלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים. כמו-כן, מגייס הבנק באמצעות אגרות-חוב ומכשירי הון שמנפיקה קבוצת הבנק. המקורות במטבע-חוץ כוללים פיקדונות לקוחות פרטיים ולקוחות עסקיים בארץ, תושבי חוץ, לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית, חברות ישראליות בחו"ל, הנפקת CDs ומכשירים אחרים המבוססים על-ידי ה-FDIC בארצות-הברית והנפקות של אגרות-חוב בחו"ל. כחלק מניהול סיכוני השוק והנזילות מנהלת חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית תיק אגרות-חוב, המורכב מאגרות-חוב ממשלתיות ואגרות-חוב קונצרניות. התיק מנוהל באמצעות יחידת ניהול השקעות נוסטרו של הבנק. פעילות השקעות נוסטרו – מטרתה להגדיל את הגמישות בניהול התיק הבנקאי תוך ניצול האפשרויות לשיפור התשואה על עודפי הנזילות וגיוון אפיקי הפעילות. תיק ההשקעות הינו חלק מהתיק הבנקאי, וכולל השקעה באגרות-חוב ובמניות בארץ ובחו"ל.

פעילות בתחום המסחר – חדר עסקות (OTC ונגזרים)

הבנק מעניק ללקוחותיו שירות מקיף בחדר עסקות (OTC ונגזרים) המאפשר להם לפעול במכשירים הפיננסיים השונים ועל נכסי בסיס שונים, לצורכי מסחר, הגנה וגידור סיכונים. ביצוע העסקות עם לקוחות הבנק נעשה בהתאם למסגרות האשראי שהוקצו להם על-ידי בעלי סמכויות האשראי בבנק ועל בסיס מודלים פנימיים של הבנק. המודלים מגדירים את חשיפות האשראי בעסקות המבוצעות בחדר העסקות. בשנים האחרונות קיימת עלייה מתמדת במודעות לפעילויות שמציע חדר עסקות, אשר גררה בעקבותיה גם דרישה למגוון רחב יותר של מוצרים וברמות תחכום גבוהות יותר. כמענה לצרכים אלה, וכדי לשמר את מעמדו כבנק מוביל וחדשני, סל המוצרים בארץ כולל מוצרים מורכבים, וביניהם: נגזרים, לרבות אופציות ריבית בשקלים, אופציות אקזוטיות, ומוצרי ריבית מתוחכמים. לנוכח סביבת הריבית הנמוכה, גבר בשנים האחרונות השימוש במוצרים מובנים, הכוללים פיקדון או אגרת-חוב, שתנאי הריבית שלהם נקבעים על-פי תנאי נגזר המשובץ במכשיר החוב. כחלק מפעילות הבנק בתחום המסחר, חדר העסקות מהווה אחד מעושי השוק הראשיים באגרות-חוב ממשלתיות וכן במרבית המוצרים בהם הוא פעיל.

שירותי ברוקראג'

בנוסף לחדר עסקות, פועלים גם חדר מסחר בניירות-ערך ישראלים וחדר מסחר בניירות-ערך זרים, במסגרתם ניתן שירות ללקוחות מוסדיים וכן ללקוחות פרטיים בעלי פעילות גבוהה.

שירותים למנהלי נכסים פיננסיים

מערך שירות למנהלי נכסים פיננסיים, מאגד בתוכו פעילויות של מתן שירותים שונים למנהלי נכסים פיננסיים: מנהלי קופות-גמל, קרנות השתלמות ופנסיה, מנהלי קרנות נאמנות ומנהלי תיקי השקעות. פעילות המערך כוללת תפעול הנכסים הפיננסיים האמורים לעיל ומתן שירותים בנקאיים לגופים המנהלים אותם. השירותים כוללים בין השאר שיעור נכסים, הפקת דוחות בקרה, הפקת דיווחים לרשויות, ניהול ספרים, ניהול חשבונות וזכויות עמיתים בקופות-גמל, חישוב תשואות. לבנק הסכמים למתן שירותים תפעוליים בעבור חברות לניהול קופות-גמל, חלקם כחלק נלווה למכירת קופות-גמל שהיו בבעלות הבנק. בתחום קרנות הנאמנות לבנק הסכמים למתן שירותים לחברות לניהול קרנות נאמנות. בנוסף, המערך נותן טיפול כולל לחברות הניהול של קופות הגמל (למעט חברות הניהול של קופות הגמל שמונהלות בחברות ביטוח) ולקרנות הנאמנות. ביום 31 בדצמבר 2016 הסתכם היקף הנכסים של קופות הגמל, קרנות ההשתלמות להן מספק הבנק שירותי תפעול בסך של כ-118.1 מיליארד ש"ח, שווי הנכסים של קרנות הנאמנות להן מספק המערך שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים הסתכם בסך של כ-72.3 מיליארד ש"ח.

מחשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

שירותים למוסדות פיננסיים

מחלקת בנקים ומוסדות פיננסיים אמונה על ניהול היחסים והקשר העסקי עם בנקים ומוסדות פיננסיים בעולם. קשרים אלה תומכים במגוון הפעילויות העסקיות של הבנק, לרבות פעילות סחר חוץ, מסחר במטבע-חוץ, פיקדונות, נגזרים, ובניירות-ערך. במסגרת ניהול פעילותו מול בנקים ומוסדות פיננסיים זרים הבנק מספק מגוון רחב של שירותים לרבות שירותי סאב-קסטודי לבנקים קסטודיאנים מובילים מחו"ל הפעילים בישראל בתחום ניירות-ערך.

תחרות

בשנים האחרונות עולה באופן מתמיד רמת התחכום בשווקים הפיננסיים בישראל. מגמה זו בולטת במיוחד בהרחבת סל המוצרים העומדים לרשות המשקיעים והפעילים בשוק. מכשירים סחירים מסוגים שונים ומכשירים נגזרים הופכים להיות נגישים יותר. בכל הקשור לפעילות חדר עסקות וחדרי מסחר ניירות-ערך קיימת תחרות ענפה ואינטנסיבית. המתחרים העיקריים הינם ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל, בנקים זרים, וכן חברות פיננסיות אחרות, המתמחות בתחום.

לקוחות

המגזר מספק שירותים מגוונים לכלל לקוחות המגזרים האחרים בבנק, בין אם באמצעות סניפי הבנק ומנהלי קשרי הלקוחות ובין אם בקשר ישיר עם לקוחות גדולים. חדר העסקות מקיים פעילות שיווקית מול מוסדות פיננסיים זרים, דבר שהביא להגדלה משמעותית של מחזורי הפעילות מול לקוחות אלה (במיוגון המוצרים בהם הבנק משמש "עושה שוק").

הסכמי שיתוף פעולה

במהלך העסקים השוטף מקיים הבנק, ובמסגרתו המגזר לניהול פיננסי, קשרים ענפים עם המוסדות הפיננסיים המובילים בעולם. הקשרים העסקיים בין הבנק לגופים אלה בשוקי ההון השונים מושתתים, בין היתר, על הסדרים בינלאומיים סטנדרטיים, כגון: הסכמי מסגרת התומכים בפעילות חדרי העסקות, הסכמים מיוחדים למזעור סיכוני אשראי שמויעדים להגביל את סיכון האשראי בנגזרים (Credit Support Annex) או פעילות באמצעות מסלקות בינלאומיות, לשם מזעור סיכוני צד נגדי וסיכוני סליקה בעסקות במטבע-חוץ ובריביות.

טבלה 10-13: מגזרי פעילות גישה ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
870	848	סך הכנסות ריבית, נטו
885	791	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,755	1,639	סך-הכל רווח מימוני, נטו
178	173	עמלות והכנסות אחרות
1,933	1,812	סך ההכנסות
-	(5)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
502	478	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,431	1,339	רווח לפני מסים
631	592	הפרשה למסים על הרווח
800	747	רווח לאחר מסים
13	7	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים רווח נקי:
813	754	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
56	18	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
869	772	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,269	1,305	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
35,589	38,271	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במגזר הניהול הפיננסי בשנת 2016 הסתכם ב-772 מיליון ש"ח בהשוואה ל-869 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע בעיקר מקיטון ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו של המגזר בשנת 2016 הסתכם ב-1,639 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,755 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע מירידה ברווחים מאגרות-חוב ומירידה בהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים. הירידה קוזזה ברווח ממכירת מניות ובעיקר רווח בסך 109 מיליון ש"ח הנובע מעסקת מיזוג ויזה אירופה עם ויזה העולמית. למידע נוסף אודות עסקת ויזה ראה [ביאור 12 בדוחות הכספיים](#).

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו בשנת 2016 ב-173 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-178 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בשנת 2016 ב-478 מיליון ש"ח בהשוואה ל-502 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם בכ-1.3 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2015.

פיקודנות הציבור ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו בכ-38.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-35.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015.

10.5.9. אחרים והתאמות

מסגרת זו כוללת את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח. מסגרת זו כוללת: (1) תוצאות חברות הבת פועלים סהר בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, ופעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ; (2) הכנסות משירותי מחשב לחברות שאוחדו בעבר; (3) הפרשות והוצאות משפטיות ואחרות בקשר עם החקירה של עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים; (4) התאמות של פעולות בין-מגזריות.

חברות עיקריות

פועלים סהר בע"מ (להלן: "פועלים סהר") - שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, הינה חברה בבורסה ובמסלוקת הבורסה. החברה מתמחה במתן שירותים לגופים מוסדיים: קרנות פנסיה ותיקות וחדשות, קופות-גמל בנקאיות, קופות-גמל ענפיות, קרנות השתלמות, חברות ביטוח וחברות גופים ציבוריים. החברה נותנת ללקוחות שירותי ברוקראגי בארץ ובחו"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נלווים נוספים לרבות שירותים תפעוליים.

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ - שהינה חברת בת בבעלות מלאה של הבנק, עוסקת בניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים, גופים עסקיים, מלכ"רים ואחרים. ניהול ההשקעות עבור לקוחות החברה, הן הישראלים והן הזרים, מתבצע בשוק ההון הישראלי וכן בשוקי ההון בעולם.

נכון ליום 31 בדצמבר 2016 ניהלה החברה תיקים בערך כספי של 16.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-16.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015.

קבוצת פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ (להלן: "פועלים שוקי הון") - פעלה בשנת החשבון בשני תחומים עיקריים: השקעה בתחום קרנות הון והשקעות ישירות, פעילות בנקאות להשקעות בארץ ובחו"ל. לפרטים נוספים ראה [פרק חברות מוחזקות עיקריות לעיל](#).

שינויים עיקריים ברווח הנקי

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר בשנת 2016 הסתכם ב-227 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 43 מיליון ש"ח שנה הקודמת. ההפסד נבע מהפרשה בסך 221 מיליון ש"ח בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים המיוחסות למגזר, ומעלייה בסך של 139 מיליון ש"ח בהוצאות המשפטיות הכרוכות בה.

10.6. מגבלות ופיקוח על פעילות התאגידי הבנקאי

כללי

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, את הפעילות המותרת לחברות בנות וחברות קשורות לקבוצת הבנק ואת תנאי השליטה והבעלות בהן, את מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, את השימוש בנכסי הבנק ואת אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור. בצידם כפוף הבנק לחקיקה ענפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, ייעוץ פנסיוני, דיני נירות-ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח).

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על בנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרו, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות לדויר, דיני הערבות וכו'.

בנוסף לאלה קיימת חקיקה נוספת שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, חוקים המתייחסים למגזרים ספציפיים (רשויות מקומיות, נוטלי משכנתאות, רוכשי דירות, המגזר החקלאי) וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות נירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר והממונה על הגבלים עסקיים. גורמים אלה עורכים מעת לעת ביקורות בבנק בקשר עם תחומי הפעילות השונים. הבנק וחברות הבת פועלים על מנת לעמוד בחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין האמורות.

במסגרת החקיקה, שהתקבלה בעקבות המלצותיה של ועדה בינמשרדית בראשות מנכ"ל משרד האוצר (ועדת בכר), נקבעה במרבית החוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות החוקים והוראות חקיקת המשנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

באשר ליוזמות רגולטוריות מהותיות, ראה [ביאור 36 בדוחות הכספיים](#).

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

10.7. דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:
טבלה 10-14: דירוג הבנק

מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע-חוץ טווח קצר	מטבע-חוץ טווח ארוך	סוכנות דירוג
ישראל – סוברני				
אוגוסט 2016	יציב	P-1	A1	Moody's
אוגוסט 2016	יציב	A-1	A+	S&P
נובמבר 2016	יציב	F1	A+	Fitch Ratings
בנק הפועלים				
נובמבר 2016	יציב	P-1	A2	Moody's
דצמבר 2016	יציב	A-2	A-	S&P
נובמבר 2016	יציב	F1	A	Fitch Ratings
דירוג מקומי (בישראל)				
מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע מקומי טווח קצר	מטבע מקומי טווח ארוך	סוכנות דירוג
דצמבר 2016	יציב		AAA	S&P מעלות
דצמבר 2016	יציב	P-1	Aaa	מידרוג

10.8. פועלים בקהילה – מעורבות חברתית ותרומה לקהילה

האסטרטגיה והחזון

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחוייב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגות העסקית ויוזמותיו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה". מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד – הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם. ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית עניפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. פעילות זו הינה גורם חשוב בתחושת "גאוות היחידה" של העובדים.

פעילות שוטפת

כלל פעילות הבנק, אשר מבוצעת לטובת הקהילה, מרוכזת תחת מסגרת "פועלים בקהילה", כאשר חלק מהפעילות מבוצע באמצעות "עמותת פועלים בקהילה (ע"ר)" והחלק האחר באפיקים אחרים אשר יפורטו בהמשך. "פועלים בקהילה" מקדישה תשומת לב מיוחדת לעשייה אל מול ילדים ונוער, מתוך מטרה לקדם את דור העתיד. "פועלים בקהילה" מקיימת פעילות ענפה ומגוונת גם אל מול קהלי יעד נוספים. בשנת 2016 התמקדה פועלים בקהילה בפרויקטים בתחום החינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה. פועלים בקהילה מקדישה כמחצית מתקציבה לתחום החינוך. באמצעות אפיקי הפעולה המפורטים להלן ובאמצעות מיוון הפרויקטים שקבוצת הבנק מקדמת, באה המעורבות החברתית של הקבוצה בשנת 2016 לידי ביטוי בהוצאה כספית של כ-44 מיליון ש"ח. תקציב פעילות זו נקבע מדי שנה על-ידי ועדה בראשות יו"ר הדירקטוריון. ההחלטה מתקבלת פרטנית לשנה הנתונה ומאושרת במסגרת התקציב הכולל של הבנק.

להלן פירוט האפיקים והפרויקטים המרכזיים:

פרויקט התנדבותי של העובדים "פועלים בהתנדבות" – מספר זרועות בתוך הבנק מקיימות שיתוף פעולה, מתוך מטרה לסייע לעובדים אשר מעוניינים להתנדב לפעילות למען הקהילה. הזרועות השותפות לפרויקט זה הן: חטיבת הון אנושי, יעוץ ומשאבים, ארגון העובדים, מנהלת קשרי הקהילה, מינהלות האזור בחטיבה הקמעונאית ועמותות "הרוח הטובה" ו"מתן". במסגרת שיתוף זה, מוצעת לעובדים קשת רחבה של אפשרויות להתנדבות, במסגרת קבוצתית-סניפית, או במסגרת אישית. עובדים אחרים מסתייעים גם הם בבנק, לצורך קיום פעולות התנדבותיות בצורה פרטנית. בשנת 2011 הוקמה יחידה יעודית לטיפול בנושא אשר ממשיכה את פעילותה באופן שוטף.

מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

"עמותת פועלים בקהילה" – התרומות הכספיות לגופים הרבים הנתמכים על-ידי קבוצת הבנק מתבצעות באמצעות "עמותת פועלים בקהילה". כבשנים קודמות, גם בשנת 2016, תרמה עמותת "פועלים בקהילה" למספר רב של תחומים, ביניהם: סיוע לילדים ולנוער, חיזוק אוכלוסיות חלשות ותמיכה במוסדות חינוך, תרבות, רווחה, בריאות ומדע. באמצעות העמותה תורם הבנק למוסדות להשכלה גבוהה, להענקת מלגות לסטודנטים ולתלמידים נזקקים, למימוש יוזמות של העשרה וקידום חינוכי בקרב ילדים ונוער, וכן לילדים המאושפזים בבתי-חולים הזקוקים לסיוע מיוחד כדי להתקדם בלימודיהם. עמותת "פועלים בקהילה" מסייעת לקידום התרבות והאמנות ותורמת לפעילויות מגוונות ברחבי הארץ, כשהיא מתמקדת בתוכניות העשרה לילדים ולנוער, באמצעות פרויקטים חינוכיים חדשניים. תחום חשוב נוסף, לו תורמת עמותת "פועלים בקהילה" בקביעות, הוא תחום הבריאות. עמותת "פועלים בקהילה" תומכת במספר מרכזים רפואיים, והתרומות העיקריות מיועדות לשיפור תנאי הטיפול והאשפוז של החולים. כמו-כן, מקדמת העמותה פרויקטים שמטרתם שילוב אוכלוסיות עם מוגבלויות בחיי הקהילה. בנוסף, תורמת העמותה לעמותות, המסייעות בהגשמת משאלות של ילדים חולי סרטן.

פרויקט קהילתי "תקרא תצליח" – "פועלים בקהילה" נרתמה לשינוי הרגלי הקריאה של הילדים והנוער בישראל. בנוסף לפעילותה הקהילתית השוטפת, החליטה לצאת בשנת 2004 ביוזמה ממוקדת, שמטרתה שינוי יסודי של הרגלי הקריאה של ילדים ובני נוער בישראל. הפרויקט נמשך גם בשנים 2005 עד 2016. מטרת הפרויקט היא להעלות את עידוד הקריאה על סדר היום הציבורי. הפרויקט כולל מסע הסברה ציבורי, מימון שעות סיפור ברחבי הארץ, פעילויות בשבוע הספר ושיתופי פעולה עם ערוץ הילדים ואמצעי תקשורת אחרים.

חסינות בעלות אופי חברתי – קיימת מעורבות בפעילויות חברתיות שונות בקהילה באמצעות מתן חסינות בעלות אופי חברתי, ובעיקר בטיפוח המצוינות בספורט, מימון אירועי תרבות וסיוע למוסדות בריאות.

תרומת מחשבים וציוד נלווה – הבנק מודע לחשיבות הרבה הקיימת בהשקעה טכנולוגית, בחינוך ובקידום ילדים ובני נוער, ועל-כן תורם מחשבים וציוד נלווה מדי שנה. בשנת 2016 תרם הבנק כ-897 מערכות מחשב ובנוסף ציוד נלווה.

"פועלים למען תרבות וטבע בישראל" – הבנק רואה חשיבות עליונה בקירוב העם למורשתו ולתרבותו. במסגרת זו החליט, לאפשר להורים וילדיהם בכל הארץ לטייל בחג וליהנות ממגוון של אתרים הפרושים ברחבי המדינה, מבלי שביקורים אלה יטילו עול כספי כבד על שכמן של המשפחות. בחג הפסח בשנת 2005 השיק הבנק פרויקט מיוחד, שבמסגרתו הוזמנו כל תושבי המדינה לביקור – ללא תשלום – באתרים ברחבי ישראל, במהלך חול המועד. מאז, פרויקט זה הפך למסורת והתקיים גם בחג הפסח בשנת 2016.

תמיכה בקידום התרבות והאמנות – מדי שנה מסייע הבנק לקידום התרבות והאמנות באמצעות תרומות וחסינות. בין השאר, הבנק מסייע למוזיאונים ברחבי הארץ. כמו-כן, הבנק מלווה ותומך, במספר מוסדות תרבות בעלי הכרה בינלאומית, אשר חרטו על דגלם מובילות ומצוינות בתחומם: הבנק תומך בפעילות להקת בת שבע בתזמורת הפילהרמונית הישראלית באופרה הישראלית ובתיאטראות הקאמרי, הבימה, גשר ואחרים. בנוסף, מקיים הבנק תערוכות אמנות בבניין ההנהלה הראשית, שהכנסותיהן קודש לעמותות שונות הנוטלות חלק ביוזמה.

פעילות באוכלוסייה הערבית – הבנק שם דגש מיוחד על קידום פרויקטים אל מול האוכלוסייה הערבית ובכלל זה תרומות ייעודיות לפרויקטים שונים ומגוונים אל מול אוכלוסייה זו.

פרויקט "פועלים משלוש לחמש" – הבנק נרתם, בשיתוף עם רשת אורט וביוזמת הטכניון, לסייע לתלמידים מיושבים מרוחקים, הבאים מרקע סוציו-אקונומי נמוך לשפר את הישגיהם הלימודיים במתמטיקה. המטרה היא להעלות בכ-5 אחוזים את מספר הניגשים לבחינות הבגרות במתמטיקה בהיקף של 5 יחידות לימוד.

פרויקט חינוך פיננסי עם רשת אורט – הבנק נרתם, בשיתוף עם רשת אורט, לקדם את הנושא של חינוך פיננסי וחינוך להתנהלות כלכלית נבונה בקרב בני נוער ושיפור הדיאלוג הפיננסי בין ההורים לילדיהם. עם השלמת פיתוח הסביבה הלימודית וכתובת תכני הלימוד בחודשים האחרונים, יוצאת התוכנית להטמעה בכל בתי הספר ברשת אורט.

"מתן – משקיעים בקהילה" (להלן: "מתן") – מאז שנת 1999 נרתם הבנק לפעילות למען הקהילה בשיתוף עם עמותת מתן. באמצעות "קמפיין מתן" נחשפים עובדים מתנדבים לצורכי הקהילה ולחשיבות הנתניה ומעבירים מסר זה לחבריהם. המודל מבוסס על שותפות בין ההנהלה והעובדים במקום העבודה. כל תרומות העובדים וההנהלה ל"מתן" מיועדות למגוון רחב של נושאים חברתיים, במטרה לסייע לקבוצות חלשות בחברה ולחזק אותן. התרומות מחולקות בהליך מיוחד, הכולל בדיקה של הצרכים ושל האפקטיביות. עובדי הבנק נוטלים חלק כמתנדבים בוועדת ייעוד הכספים של "מתן", אשר מחליטה על חלוקת הכספים בקהילה וכ"משקיפי מתן", המסייעים בתהליך הבקרה על השימוש בכספי התרומות. "מתן" מחויבת להעביר את התרומות לעמותות, או לנושאים חברתיים על-פי בחירת העובד.

אחריות חברתית

בנק הפועלים אימץ את הקיימות והאחריות החברתית כיסודות מובילים בפעילות שלו. זאת מתוך אמונה עמוקה כי זו חובתו המוסרית המקצועית וכי הקהילה, שבתוכה הבנק פועל וממנה הוא שואב את כוחו, מצפה לזאת ממנו.

הבנק רואה אפוא בתחומי הקיימות והאחריות החברתית חלק בלתי נפרד מהאסטרטגיה הכוללת שלו, כגוף עסקי מוביל במדינת ישראל, ופועל לזיהוי ולמיצוי הזדמנויות עסקיות בתחומים אלה, למען השגת תועלת חברתית וסביבתית, לשיפור השירות ולהתנהלות הוגנת ואתית, לשותפות עם מחזיקי העניין בחברה ובקהילה ולשיפור ניהול הסיכונים הסביבתיים והחברתיים. על בסיס תפישה זו מוביל הבנק תוכנית רחבה וארוכת טווח להטמעת האחריות החברתית בכל רובדי פעילותו.

פירוט נרחב על הפעילות בתחום הקיימות והאחריות החברתית נמצא בדוח האחריות החברתית של הבנק הממוקם באתר האינטרנט של הבנק. בגרסאות עברית ואנגלית. הבנק הינו הארגון העסקי הראשון בארץ שכל דוחותיו קיבלו את הדירוג המרבי.

הבנק מדווח, באופן וולונטרי, בהתאם לסטנדרט הגבוה ביותר בתקן החדש והמתקדם (G4) שהשיק הארגון הבינלאומי GRI. במסגרת היערכות לדיווח בתקן החדש בוצע תהליך חדשני של בחינה ובחירת נושאי קיימות מהותיים לפעילות ולדיווח, תוך התייחסות לדעות מחזיקי עניין ומקורות בארץ ובח"ל. בדוח יש, בין השאר, הצגה אינטגרטיבית ונרחבת של פעילות הבנק לקידום החירות הפיננסית אצל לקוחותיו. היוזמות והפעילויות המפורטות בדוח, זיכו את בנק הפועלים בהכרה בינלאומית ומקומית.

בתחילת שנת 2016 הוקמה בבנק חטיבת קשר עם מחזיקי עניין. החטיבה הוקמה במטרה להוביל תפישה עסקית מתקדמת המבוססת על יצירת ערך משותף עסקי - חברתי לבנק ולמחזיקי העניין שלו וזאת על מנת לבנות הצלחה עסקית בת-קיימא שמושגת על ערכים חברתיים, אנושיים וסביבתיים. בנק הפועלים מצטרף לארגונים מובילים בעולם המאמצים מודלים עסקיים מתקדמים בהם ההסתכלות והמדידה היא רב-מימדית ומעבר למדידת שורת הרווח מצטרפים מדדים נוספים המבטאים את ההשפעה של הארגון על כלל מחזיקי העניין. החטיבה צפויה להיות הגורם המרכזי בפעילות הקיימות והאחריות החברתית של הבנק בשנים הבאות.

כחלק מהשאיפה לפתח עסקים בהם יש גם תועלת חברתית או סביבתית, בנק הפועלים החל ביישום מהלך אסטרטגי רחב, ראשון מסוגו בישראל, לאוכלוסיית המבוגרים לקראת ואחרי גיל הפרישה. המהלך, שהוא ממוקדי הפעילות המרכזיים של הבנק בשנת 2016 כולל הטבות, שירותים ומוצרים ייחודיים לאוכלוסיית המבוגרים. זאת, מתוך תפיסתו של בנק הפועלים כי גיל הפרישה פותח תקופה חדשה בחייו של האזרח המבוגר, שיכול כעת ליהנות מעמל כפיו אחרי שנים של עבודה קשה. מהלך נרחב זה והראשון מסוגו בארץ למען אוכלוסיית המבוגרים, נובע מהבנת החשיבות וההשפעה הגדולה שיש לה על החברה והכלכלה. האתגרים עימם מתמודדים לאחר גיל הפרישה מחייבים יצירת מעטפת שירותים ומוצרים ייעודיים לאוכלוסיה זו. בנק הפועלים רואה במהלך זה ביטוי נוסף לדאגתו לחירות הפיננסית של לקוחותיו, ולתפקידו של הבנק כמלווה פיננסי של המשפחה באבני הדרך החשובות בחייה, תוך טיפול בצרכי ההווה העתיד.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

11. נספחים

11.1. דוח רווח והפסד ומאזן – מידע רב תקופתי

טבלה 11-1: דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2012-2016 – מידע רב תקופתי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2012	2013	2014	2015	2016	
במיליוני ש"ח					
14,346	12,961	10,673	9,837	10,200	הכנסות ריבית
(6,186)	(5,018)	(2,905)	(1,952)	(2,007)	הוצאות ריבית
8,160	7,943	7,768	7,885	8,193	הכנסות ריבית, נטו
987	874	425	475	269	הוצאות בגין הפסדי אשראי
7,173	7,069	7,343	7,410	7,924	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
255	480	916	1,044	1,152	הכנסות מימון שאינן מריבית
5,105	5,115	5,207	5,287	5,216	עמלות
117	126	131	146	160	הכנסות אחרות
5,477	5,721	6,254	6,477	6,528	סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
5,130	5,451	5,343	4,934	4,783	משכורות והוצאות נלוות
1,616	1,544	1,539	1,555	1,530	אחזקה ופחת בניינים וציוד
11	12	12	7	-	הפחתות וירידת-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
2,129	2,034	2,289	2,294	3,177	הוצאות אחרות
8,886	9,041	9,183	8,790	9,490	סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
3,764	3,749	4,414	5,097	4,962	רווח לפני מסים
1,230	1,265	1,713	2,097	2,358	הפרשה למסים על הרווח
2,534	2,484	2,701	3,000	2,604	רווח לאחר מסים
6	9	9	19	12	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מסים
רווח נקי:					
2,540	2,493	2,710	3,019	2,616	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(34)	44	3	63	12	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,506	2,537	2,713	3,082	2,628	המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים:					
רווח בסיסי					
1.90	1.92	2.05	2.32	1.98	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל					
1.88	1.90	2.04	2.31	1.97	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 2-11: מאזן מאוחד לשנים 2012-2016 - מידע רב תקופתי

ליום 31 בדצמבר					
2012	2013	2014	2015	2016	
במיליוני ש"ח					
נכסים					
55,301	45,709	54,974	64,976	80,378	מזומנים ופיקדונות בבנקים
52,070	60,912	58,778	62,884	71,449	ניירות-ערך
47	65	476	119	375	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
253,268	255,543	268,160	282,911	276,084	אשראי לציבור
(4,086)	(3,943)	(4,180)	(4,414)	(4,127)	הפרשה להפסדי אשראי
249,182	251,600	263,980	278,497	271,957	אשראי לציבור, נטו
798	1,169	1,861	2,564	2,561	אשראי לממשלות
127	137	135	143	153	השקעות בחברות ככלולות
3,426	3,432	3,475	3,409	3,363	בניינים וציוד
33	19	7	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
9,624	10,672	16,244	12,789	11,916	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,586	6,486	8,103	6,257	5,953	נכסים אחרים
376,194	380,201	408,033	431,638	448,105	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון					
271,411	276,525	297,230	321,727	338,502	פיקדונות הציבור
6,015	5,303	4,322	4,773	4,377	פיקדונות מבנקים
629	613	455	354	345	פיקדונות הממשלה
1,116	242	42	83	484	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
35,677	33,980	33,671	34,475	33,560	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,718	12,129	16,777	13,806	12,587	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
21,765	22,625	24,320	23,201	24,025	התחייבויות אחרות
349,331	351,417	376,817	398,419	413,880	סך-כל ההתחייבויות
26,561	28,534	30,966	33,032	34,047	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
302	250	250	187	178	זכויות שאינן מקנות שליטה
26,863	28,784	31,216	33,219	34,225	סך-כל ההון
376,194	380,201	408,033	431,638	448,105	סך-כל ההתחייבויות וההון

מחשכל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

11.2. דוח רווח והפסד ומאזן – מידע רב-רבעוני

טבלה 3-11: דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2015-2016 מידע רב-רבעוני

בשנת 2015				בשנת 2016				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
במיליוני ש"ח								
1,722	3,080	2,795	2,240	2,168	2,802	2,767	2,463	הכנסות ריבית
(121)	(872)	(671)	(288)	(237)	(680)	(656)	(434)	הוצאות ריבית
1,601	2,208	2,124	1,952	1,931	2,122	2,111	2,029	הכנסות ריבית, נטו
60	213	55	147	46	(128)	(118)	469	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,541	1,995	2,069	1,805	1,885	2,250	2,229	1,560	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
								הכנסות שאינן מריבית
571	264	55	154	278	464	85	325	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,339	1,313	1,329	1,306	1,307	1,277	1,349	1,283	עמלות
44	31	25	46	29	42	37	52	הכנסות אחרות
1,954	1,608	1,409	1,506	1,614	1,783	1,471	1,660	סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
								הוצאות תפעוליות ואחרות
1,260	1,249	1,189	1,236	1,223	1,209	1,142	1,209	משכורות והוצאות נלוות
373	360	393	429	369	394	377	390	אחזקה ופחת בניינים וציוד
4	3	-	-	-	-	-	-	הפחתות וירידת-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
551	496	601	646	610	639	926	1,002	הוצאות אחרות
2,188	2,108	2,183	2,311	2,202	2,242	2,445	2,601	סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,307	1,495	1,295	1,000	1,297	1,791	1,255	619	רווח לפני מסים
514	628	527	428	631	671	561	495	הפרשה למסים על הרווח
793	867	768	572	666	1,120	694	124	רווח לאחר מסים
6	8	7	(2)	5	2	1	4	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מסים
								רווח נקי:
799	875	775	570	671	1,122	695	128	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
9	11	27	16	3	(5)	4	10	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
808	886	802	586	674	1,117	699	138	המיוחס לבעלי מניות הבנק
								רווח למניה רגילה בשקלים חדשים:
								רווח בסיסי
0.61	0.67	0.60	0.44	0.51	0.84	0.52	0.10	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
								רווח מדולל
0.61	0.66	0.60	0.44	0.50	0.84	0.52	0.10	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 4-11: מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2015-2016 מידע רב-רבעוני

בשנת 2016				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
במיליוני ש"ח				
נכסים				
63,086	68,483	71,759	80,378	מזומנים ופיקדונות בבנקים
66,154	67,720	65,215	71,449	ניירות-ערך
39	217	563	375	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
284,219	282,445	281,446	276,084	אשראי לציבור
(4,369)	(4,174)	(3,907)	(4,127)	הפרשה להפסדי אשראי
279,850	278,271	277,539	271,957	אשראי לציבור, נטו
2,620	2,749	2,719	2,561	אשראי לממשלות
149	149	151	153	השקעות בחברות כוללות
3,349	3,311	3,290	3,363	בניינים וציוד
-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
13,974	14,047	12,825	11,916	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,684	5,909	6,127	5,953	נכסים אחרים
434,905	440,856	440,188	448,105	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון				
321,576	327,500	326,244	338,502	פיקדונות הציבור
3,817	4,213	3,508	4,377	פיקדונות מבנקים
431	397	426	345	פיקדונות הממשלה
511	202	380	484	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
36,836	36,081	35,836	33,560	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
15,401	15,076	13,880	12,587	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
22,810	22,853	25,605	24,025	התחייבויות אחרות
401,382	406,322	405,879	413,880	סך-כל ההתחייבויות
33,336	34,342	34,119	34,047	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
187	192	190	178	זכויות שאינן מקנות שליטה
33,523	34,534	34,309	34,225	סך-כל ההון
434,905	440,856	440,188	448,105	סך-כל ההתחייבויות וההון

מחשול תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 4-11: מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2015-2016 מידע רב-רבעוני (המשך)

בשנת 2015				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
במיליוני ש"ח				
				נכסים
70,443	62,115	58,579	64,976	מזומנים ופיקדונות בבנקים
54,328	56,232	61,064	62,884	ניירות-ערך
523	647	504	119	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
272,987	275,146	279,484	282,911	אשראי לציבור
(4,066)	(4,329)	(4,292)	(4,414)	הפרשה להפסדי אשראי
268,921	270,817	275,192	278,497	אשראי לציבור, נטו
2,243	2,268	2,580	2,564	אשראי לממשלות
139	142	144	143	השקעות בחברות כלולות
3,435	3,411	3,361	3,409	בניינים וציוד
4	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
18,312	13,802	15,097	12,789	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8,078	7,180	6,398	6,257	נכסים אחרים
426,426	416,614	422,919	431,638	סך-כל הנכסים
				התחייבויות והון
307,895	304,382	310,692	321,727	פיקדונות הציבור
5,421	4,718	4,679	4,773	פיקדונות מבנקים
560	463	397	354	פיקדונות הממשלה
43	324	109	83	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
34,808	34,829	35,061	34,475	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
19,715	15,478	16,178	13,806	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
25,898	23,930	22,859	23,201	התחייבויות אחרות
394,340	384,124	389,975	398,419	סך-כל ההתחייבויות
				הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
31,845	32,260	32,741	33,032	זכויות שאינן מקנות שליטה
241	230	203	187	סך-כל ההון
32,086	32,490	32,944	33,219	סך-כל ההון
426,426	416,614	422,919	431,638	סך-כל ההתחייבויות וההון

חמשל תאג'די, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

11.3. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים

טבלה 5-11: הרכב הרווח המימוני, נטו, בחלוקה לרבעונים

2015				2016				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
במיליוני ש"ח								
1,722	3,080	2,795	2,240	2,168	2,802	2,767	2,463	הכנסות ריבית
(121)	(872)	(671)	(288)	(237)	(680)	(656)	(434)	הוצאות ריבית
1,601	2,208	2,124	1,952	1,931	2,122	2,111	2,029	הכנסות ריבית, נטו
571	264	55	154	278	464	85	325	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,172	2,472	2,179	2,106	2,209	2,586	2,196	2,354	סך הרווח המימוני, נטו

טבלה 6-11: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו

2015				2016				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
במיליוני ש"ח								
1,836	2,172	*2,128	2,005	2,020	2,274	2,144	2,136	רווח מפעילות שוטפת ⁽¹⁾
205	176	53	86	164	37	(3)	6	הכנסות (הוצאות) ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
99	73	(65)	(13)	(12)	151	43	147	רווח (הפסד) מהשקעות במניות ⁽²⁾
-	-	*3	-	4	108	(10)	(9)	רווחים (הפסדים) בגין הלוואות שנמכרו ⁽⁵⁾
16	19	57	29	15	20	-	62	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽³⁾
16	32	3	(1)	18	(4)	22	12	הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל ⁽⁴⁾
2,172	2,472	2,179	2,106	2,209	2,586	2,196	2,354	רווח מדווח

* סוג מחדש.

- (1) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי. מזה בגין השפעות שינויים במדד: הוצאה של 35 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2016, הכנסה של 49 מיליון ש"ח ברבעון שלישי של שנת 2016, הכנסה של 69 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2016, הוצאה של 146 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2016, הוצאה של 92 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2015, הכנסה של 35 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2015, הכנסה של 145 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2015 והוצאה של 235 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2015.
- (2) ברבעון השני של שנת 2016 כלול רווח בסך 109 מיליון ש"ח, הנובע מעסקת מיזוג ויזה אירופה עם ויזה העולמית. למידע נוסף ראה [ביאור 12 בדוחות הכספיים](#).
- (3) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
- (4) השפעת חיסי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
- (5) הלוואות שנמכרו - ברבעון השני של שנת 2016 נרשם רווח הנובע ברובו ממכירת חוב שסווג כפגום. ברבעון השלישי של שנת 2016 נרשם הפסד הנובע בעיקר מעמלות בקשר עם מכירת הלוואות בנידקציה בסניף ניו-יורק.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 7-11: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים**

2015				2016				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
במיליוני ש"ח								
309	293	296	495	240	155	188	451	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(280)	(317)	(287)	(456)	(258)	(261)	(381)	(248)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
29	(24)	9	39	(18)	(106)	(193)	203	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
31	237	46	108	64	(22)	75	266	הוצאה (הכנסה), נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
60	213	55	147	46	(128)	(118)	469	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:								
38	191	(23)	85	(58)	(260)	(219)	325	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
-	5	2	(2)	(5)	(4)	4	-	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
21	17	76	66	105	136	97	144	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
1	-	-	(2)	4	-	-	-	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
60	213	55	147	46	(128)	(118)	469	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
שיעור הוצאה מסך האשראי לציבור***:								
0.46%	0.43%	0.43%	0.70%	0.34%	0.22%	0.27%	0.65%	שיעור הוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.50%	0.78%	0.50%	0.86%	0.43%	0.19%	0.37%	1.03%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור****
0.09%	0.31%	0.08%	0.21%	0.06%	(0.18%)	(0.17%)	0.67%	שיעור הוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.22%	(0.06%)	0.10%	0.08%	0.14%	0.14%	0.19%	0.31%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
14.66%	(3.79%)	6.15%	4.89%	8.88%	9.58%	13.51%	20.74%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.

*** על בסיס שנתי.

**** הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 8-11: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים

לשנת 2015				לשנת 2016				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
במיליוני ש"ח								
								עמלות
244	251	244	248	237	244	251	238	דמי ניהול חשבונות
289	261	244	238	221	205	203	208	פעילות בניירות-ערך
409	420	455	441	432	456	486	460	כרטיסי אשראי, נטו
49	54	54	48	95	54	70	57	טיפול באשראי
140	133	137	138	145	139	144	141	עמלות מעסקי מימון
208	194	195	193	177	179	195	179	עמלות אחרות
1,339	1,313	1,329	1,306	1,307	1,277	1,349	1,283	סך-הכל עמלות
44	31	25	46	29	42	37	52	הכנסות אחרות
1,383	1,344	1,354	1,352	1,336	1,319	1,386	1,335	סך-הכל הכנסות עמלות והכנסות ואחרות

טבלה 9-11: פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות

לשנת 2015				לשנת 2016				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
במיליוני ש"ח								
								הוצאות שכר
1,114	1,123	1,053	1,116	1,114	1,083	1,007	1,166	שכר
146	126	136	120	109	126	135	43	מענקים ותגמול מבוסס מניית
1,260	1,249	1,189	1,236	1,223	1,209	1,142	1,209	סך-הכל שכר
373	360	393	429	369	394	377	390	אחזקה ופחת בניינים וציוד
4	3	-	-	-	-	-	-	הפחתות וירידת-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
551	496	601	646	610	639	926	1,002	אחרות
2,188	2,108	2,183	2,311	2,202	2,242	2,445	2,601	סך-הכל

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

11.4. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

טבלה 10-11: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2014			2015			2016		
שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית
%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית								
נכסים נושאי ריבית								
אשראי לציבור ⁽³⁾ :								
3.98%	8,938	224,530	3.47%	8,272	238,506	3.56%	8,677	243,587
בישראל								
3.75%	690	18,423	3.51%	772	21,996	3.71%	789	21,248
מחוץ לישראל								
3.96%	⁽⁴⁾ 9,628	242,953	3.47%	⁽⁴⁾ 9,044	260,502	3.57%	⁽⁴⁾9,466	264,835
סך-הכל								
אשראי לממשלות:								
2.18%	32	1,470	1.98%	41	2,067	2.19%	54	2,471
בישראל								
-	-	-	-	-	185	-	-	203
מחוץ לישראל								
2.18%	32	1,470	1.82%	41	2,252	2.02%	54	2,674
סך-הכל								
פיקדונות בבנקים:								
1.78%	66	3,709	1.32%	75	5,683	1.70%	75	4,417
בישראל								
0.36%	10	2,765	(0.17%)	(5)	2,957	(1.01%)	(25)	2,474
מחוץ לישראל								
1.17%	76	6,474	0.81%	70	8,640	0.73%	50	6,891
סך-הכל								
פיקדונות בבנקים מרכזיים:								
0.57%	71	12,367	0.12%	26	22,171	0.10%	36	34,306
בישראל								
0.25%	32	12,816	0.26%	47	18,237	0.52%	70	13,536
מחוץ לישראל								
0.41%	103	25,183	0.18%	73	40,408	0.22%	106	47,842
סך-הכל								
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:								
-	-	187	0.20%	1	499	-	-	368
בישראל								
-	-	10	14.29%	1	7	-	-	-
מחוץ לישראל								
-	-	197	0.40%	2	506	-	-	368
סך-הכל								

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) עמלות בסך של 605 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 (31 בדצמבר 2015: 722 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2014: 707 מיליוני ש"ח).

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 10-11: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2014			2015			2016		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)								
נכסים נושאי ריבית (המשך)								
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :								
1.43%	685	47,849	1.19%	483	40,746	0.81%	393	48,320
בישראל								
1.78%	122	6,838	1.37%	101	7,364	1.46%	113	7,759
מחוץ לישראל								
1.48%	807	54,687	1.21%	584	48,110	0.90%	506	56,079
סך-הכל								
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :								
1.26%	22	1,740	0.29%	17	5,872	0.20%	16	7,831
בישראל								
0.63%	5	793	0.50%	3	595	1.02%	1	98
מחוץ לישראל								
1.07%	27	2,533	0.31%	20	6,467	0.21%	17	7,929
סך-הכל								
נכסים אחרים:								
-	-	655	1.60%	3	187	0.63%	1	158
בישראל								
-	-	655	1.60%	3	187	0.63%	1	158
סך-הכל								
3.19%	10,673	334,152	2.68%	9,837	367,072	2.64%	10,200	386,776
סך-כל הנכסים נושאי ריבית								
-	-	13,658	-	-	14,057	-	-	14,738
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית								
-	-	33,307	-	-	38,374	-	-	39,702
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾								
-	-	381,117	-	-	419,503	-	-	441,216
סך-כל הנכסים								
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים								
2.06%	859	41,645	1.79%	919	51,341	2.09%	948	45,318
לפעילויות מחוץ לישראל								

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 בסך של 315 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2015: 820 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2014: 906 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 10-11: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2014			2015			2016		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)								
התחייבויות נושאות ריבית								
פיקדונות הציבור:								
0.68%	1,355	197,881	0.38%	735	190,911	0.39%	757	191,741
בישראל								
0.43%	194	45,448	0.07%	41	59,254	0.12%	94	75,304
לפי דרישה								
0.76%	1,161	152,433	0.53%	694	131,657	0.57%	663	116,437
לזמן קצוב								
0.45%	73	16,173	0.50%	95	19,168	0.67%	147	21,985
מחוץ לישראל								
0.30%	23	7,722	0.23%	22	9,396	0.35%	31	8,766
לפי דרישה								
0.59%	50	8,451	0.75%	73	9,772	0.88%	116	13,219
לזמן קצוב								
0.67%	1,428	214,054	0.40%	830	210,079	0.42%	904	213,726
סך-הכל								
פיקדונות הממשלה:								
2.69%	12	446	3.08%	11	357	3.17%	10	315
בישראל								
-	-	7	1.27%	1	79	-	-	78
מחוץ לישראל								
2.65%	12	453	2.75%	12	436	2.54%	10	393
סך-הכל								
פיקדונות מבנקים מרכזיים:								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
בישראל								
-	-	28	-	-	484	-	-	113
מחוץ לישראל								
-	-	28	-	-	484	-	-	113
סך-הכל								
פיקדונות מבנקים:								
0.26%	9	3,469	0.41%	15	3,634	0.24%	8	3,332
בישראל								
3.49%	54	1,547	2.70%	25	925	2.50%	19	759
מחוץ לישראל								
1.26%	63	5,016	0.88%	40	4,559	0.66%	27	4,091
סך-הכל								
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
בישראל								
7.94%	10	126	1.67%	2	120	0.30%	1	332
מחוץ לישראל								
7.94%	10	126	1.67%	2	120	0.30%	1	332
סך-הכל								

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 10-11: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2014			2015			2016		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)								
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)								
אגרות-חוב:								
4.11%	1,256	30,571	2.98%	951	31,957	2.92%	996	34,054
								בישראל
4.88%	105	2,151	4.90%	107	2,182	4.15%	65	1,568
								מחוץ לישראל
4.16%	1,361	32,722	3.10%	1,058	34,139	2.98%	1,061	35,622
								סך-הכל
התחייבויות אחרות:								
19.33%	29	150	6.84%	8	117	5.80%	4	69
								בישראל
0.40%	2	498	0.50%	2	401	-	-	19
								מחוץ לישראל
4.78%	31	648	1.93%	10	518	4.55%	4	88
								סך-הכל
1.15%	2,905	253,047	0.78%	1,952	250,335	0.79%	2,007	254,365
								סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית
-	-	61,557	-	-	96,427	-	-	112,561
								פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	13,848	-	-	14,012	-	-	14,274
								זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	23,413	-	-	27,254	-	-	26,102
								התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾
-	-	351,865	-	-	388,028	-	-	407,302
								סך-כל ההתחייבויות
-	-	29,252	-	-	31,475	-	-	33,914
								סך-כל האמצעים ההוניים
-	-	381,117	-	-	419,503	-	-	441,216
								סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
2.04%	-	-	1.90%	-	-	1.85%	-	-
								פער הריבית
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾								
2.45%	7,153	292,507	2.28%	7,198	315,731	2.19%	7,477	341,458
								בישראל
1.48%	615	41,645	1.34%	687	51,341	1.58%	716	45,318
								מחוץ לישראל
2.32%	7,768	334,152	2.15%	7,885	367,072	2.12%	8,193	386,776
								סך-הכל
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות								
1.19%	244	20,530	0.99%	232	23,359	0.93%	232	24,854
								לפעילויות מחוץ לישראל

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לרבות מכשירים נגזרים.
- (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 10-11: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2014		2015		2016	
שיעור הכנסות/ הכנסה/ הוצאה)	יתרה מומצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הכנסה/ הוצאה)	יתרה מומצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הכנסה/ הוצאה)	יתרה מומצעת ⁽²⁾ ריבית
%	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח
ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
3.58%	7,306	203,843	3.08%	6,984	226,997
				2.77%	7,160 258,828
(0.72%)	(1,067)	149,001	(0.40%)	(596)	148,365
				(0.35%)	(529) 151,430
2.86%			2.68%		
				2.42%	
מטבע ישראלי צמוד למדד					
3.08%	1,756	56,984	2.12%	1,132	53,442
				2.70%	1,334 49,425
(3.41%)	(1,438)	42,217	(2.35%)	(975)	41,431
				(2.49%)	(1,027) 41,212
(0.33%)			(0.23%)		
				0.21%	
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
2.37%	752	31,680	2.27%	802	35,292
				2.28%	758 33,205
(0.38%)	(156)	41,299	(0.40%)	(149)	37,180
				(0.59%)	(219) 36,869
1.99%			1.87%		
				1.69%	
סך פעילות בישראל					
3.36%	9,814	292,507	2.82%	8,918	315,731
				2.71%	9,252 341,458
(1.14%)	(2,661)	232,517	(0.76%)	(1,720)	226,976
				(0.77%)	(1,775) 229,511
2.22%			2.06%		
				1.94%	

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 בדצמבר 2016

טבלה 10-11: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 לעומת שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 לעומת שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015		
שינוי נטו	גידול (קטון) בגלל שינוי ⁽²⁾		שינוי נטו	גידול (קטון) בגלל שינוי ⁽²⁾	
	מחיר	כמות		מחיר	כמות
במיליוני ש"ח					
ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור:					
(666)	(1,151)	485	405	224	181
82	(43)	125	17	45	(28)
(584)	(1,194)	610	422	269	153
נכסים נושאי ריבית אחרים:					
(230)	(307)	77	(71)	(192)	121
(22)	(53)	31	12	47	(35)
(252)	(360)	108	(59)	(145)	86
(836)	(1,554)	718	363	124	239
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
(620)	(593)	(27)	22	19	3
22	7	15	52	33	19
(598)	(586)	(12)	74	52	22
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:					
(321)	(360)	39	33	(13)	46
(34)	(29)	(5)	(52)	(13)	(39)
(355)	(389)	34	(19)	(26)	7
(953)	(975)	22	55	26	29
117	(579)	696	308	98	210

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) השינוי המיוחס לשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסויים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

אופציה

חוזה בין שני צדדים (כותב האופציה ורוכש האופציה). כותב האופציה מעניק לרוכש האופציה זכות לרכוש או למכור נכס כלשהו תמורת מחיר קבוע מראש, בדרי"כ במועד קבוע מראש.

איגוח

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות, המתבצע על-ידי רכישת מצרף של תזרימים צפויים, שקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות-ערך, הניתנים להנפקה.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל

באזל 2/באזל 3 - תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

הון על בסיס מתמשך (going-concern capital) כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמא פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע - הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות פנטום

מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן המבוסס על שווי מניית החברה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter - מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

ניהול המשכיות עסקית

גישה כלל-ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לשמור על קיומו של הבנק כישות פיננסית פעילה ואיתנה, ויכולתו להמשיך ולספק שירות מיטבי ללקוחותיו גם בעיתות חירום ושיבושים תפעוליים משמעותיים.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים ממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

שעת חירום

תקופת הפעלת מערך משק לשעת חירום בהתאם להחלטת הממשלה, הכרזה על מצב מיוחד בעורף או הכרזת המפקח על שעת חירום.

תאגיד עזר

תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.

B2B

Business To Business - פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

B2C

Business To Consumer - פעילות עסקית אשר בה מוכרים מוצרים או מספקים שירותים לצרכן הסופי.

B.O.T

Build Operate Transfer - הסדר מימון פרויקטיים ציבוריים בו גוף פרטי מקבל זיכיון מגוף ציבורי כדי לממן, לתכנן, לבנות ולהפעיל מתקן ציבורי לתקופה קצובה בסופה עוברת הבעלות על הפרויקט לממשלה.

CVA

Credit Valuation Adjustment - חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

Dodd-Frank

Dodd-Frank Act - תקנות פדרליות בארצות-הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות במערכת הפיננסית בארצות-הברית ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.

EMIR

European Market Infrastructure Regulation – רגולציה של האיחוד האירופי אשר אומצה בשנת 2012 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות בשוקי הנגזרים באיחוד האירופי, ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act – חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation – התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

GRI

Global Reporting Initiative – תקן בינלאומי לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process – תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country – ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio – היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

Middle Market

פעילות מסחרית המבוצעת עם עסקים בינוניים, לרוב בארצות-הברית.

MTM

Mark to Market – שערוך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Non Performing Loan – אשראי פגום שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk – מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק, המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

VOLCKER

Volcker Rule – חוק וולקר הוא דבר חקיקה אמריקאי החל על תאגידים בנקאיים מסוימים וכולל איסורים והגבלות הנוגעים לפעילות מסחר נוסטרו (proprietary trading) ולפעילות השקעה ו/או מתן חסות בקרנות מכוסות (covered funds) כהגדרתן בחוק וולקר.

י
ירידת-ערך 127,126,124,123,121,110,93,92,63

ח
מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 216,215,214,129,101,79,40
 299,298,269,268,219,218,217
מגזרי פעילות פיקוחיים 204,202,201,129,115,101,37,36,10,9
 214,213,212,210,208,207,206
מדינות זרות 28
מדיניות חשבונאית 119,118,117,116,115,114,113,101,89,9,3
 130,129,128,127,126,125,124,123,122,121,120
מדיניות ניהול סיכונים 42,41
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים 182,126
מימון ממונף 63,62,10
מינוף 271,186,185,184,183,182,181,180,179,101,36,35,13,10
מסגרות אשראי 239,186,119,90,78,27

נ
נגזרים 68,66,64,58,57,56,51,50,49,48,44,30,27,21,20,11,10
 132,131,124,123,122,118,114,110,107,101,91,90,76,75,72,70
 244,242,241,240,238,237,200,199,198,197,196,195,184,133
 307,293,292,263,262,254,253,252,251,250,249,248,247,246
 334,333,332,331,330,329,326,325,324,322,317,316,315,314
 379
נזילות 200,194,193,186,90,88,78,77,76,56,43,41,31,13,10,9
ניירות-ערך 49,48,45,41,36,34,29,28,26,25,24,20,14,12,10
 118,113,111,110,107,106,101,92,89,87,85,84,82,57,53,51,50
 151,150,149,148,147,146,145,144,142,141,131,125,123,121
 225,223,222,221,220,219,215,206,195,194,190,188,184,154
 246,241,240,236,235,234,233,232,231,230,229,228,227,226
 272,264,263,262,258,257,256,255,252,251,250,249,248,247
 317,316,305,291,290,289,287,286,282,280,279,278,276,275
 379,350,349,346,331,329,325,324,322
נכסים אחרים 151,150,121,120,110,107,101,51,50,49,48,35
 232,231,230,229,228,227,226,225,223,222,221,220,219,161
 263,262,258,257,256,255,241,240,238,237,236,235,234,233
 330,325,324,322
נכסי סיכון 213,212,210,207,206,204,180,38,35,33

א
איגוח 379,194,193,132,35
אנשים קשורים 359,358,307,290,289,279,278,272,271,129
 375,374,372,362,360
אשראי לציבור 101,58,57,51,50,49,48,47,46,45,26,22,14,10
 212,210,207,206,204,180,152,151,150,123,120,118,110,107
 228,227,226,225,224,223,222,221,220,219,218,217,216,213
 242,241,240,239,238,237,236,235,234,233,232,231,230,229
 304,302,301,299,263,262,258,257,256,255,248,247,246,244
 379,334,329,327,325,324,322,316,314,311,308,306

ג
גידור 195,142,141,138,132,122,116,106,81,75,61,45,41,24
 198,197,196

ד
דיבידנד 175,167,166,154,132,128,111,109,108,31,30,14,10
 371,344,274,264,254,253,179

ה
הון אנושי 366,318,296,288,268,4
הון מניות 354,352,271,140,109,108,34
היוון עלויות תוכנה 125
הלבנת הון 317,309,300,272,265,87,84,83,82,79,18
הלוואות לדירור 62,61,51,50,49,48,45,37,36,35,32,27,26,10
 222,221,218,217,216,214,212,206,184,179,151,150,120,118,89
 304,303,299,297,269,239,236,224,223
הליכים משפטיים 191,85,83,19,9
הפרשה לירידת-ערך 265,157
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 226,225,119,89,63
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 327,143,120,22,19

ו
ועדת שטרומ 313,312,308,306,301,265,87

ז
זכויות עובדים 168,167,166,165,164,163,139,127,110,101,24
 263,174,173,172,171,170,169

ח
חובות פגומים 151,150,139,130,127,118,89,57,55,54,46,14,13
 233,232,228,227,226,225,223,222,213,212,210,207,206,204
 329,246,239,238,237,236,235,234

ת

תגמול 19, 91, 114, 163, 164, 165, 166, 167, 172, 174, 179, 274, 277, 278, 279, 282, 283, 284, 286, 287, 298, 347, 348, 357, 360, 362, 363, 371, 374, 375, 376, 380, 378

תיק למסחר 28

תשלום מבוטס חניות 101, 108, 109, 110, 114, 127, 128, 135, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 259, 260, 263, 282, 284, 286, 287

ס

סיכון אשראי 9, 10, 14, 21, 22, 27, 28, 32, 33, 35, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 88, 89, 90, 101, 115, 118, 119, 120, 123, 130, 139, 150, 151, 152, 162, 180, 184, 199, 200, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 255, 256, 257, 258, 301, 307, 327

סיכונים אחרים 15, 41, 88

סיכון מוניטין 9, 15, 41, 83, 85, 88

סיכון מימון 77

סיכון נזילות 9, 13, 41, 77, 88, 200

סיכון סביבתי 9, 85

סיכון ריבית 31, 41, 63, 64, 88

סיכון שוק 9, 10, 35, 41, 63, 88, 90, 123, 200

סיכון תפעולי 9, 15, 33, 35, 41, 79, 80, 88, 180, 200

ע

עמלות 10, 13, 14, 20, 22, 23, 36, 37, 87, 101, 105, 118, 134, 135, 190, 191, 192, 202, 206, 207, 208, 212, 213, 215, 216, 217, 218, 261, 265, 269, 283, 291, 299, 301, 302, 304, 306, 308, 311, 314, 316, 321, 323, 328, 329

ענפי משק 10, 27, 29, 44, 45, 49, 50, 52, 53, 58, 302

פ

פחת והפחתות 135

פיקדונות הציבור 14, 26, 29, 36, 37, 38, 39, 40, 101, 107, 131, 159, 162, 164, 194, 204, 206, 207, 210, 212, 213, 216, 217, 218, 241, 242, 244, 247, 248, 255, 256, 257, 258, 260, 262, 289, 292, 293, 299, 301, 303, 306, 308, 309, 311, 312, 316, 317, 322, 324, 325, 331, 332, 334

צ

צדדים קשורים 113, 256, 258, 259, 260

ר

רווח למניה 101, 105, 109, 129, 130, 132, 140, 321, 323

ש

שווי הוגן 21, 24, 30, 34, 64, 65, 66, 68, 70, 72, 74, 75, 90, 92, 101, 106, 111, 116, 117, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 129, 133, 141, 142, 144, 145, 147, 148, 149, 154, 170, 175, 194, 196, 197, 198, 199, 200, 240, 241, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 260, 292, 293, 326